

ΠΕΤΡΟΥ Η. ΚΟΝΤΟΥ

Ἐπιθεωρητοῦ Δασῶν, Πτυχιούχου τῆς ἐν Βιέννῃ Hochschule für Bodenkultur
καὶ τῆς ἐν τῷ Μετσόβῳ Πολυτεχνεῖο Σχολῆς τῶν πολιτικῶν
μηχανικῶν

ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΙΔΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΑΣΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1910

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βεροίας

ΒΕΡΟΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

7 600

*Αριθ. είσ. ~~895~~ 1964 193

ΔΩΡΕΑ Απορροδέν

GRV6-00069

ΠΕΤΡΟΥ Η. ΚΟΝΤΟΥ

Ἐπιθεωρητοῦ Δασῶν, Πτυχιούχου τῆς ἐν Βιέννῃ Hochschule für Bodenkultur
καὶ τῆς ἐν τῷ Μετσόβῳ Πολυτεχνεῖῳ Σχολῆς τῶν πολιτικῶν
μηχανικῶν

ΔΑΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΙΔΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΑΣΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

1910

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όλοι σχεδόν παραπονοῦνται ὅτι τὰ δάση τῆς πατρίδος ἡμῶν τὰ τε δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ δσημέραι καταστρέφονται, ὅτι ἡ διαχείρισις τῶν δημοσίων ἡμῶν δασῶν διενεργεῖται κατὰ τρόπον μὴ ἐξασφαλίζοντα μὲν ἀφ' ἑνὸς τὴν συντήρησιν αὐτῶν οὐδὲ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα εἰσοδήματα, τὰ ὅποια τὸ δημόσιον θὰ εἶχεν ἀπὸ τῶν δασῶν τον ὑπὸ συνθήκας διαχειρίσεως λογικωτέρας καὶ μᾶλλον ἐπιμεμελημένης, καταθλιπτικὸν δ' ἀσκόπως ἀφ' ἑτέρου διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρα καὶ περὶ τὰ δάση βιοῦντας ἀγροτικούς πληθυσμούς, ὅτι ἡ ἐποπτεία καὶ ἡ βεβαίωσις τῶν δημοσίων φόρων ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν διενεργεῖται κατὰ τρόπον μὴ σκόπιμον, ὃ ὁποῖος ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς δημιουργεῖ δυσαρέστους προστριβὰς μεταξὺ τῶν κατοπτέρων ἰδίᾳ δασικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν δασοκτημόνων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν, δὲν συμβάλλει ἀφ' ἑτέρου παντάπασι εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς αὐτῶν, οὐδὲ εἰς τὴν ἀσφαλὴ καὶ ἄνευ καταχρήσεων βεβαίωσιν τῶν δημοσίων φόρων, ὅτι ἡ χώρα ἡμῶν δὲν εἶναι αὐτάρκτης ὑπὸ ἔποψιν δασικῇ, καίτοι τὰ δύο τρίτα τοῦ ἐδάφους αὐτῆς εἶναι μόνον διὰ δασικὴν καλλιέργειαν κατάλληλα καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζεται νὰ εἰσάγῃ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ξυλείαν ἀξίας 10—20 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐτησίως καὶ πλεῖστα ἄλλα.

Τὰ παράπονα ταῦτα, τὰ ὅποια ἐνίοτε μὲν ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῶν εἶναι ὑπερβολικά, ἐνίοτε ὅμως δυστυχῶς εἶναι κατώτερα τῆς πραγματικότητος, γενικῶς δὲν εἶναι βεβαίως ἀβάσιμα. Ἀρκεῖ ἐν βλέμμα πρὸς τὰς δσημέραι ἀποψιλουμένης ἢ ἐλαφρῶς δασοσκεπεῖς κλιτύας καὶ λοφοσειρὰς τῶν βουνῶν καὶ τῶν ὄρεων τῆς πατρίδος ἡμῶν ἵνα ἀποδείξῃ εἰς πάντα καὶ τὸν μᾶλλον ἀδαὴ κατὰ πόσον ἡ κατάστασις τῶν δασῶν τῆς πατρίδος ἡμῶν εἶναι πραγματι δυσάρεστος. Ἀληθῶς πολλαχοῦ τὰ δασικὰ ἡμῶν πράγματα ὑπομιμνήσκουσι συνθήκας μεσαιωνικὰς καὶ πρὸ τῆς Γαλλικῆς Ἐπ' ἀναστάσεως χρονολογουμένας.

Ἡμεῖς φαίνεται ὅτι ἐσταματήσαμεν εἰς τὸν μεσαίωνα, καὶ ἐνῶ τὸ σύμπαν περὶ ἡμᾶς προάγεται καὶ βελτιοῦται ὁ δείκτης τῶν δασικῶν ἡμῶν

πραγμάτων δεικνύει ἀκόμη σήμερον ἐν Ἑλλάδι τὴν πρὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως χρονολογίαν.

Δὲν εἶναι ὅμως ἴδιον λαοῦ πεπολιτισμένου ὅπως δ' Ἑλληνικὸς νὰ περιορίζεται μόνον εἰς ἱερεμιάδας καὶ παράπονα, πᾶν τοῦναντίον ἢ ὅσον ἔνεστι σύντονος λήψις μέτρων σκοπίμων πρὸς θεραπείαν τῶν παρατηρουμένων κακῶν, ἀποτροπὴν δὲ τῶν γενεσιουργῶν αὐτῶν αἰτιῶν, ἀποβαίνει τοσοῦτον ἀναγκαῖα καὶ ἐπιβεβλημένη ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζεται ἀνάγκη νὰ μακρογρηῇ τις περὶ τούτου.

Εὐτυχῶς ἡ κατάστασις τῶν δασῶν τῆς χώρας ἡμῶν ὅσον καὶ ἂν εἶναι δυσάρεστος δὲν εἶναι βεβαίως καὶ ἀπελπισ.

Καὶ ἄλλοι λαοὶ τῶν ὁποίων ἀποθανυμάζομεν σήμερον τὴν τελείαν καὶ ὑγιᾶ δασικὴν ὀργάνωσιν καὶ εὐεξίαν, διήλθον πρὸ χρόνου διὰ καταστάσεως πολὺ χειροτέρας παρ' ὅτι σήμερον ἢ ἐντὸς τῶν δασῶν τῆς χώρας ἡμῶν ἐπικρατοῦσα ἀταξία φανερόν.

Οἱ λαοὶ ὅμως ἐκεῖνοι μικρὸν κατὰ μικρὸν ἔλαβον μέτρα σκόπιμα καὶ προαγομένης σὺν τῷ χρόνῳ τῆς ὅλης κοινωνικῆς αὐτῶν καταστάσεως ἐβελτίωσαν τὴν δασικὴν αὐτῶν παραγωγὴν μέχρι τοῦ ζηλευτοῦ ἐκείνου σημείου τὸ ὁποῖον σήμερον δικαίως ἀποθανυμάζομεν.

Ὅτι παρομοίαν ὁδὸν δεόν ν' ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἔαν θέλωμεν νὰ βελτιώσωμεν τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ ὅτι δεόν νὰ παύσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ αὐτοσχεδιάζωμεν, ἐπωφελούμενοι μὲν καὶ ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν πείρην καὶ τὰ παθήματα τῶν ἄλλων περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς προηγμένων λαῶν, χρησιμοποιοῦντες δὲ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν δασῶν τῆς χώρας πάσας τὰς ὑφιστάμενας ἀγαθὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς δυνάμεις καὶ δημιουργοῦντες σὺν τῷ χρόνῳ καὶ πολλαπλασίας τοιαύτας, τοῦτο εἶναι καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀκόμη φανερόν.

Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι φρονοῦσι ὅτι διατάξεις τινὲς νόμων ὅσονδ' ἴποτε σκοπίμων δύνανται νὰ μεταβάλλωσιν ἄρδην καὶ διὰ μιᾶς τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, προκειμένου μάλιστα περὶ ἐνὸς τοσοῦτον πολυπλόκου κοινωνικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ ζητήματος ὅπως εἶναι τὸ δασικόν, ἀδιστάκτως ὅμως φρονῶ ὅτι νόμοι καὶ πολιτικὰ ἐν γένει μέτρα σκόπιμα καὶ κατόπιν ὁρίμου τῶν πραγμάτων μελέτης εἰλημμένα, θεραπεύοντα δὲ καὶ αἶροντα τὰς ὑπαρχούσας αἰτίας τῶν παρατηρουμένων κακῶν, δημιουργοῦσι μικρὸν κατὰ μικρὸν συνθήκας ὑγιεῖς καὶ διαπλάττουσι σὺν τῷ χρόνῳ κατάστασιν πραγμάτων ὑγιᾶ καὶ εὐδαίμονα.

Ἡ ἀναγέννησις ἄλλωστε τῆς δασικῆς ἡμῶν παραγωγῆς δὲν εἶναι ζή

τημα χρόνου μικροῦ ἢ ὀλίγων ἐτῶν, εἶναι ἀνάγκη ὅπως γενεαὶ ὀλόκληροι Ἑλλήνων ἐργασθῶσι ἐντόνως πρὸς τοῦτο.

Πρὸς τοῦτο ὅμως εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως τεθῇ μία ἐδραία βάσις καὶ ὑποδειχθῇ μία ὁδὸς καὶ κατεύθυνσις, ἀφοῦ βεβαίως τυχαίως οὐδὲν συμβαίνει οὐδὲ ἐπέρχεται, σήμερον δ' ἡμεῖς σχεδὸν τυχαίως ἐντὸς τῶν δασῶν ἡμῶν βαδίζομεν.

Ἡμεῖς ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ἀπλῶς μόνον θὰ προσπαθήσωμεν ἔχοντες ὡς βάσιν οὐ μόνον τὴν ἰδίαν πείραν ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐκτενέστερον ἐν τῇ πραγματείᾳ ἡμῶν **«Δάση καὶ Πολιτισμὸς** ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι» πρὸ χρόνου ἀνεπτύξαμεν, νὰ θίξωμεν ἐν συντόμῳ θεμελιωδέστατὰ τινα ζητήματα καὶ τὰ πράγματα μόνον ἐπισκοποῦντες, τὰ ὁποῖα μόνον ἐνιαχοῦ φωνὴν ἀφιέντα γοερώς βοῶσι, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀνεύρωμεν τὰς αἰτίας τῶν παρατηρουμένων ἀνωμαλιῶν, ὑποδεικνυμένων οὕτω τότε μόνων ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν αὐτῶν ἀναγκαίων μέτρων.

Ἄλλοι δὲ ἐμπειρότεροι ἡμῶν δύνανται νὰ κρίνωσι καὶ ὁ χρόνος ἀσφαλῶς θὰ καταδείξῃ κατὰ πόσον ἡμεῖς ἐπετύχομεν εἰς τὰς κρίσεις ἡμῶν ἢ μὴ. Πρὸ τούτου ὅμως ἄς ἀναλογισθῶσι, ὅτι πρῶτην ταύτην φορὰν πραγματεύεται παρ' ἡμῖν τὸ δασικὸν ἡμῶν ζήτημα ἀπὸ τοιαύτης τοσοῦταις εὐρείας ἀπόψεως καὶ ὑπὸ τὸ πρῶτον ἐνὸς ἐνιαίου συστήματος ὡς ἰδεώδους τῆς παρ' ἡμῖν δυνατῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ ἀναγεννήσεως.

Οὐχὶ τόσοι ἢ θεωρητικὴ ἀνάλυσις τοῦ πράγματος, ὅσοι ἢ ὥριμος καὶ ἐπισταμένη ἐξέτασις τῶν δασικῶν ἡμῶν πραγμάτων ὑπὸ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς, οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς ἡμῶν συνθήκας, ἐν συνδυασμῷ, οὐ μόνον πρὸς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς μεθόδους τῶν ὁποίων ἐποιήσαντο χρῆσιν οἱ περισσότεροι ἡμῶν ἐν τούτῳ προσηγμένοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης, ἵνα φθάσωσι ἀπὸ τῆς ἀρχηγόνου αὐτῶν ἀνωμαλίας εἰς τὴν σημερινὴν ἀνθηρὰν αὐτῶν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς συγχρόνους ἰδεώδεις κοινωνικὰς, οἰκονομικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς τάσεις καὶ τὰ πράγματι παρ' ἡμῖν κατορθωτά, ἢ ἐξέτασις λέγομεν αὕτη καὶ ἢ κατόπιν ταύτης στερεὰ ἐσχηματισμένη πεποίθησις περὶ τοῦ πρακτέου πρέπει νὰ ἀποβῇ ὁ τηλαυγὴς διαρκὴς φάρος ὁ ὁποῖος δέον νὰ ὑποδεικνύῃ ἡμῖν ἐκάστοτε τὰς μεθόδους καὶ τὰς ὁδοὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων δέον νὰ κινούμεθα.

Εἴμεθα καὶ θὰ εἴμεθα ἀκόμη ἐπὶ μακρὸν λαὸς γεωργικὸς ἀπὸ τῆς καλλιέργειας τοῦ ἐδάφους κυρίως ἀποζῶν, καὶ μῶλον τοῦτο τὸ ἔδαφος τῆς πατρίδος χαλαρώτατα καλλιεργεῖται, γεωργικοὶ πληθυσμοὶ ἀκμαῖοι καὶ εὐρρωστοὶ σπανίζουν καὶ μεταναστεύουσι καὶ αἱ βοσκαὶ καὶ τὰ δάση τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ μόνον μέσον ἐκμεταλλεύσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῶν

δύο τρίτων σχεδὸν τοῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος καταστρέφονται ὁσημέραν καὶ ἐξαφανίζονται ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ ἀμέσῳ καὶ ἐμμέσῳ βλάβῃ τῆς χώρας.

Ποῖος θὰ εἶναι ὁ ἐθνικὸς ἐκεῖνος πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ποία Βουλὴ ἢ ὁποία ἐπισπεύδουσα τὸ μέγεθος τοῦ καλοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἀπεργασθῇ εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν, θὰ θελήσῃ γὰρ λάβῃ τὰ σωστικὰ ἐκεῖνα μέτρα καὶ εἰσηγηθῇ καὶ ἐπιτύχῃ τὴν δασικὴν ἐκείνην πολιτικὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ ἐθνικῇ ὠφελείᾳ καὶ ἡ δασικὴ καθ' ὅλου παραγωγὴ θὰ ἀναγεννηθῇ καὶ ἐξυγιανθῇ, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν δημοσίων δασῶν εἰσοδήματα τεραστίως θὰ πολλαπλασιασθῶσι καὶ οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ θὰ παύσωσι ἀπὸ τοῦ καταπιέζωνται ἀσκόπως προκειμένου γὰρ θεραπεύσωσι τὰς ἀπαραιτήτους ἀπὸ τῶν δασῶν τῆς χώρας ἀνάγκας αὐτῶν ;

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΑΙ ΔΟΥΛΕΙΑΙ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὸ ζήτημα τῆς ὀριστικῆς καὶ ταχείας ἐπιλύσεως τῶν πολλαχοῦ τῆς χώρας ἐκκρεμῶν ζητημάτων ἰδιοκτησίας δασῶν, καθὼς καὶ τοῦ καθορισμοῦ μὲν ἀφ' ἑνὸς τῶν ἐπὶ τῶν δασῶν βαρυνουσῶν διαφόρων δουλειῶν ἰδίᾳ βοσκῆς, ξυλεύσεως, ῥητινοσυλλογῆς κ.λ.π. τῆς ἐλευθερώσεως δὲ ἀφ' ἑτέρου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐπ' αὐτῶν σχετικῶν ὡς ἄνω δουλειῶν εἶναι ἐν ἑκ τῶν σοβαροτέρων διὰ τὴν δασικὴν ἀναγέννησιν καὶ προαγωγὴν τοῦ δασικοῦ καὶ γεωργικοῦ πλούτου τῆς χώρας.

Ὅχι μόνον διότι ἡ ἀβεβαιότης τῆς ἰδιοκτησίας δάσους τινὸς μόνον δλεθρῶς δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τὴν ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ κατόχου τοῦ δάσους διαχείρισιν αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ συντηρητικότης εἶναι πάντοτε ὁ πρωτίτος ὅρος τῆς διαχειρίσεως παντὸς δάσους, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος ἡ βελτίωσις τῆς παραγωγικότητος δάσους τινὸς ἐφ' ὅσον αἱ ἐπ' αὐτοῦ βαρύνουσαι δουλείαι ξυλεύσεως, βοσκῆς, ῥητινοσυλλογῆς κ.λ.π. ἐνεργοῦνται κατὰ τὸν μᾶλλον διὰ τὸ δουλεῦον δάσος χειρότερον τρόπον, τοῦ ἐξασκοῦντος τὴν δουλείαν ποιμένος ἢ χωρικοῦ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον ἀποβλέποντος, ἀδιαφοροῦντος δὲ τελείως διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὸ μέλλον τοῦ δάσους, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγικότητος αὐτοῦ.

Καὶ ἡ μὲν ἐπίλυσις τῶν ζητημάτων ἰδιοκτησίας τῶν δασῶν ἡμῶν καθὼς καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐπ' αὐτῶν δουλειῶν εἶναι κυρίως ζήτημα οὐχὶ τόσον διοικητικῆς φύσεως, καίτοι ἡ διὰ νομοθετικῆς ὁδοῦ λύσις ζητημάτων τινων φαίνεται ἀναπόφευκτος, ὅσον ἀποπεραιώσεως δικαστικῶν ἀγώνων, οἱ ὅποιοι εὐχῆς ἔργον εἶναι ὅπως ταχέως ἀποπεραιωθῶσι, ὅπου ἀκόμη δὲν ἀπεπεραιώθησαν, διότι μόνον οὕτω θὰ ἀποκατασταθῇ ἡ βεβαιότης καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς ἰδιοκτησίας, αἱ ἀπαραίτητοι δηλ. ἐκείναι βάσεις τῆς βελτιώσεως καὶ τῆς προογωγῆς τῶν δασῶν ἡμῶν εἴτε δημοσία εἶναι ταῦτα εἴτε ἰδιωτικά, κοινοτικά καὶ μοναστηρικά.

Διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν ὅμως τῶν δασῶν ἀπὸ τῶν ἐπ' αὐτῶν βαρυνουσῶν δουλειῶν ξυλεύσεως, ρητινοσυλλογῆς, βοσκῆς κλπ. εἶναι ἀνάγκη λήψεως πρὸ παντός νομοθετικῶν μέτρων διευκολυνόντων τὸ ἔργον τοῦτο, ἐπὶ τῇ βάσει ἐννοεῖται τῆς πλήρους ἐκατέρωθεν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς τυχόν ἐκατέρωθεν ὑφισταμένης ζημίας ἢ ἀπωλείας ἀπολήψεως εἰσοδήματος.

ΕΚΠΟΙΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ὁρθῆς ταύτης καὶ μόνης δυνατῆς ὁδοῦ ὑπάρχουσί τινες οἱ ὁποῖοι δυσχυρίζονται ὅτι τὸ δημόσιον δέον νὰ ἐκποιήσῃ ὅσα ἔχει δημόσια δάση, διότι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ συντηρήσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ αὐτὰ, τό γε νῦν ἔχον, σκοπίμως καὶ συντηρητικῶς, ἐνῶ τὰ ἰδιωτικὰ δάση δυσχυρίζονται ὅτι εὐρίσκονται παρ' ἡμῖν εἰς κρείσσονα κατάστασιν.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τοῦτου ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον τοῦτο, μάλιστα ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν νεωτέρων φιλελευθέρων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν εἶναι γενικῶς σήμερον πανταχοῦ λελυμένον ὑπὲρ τῶν δημοσίων δασῶν, κατὰ τρόπον μάλιστα τοιοῦτον, ὥστε πολλαχοῦ ἐν Εὐρώπῃ αἱ δασικαὶ διοικήσεις τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν, οὐ μόνον δὲν ἐκποιοῦσι ἀλλὰ καὶ ἀγοράζουσι ἀντὶ πολλῶν ἐκατομμυρίων φράγκων εἴτε ἰδιόκτητα δάση εἴτε καὶ ἀσκεπεῖς γαίας πρὸς ἀναδάσωσιν.

Παρ' ἡμῖν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ δημόσιον δὲν κατώρθωσε ἀκόμη, τό γε νῦν, νὰ διαχειρισθῇ σκοπίμως καὶ οἰκοκυρικῶς τὰ ἴδια αὐτοῦ δάση, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ συντηρητικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν δημοσίων δασῶν εἶναι τρόπον τινὰ ἡ κορυφὴ τῆς πυραμίδος τῆς ὁποίας τὰς πλευρὰς καὶ τὰς βάσεις ἀποτελοῦσι πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἄλλοι παράγοντες ὡς ἀπονομή δικαιοσύνης, ἐδραία ἀγροτικὴ ἀσφάλεια, διοικήσεις σκοπίμος καὶ καλῶς ὀργανομένη, πνευματικὴ ἀνάπτυξις, οἰκονομικὴ εὐμάρεια, ἐκμετάλλευσις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου καὶ ἰδία ἔντονος καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους καὶ πλεῖστα ἄλλα τὰ ὁποῖα σχεδὸν καθ' ὅλον ἢ κατὰ μέρος ἐλλεῖπονσι παρ' ἡμῖν.

Δὲν βλέπομεν ὅμως παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὴν τόσον ἐξυμνουμένην συντηρητικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν. Διότι πλὴν σπανιωτάτων τινῶν ἐξαιρέσεων, οὐδὲν ἰδιωτικὸν δάσος διαχειρίζεται συντηρητικώτερον καὶ οἰκοκυρικιώτερον ἢ μὲ μεθόδους καλυτέρας παρὰ τὰ πέριξ δάση.

Ἀντιστρόφως μάλιστα ἡμεῖς γνωρίζομεν παραδείγματα ιδιωτικῶν δασῶν, παμπλούτων ιδιοκτητῶν, τὰ ὅποια εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν σχεδὸν ἐστερήθησαν ὁλοκλήρου τῆς ξυλῶδους αὐτῶν μάζης, ἡ ὁποία ὁπωσδήποτε ἠδύνατο νὰ πωληθῇ, καὶ σχεδὸν κατεστράφησαν διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις παρ' ἡμῖν οἱ μεγάλοι ιδιοκτῆται δασῶν οὐδέποτε ζῶσι, τοῦλάχιστον περιοδικῶς καὶ ὀλίγας ἐβδομάδας κατ' ἔτος, εἰς τὰ κτήματα αὐτῶν, ὥς τοῦτο ἐν Εὐρώπῃ παρατηρεῖται, οὐδὲ τρέφουσι πρὸς αὐτὰ τὴν στοργὴν ἐκείνην τὴν ὅποιαν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀγγλίᾳ δικαιολογοῦσι πρὸς τῷ καλῶς ἐννοουμένῳ οἰκονομικῷ συμφέροντι καὶ πολύτιμοι οἰκογενειακαὶ παραδόσεις ὁλοκλήρων ἑκατονταετηρίδων.

Καὶ ταῦτα ἀπλῶς καὶ μόνον προκειμένου περὶ τῶν καθαρῶς ιδιωτικῶν δασῶν καὶ διὰ τὰ μὴ δμιλήσωμεν περὶ τῶν μοναστηριακῶν τοιούτων τὰ ὅποια ἀντὶ πινακίου φακῆς πολλάκις παρεδόθησαν εἰς τὴν ὁλοσχερῇ δι' ἐντόνων ὕλιστοιμιῶν καταστροφὴν.

Φλέγον καὶ λίαν ἐνδιαφέρον εἶναι παρ' ἡμῖν τὸ ζήτημα τῶν κοινοτικῶν δασῶν ὅσα διαφιλονικοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους ὡς δημόσια.

Εἰς τὸν ἀγῶνα ὅμως ἐκατέρωθεν ὑπὲρ τῶν δημοσίων μὲν δασῶν ἀφ' ἑνός, τῶν κοινοτικῶν δὲ ἀφ' ἑτέρου, παρατηροῦνται πολλάκις πολλαὶ συγχύσεις καὶ ὑπερβασίαι καὶ ὑπεισέρχονται παράγοντες μακρὰν μὲν τοῦ κυρίως ζητήματος κείμενοι, ἀπὸ ἄλλων δὲ ξένων σκέψεων προερχόμενοι, διὰ τοῦτο ἔμως ὅχι ὀλίγον ἐπιδρωῶντες ἐπὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην φάσιν ἢ λύσιν τοῦ ζητήματος.

Οὕτω δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ ποτὲ διὰ ἀπὸ καθαρῶς νομικῆς ἀπόψεως οὔτε τὸ δημόσιον οὔτε αἱ κοινότητες δύνανται ποτε, οὐδὲ πρέπει οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ ἀνταλλάγματος νὰ παραιτῶνται τῶν ἀστυκῶν αὐτῶν δικαιωμάτων κυριότητος καὶ κατοχῆς ἐὰν κέκτηνται ὄντως τοιαῦτα ἐπὶ οἰωνδῆποτε δασῶν, ὅτι δὲ ἀντιστρόφως ἀπὸ εὐρύτερας οἰκονομικῆς καὶ δασικῆς πολιτικῆς ἀνάγκης τὸ πρωτεῦον ζήτημα εἶναι κυρίως οὐχὶ ἂν εἶναι ιδιοκτήτης δάσους τινος τὸ δημόσιον ἢ αἱ κοινότητες, ἀλλὰ τὸ νὰ ὑφίσταται τὸ δάσος ἀκμαῖον καὶ νὰ βελτιοῦται ὅν τῷ χρόνῳ ἐν τῇ παραγωγικότητι καὶ τῇ ἀξίᾳ αὐτοῦ παρέχον ἀμέσους καὶ ἐμμέσους ὠφελείας οὐ μόνον εἰς τὸν ιδιοκτήτην αὐτοῦ οἷοσδήποτε καὶ ἂν ἦ οὗτος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς πέριξ πληθυσμοὺς τοὺς ἀποζῶντας καὶ ἀπολαμβάνοντας ἀπ' αὐτοῦ.

Καὶ τὸ μὲν Κράτος μὲ πεπολιτισμένην καὶ οὐχὶ βεβαίως μεσαιωνικὴν καὶ ἡμιβάρβαρον διοίκησιν εἶναι πράγματι ὃ ἰδεώδης ιδιοκτήτης μεγάλων δασικῶν ἐκτάσεων, μάλιστα τῶν μακρότερον ὅπως δήποτε ἀπὸ τοὺς συνοικισμοὺς κειμένων, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου καὶ μόνου, ὥς ἐξ αὐτῆς

τῆς φύσεως τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας αὐτοῦ, εἶναι μᾶλλον δυνατὴ ἢ συντήρησις τῶν δασῶν, ἢ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς αὐτῶν καὶ ἡ εὐλογος θεραπεία τῶν ἀναγκῶν τὰς ὁποίας ἔχουσιν ἀπὸ τὰ πέριξ δάση οἱ ἐν τῇ ὑποίθρῳ χώρῃ ἀγρόται, διὰ τοὺς ὁποίους τὰ δημόσια δάση δεόν νὰ ὦσι μᾶλλον προσιτὰ παρὰ τὰ μὴ τοιαῦτα.

Τοῦτο εἶναι τοσοῦτον φανερόν, σήμερον μάλιστα ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν συγχρόνων κοινωνικῶν, πολιτικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν ἀρχῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ μακρογορῇ τις ἐπὶ λελυμένων πλέον ζητημάτων.

Ἡ κοινότης, παριστᾷ καὶ αὐτὴ ἐν τῇ ὁλότητί της ὁργανισμόν τινα ἀνάλογον πρὸς τὸν τοῦ Κράτους, ἡ ἀντίληψις ὅμως αὐτῆς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν πέριξ δασῶν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς ἔχει μᾶλλον τοπικὸν χαρακτῆρα καὶ διὰ τοῦτο ἡ κοινότης, ἐννοοῦμεν βεβαίως τὴν καλῶς ὀργανωμένην καὶ ὑγιῶς λειτουργοῦσαν κοινότητα, δύναται νὰ ἀποβῇ καλὸς ἰδιοκτῆτης καὶ διαχειριστὴς δασικῶν ἐκτάσεων περὶ τὸν συνοικισμόν αὐτῆς κειμένων καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τῶν μελῶν αὐτῆς προοριζομένων. Τὰς τοιαύτας ἐκτάσεις εἴτε ὡς βοσκάς εἴτε ὡς δάση ἡ κοινότης δύναται νὰ γνωρίζῃ καλύτερον ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Κράτους πῶς πρέπει νὰ ἐκμεταλλεύηται, συντηρητικῶς μὲν καὶ οἰκοκυρικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν μελῶν.

Παρ' ἡμῖν ὅμως δυστυχῶς κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους αἱ κοινότητες κατὰ κανόνα δὲν ἔδειξαν σχεδὸν οὐδαμοῦ τοιαύτην ἀγαθοποιὸν ἐπίδρασιν καὶ δραστηριότητα. Πᾶν τοῦναντίον.

ΕΚΠΟΙΗΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΘΑΡΤΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

Ἐὰν ὅμως τὸ Κράτος δὲν ἔχει συμφέρον νὰ ἐκποιῇ τὰ μεγάλης ἐκτάσεως καὶ συγκεντρωμένα δημόσια δάση καὶ δασικὰ ἐδάφη, τὰ ὁποία δύναται νὰ ἀποτελέσωσι ἀξίας λόγου διαχειριστικὰς μονάδας, ἔχει ἀντιστρόφως ἐπιβεβλημένον καθήκον ὅπως ἐκποιήσῃ τὰς μικράς, ἀπομεμωμένους, μεταξὺ ἄλλων ἰδιωτικῶν ἐκτάσεων περιλαμβανομένας ἢ πολὺ πλησίον τῶν χωρίων καὶ τῶν συνοικισμῶν καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῶν δασῶν κειμένας δασικὰς καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἀπεψιλωμένας καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνον διὰ βοσκὰς καὶ στανότοπια χρησιμοποιουμένας ἐκτάσεις. Ὅχι μόνον διότι τὰ ἔξοδα τῆς φυλάξεως καὶ διαχειρίσεως τοιούτων μικρῶν ἀπομεμονωμένων καὶ μὴ πολυτίμων δασικῶν ἐκτάσεων εἶναι διὰ τὸ δημόσιον ὡς ἰδιοκτῆτην δυσανάλογα πρὸς τὰ ἀπ' αὐτῶν

εισοδήματα, ἀλλὰ καὶ διότι λόγοι ἐθνικῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς ἐπιβάλλουσι τὴν ἐκποίησιν καὶ εἰς τοὺς πέντε ἀγρότας διανομὴν τῶν ἐκτάσεων τούτων, μάλιστα ὅταν ὅπωςδῆποτε αὐταὶ ἀποτελοῦνται ἐκ γονιμωτέρων ἐδαφῶν, προσφόρων εἰς ἐντονωτέραν γεωργικὴν καλλιέργειαν, ἰδίᾳ δένδρων ὡς ἔλαιων, κυπαρίσσεων, μωρεῶν, καρπῶν, καστανεῶν κ.λ.π.

Ἀληθῶς τὸ Δημόσιον, μάλιστα δὲ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον τοῦλάχιστον διὰ μίαν μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἀπὸ σήμερον, δὲν δύναται νὰ διαχειρισθῇ ἐντόνως τὰς ἐκτάσεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι σήμερον μόνον ὡς ἔλάχιστα ἀποφέρουσαι χαλαρὰ νομαδικὰ βοσκαὶ ἐκμεταλλεύονται. Ἐνῶ οἱ ἀγρόται οἱ ὅποιοι πολλαχοῦ ματαίως ζητοῦσιν εὐκαιρίαν ἐργασίας ἐν τοῖς συνοικισμοῖς αὐτῶν ἢ παρ' αὐτοῦς, λίαν εὐχαρίστως γίνονται κύριοι καὶ κάτοχοι, μάλιστα οἱ εὐπορώτεροι ἐξ αὐτῶν, παρομοίων μικρῶν περὶ τοὺς συνοικισμοὺς αὐτῶν ἐκτάσεων, τὰς ὁποίας μικρὸν κατὰ μικρὸν μεταβάλλουσιν ἀπὸ νομαδικῶν βοσκῶν εἰς δάσεις ἐντόνων γεωργικῶν καλλιεργειῶν, ἰδίᾳ δένδρων πρὸς παραγωγὴν καρπῶν, τροφῶν, ξυλείας κ.λ.π.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ μοιρολατρεία πολλῶν ἐκ τῶν ἀγροτικῶν ἡμῶν πληθυσμῶν, ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων πρακτικῶν τεχνικῶν γεωργικῶν γνώσεων, ἰδίᾳ ὅμως ἡ ἔλλειψις ἀγροτικῆς ἀσφαλείας, ἡ ὁποία πολλαχοῦ τῆς χώρας εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἡμιαγρῶν ποιμένων καὶ τῶν κακοποιῶν στοιχείων, ἐμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν τοιούτων μικρῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Εἶναι ὅμως ἀναμφισβήτητον ὅτι πολλαχοῦ ἐκ τοῦ μὴ ὄντως ἀνεπτύχθησαν τοιαῦτα λίαν εὐέλπιδα ἀγροτικὰ κτήματα ἐπὶ δημοσίων ἢ κοινοτικῶν ἐκτάσεων ἔκτοτε καταλειφθεισῶν ὑπὸ τῶν πέντε ἀγροτῶν, μάλιστα εἰς τοὺς συνοικισμοὺς ἐκείνους ἐνθα ἡ μὲν ἀγροτικὴ ἀσφάλεια ἐνωρίτερον ἐστερεώθη, εὐρύτερον δὲ διεδόθησαν αἱ ἀναγκαῖαι τεχνικαὶ γεωργικαὶ γνώσεις.

Εἶναι ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν μικρῶν τούτων γεωργικῶν κτημάτων προηγήθησαν κατὰ φυσικὸν καὶ οἰκονομικὸν νόμον τὰ εὐφορώτερα ὅπωςδῆποτε ἐδάφη, τὰ ὁποῖα πολλαπλασίως δύνανται ν' ἀνταμείψωσι τοὺς διὰ τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν κόπους καὶ δαπάνας τῶν ἀγροτῶν, οὐδόλως ὅμως δεόν ν' ἀμφιβάλλωμεν ὅτι μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ αἱ ἀφορώτεροι δασικαὶ ἐκτάσεις θὰ προσελκύσωσιν ἔτι περισσότερον τὴν προσοχὴν τῶν ἀγροτῶν. Ἡμεῖς δὲ οἱ ὅποιοι περιήλθομεν μέγα μέρος τῆς Ἑλλάδος δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ἀδιστακτικῶς ὅτι πράγματι ἀπέραντο εἶναι πολλαχοῦ τῆς πατρίδος ἡμῶν, μάλιστα περὶ τὰς κοιλάδας καὶ τὰς πεδιάδας, αἱ ἐκτάσεις ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι εὐφορώταται ἐνιαχοῦ μάτην ἀναμένουσι τὴν ἔμπειρον χεῖρα τοῦ εὐρώστου καὶ σήμερον

εἰς Ἀμερικὴν μεταναστεύοντος ἀγρότου ὁ ὁποῖος θὰ μεταβάλλῃ αὐτὰς μικρὸν κατὰ μικρὸν διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν μόχθων του ἀπὸ χαλαρῶν νομαδικῶν βοσκῶν, ἐλάχιστα ἐτησίως ἀποφερουσῶν, εἰς θαλερὰς δάσεις παντοίων καὶ πλουσίων γεωργικῶν καλλιεργειῶν μάλιστα δὲ δένδρων δασικῶν καὶ μὴ ὡς ἐλαιῶν, μωρεῶν, καστανεῶν, ἀμυγδαλῶν, κορυῶν, ἀγροκερατιῶν, κυπαρίσσων, λευκῶν κλπ.

Πρὸς τοῦτο ὅμως εἶναι ἀνάγκη πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅπως τὸ Δημόσιον ἢ αἱ Κοινότητες καὶ αἱ Μοναὶ ἐγκαίρως καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν καθ' ἓνα οἷονδήποτε τρόπον ἐκποιήσωσιν ὡς φθαρτὰ κτήματα τὰς ἐκτάσεις αὐτῶν ταύτας, τὰς ὁποίας οἱ πολιτειακοὶ καὶ κοινωνικοὶ οὔτοι συνεταιρισμοὶ δὲν δύνανται ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς οὐπιάσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν ἐντόνως νὰ καλλιεργήσωσιν, ἐνῶ οἱ ἀγρόται σταθερῶς ἐντὸς αὐτῶν ἐγκαθιστάμενοι, ὑπὸ συνθήκης ὑγιоῦς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ τάξεως, ταχέως τὰς μεταβάλλουσιν εἰς παραγωγικώτατα μικρὰ ἀγροτικὰ κτήματα.

Διότι σήμερον πᾶσα τάσις πρὸς κατάληψιν καὶ ἐντονωτέραν καλλιέργειαν τοιούτων ἐκτάσεων ἐκθέτει τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτὰς εἰς τὰς συνεπείας τοῦ νόμου, οὗ μόνον ὡς παρανόμως ἐκχερσοῦντα καὶ ὑλοτομοῦντα ἀλλὰ κυρίως καὶ ὡς ἐπιχειροῦντα πράξεις κατοχῆς καὶ κυριότητος ἐπὶ μὴ ἀνηκουσῶν αὐτῶ ἐκτάσεων, ἐνῶ κατὰ βάθος ὁ ἀγρότης οὗτος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὡς ἐργάτης τῆς μονίμου βελτιώσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ πλούτου τῆς χώρας ἔπρεπε νὰ τυγχάνῃ τῆς ἀμερίστου προστασίας καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῆς Πολιτείας καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἐντὸς φυσικὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προδιαγεγραμμένων ὁρίων καὶ οὐχὶ νὰ καταδιώκεται ὡς ἐγκληματίας.

ΔΟΥΛΕΙΑΙ ΞΥΛΕΥΣΕΩΣ

Ἡ δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία ἐπιτρέπει εἰς τοὺς περὶ τὰ δάση οἰκοῦντας ἀγρότας ὅπως τὴν διὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἀνάγκας καύσιμον ξυλείαν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν οἰκοδομήσιμον ἢ διὰ τὰ γεωργικὰ αὐτῶν ἐργαλεῖα καὶ τὰ ποιμνιοσιτάσια χρήσιμον ξυλείαν προμηθεύωνται ἐλευθέρως, ἄνευ ἀδείας καὶ ἀτελῶς ἀπὸ τοῦ ἐντὸς τῶν δασῶν ὕλικοῦ, ἄνευ βλάβης ἐννοεῖται καὶ ζημίας αὐτῶν.

Τοῦτο ὅμως δεόν νὰ θεωρηθῇ μᾶλλον ὡς κοινωνικῆς φύσεως ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη πρὸς κάλυψιν ἀποραιτήτων βιωτικῶν ἀναγκῶν τῶν πέριξ χωρικῶν παρὰ ὡς ἀποτέλεσμα ἐξασκήσεως ἀτέγκτου προσωπικῆς ἢ πραγματικῆς δουλείας.

Οἱ χωρικοὶ ἡμῶν μάλιστα οἱ κάτοικοι μικρῶν καὶ πτωχῶν συνοικι-
μῶν πράγματι δεόν νὰ καλύπτωσι ἀπὸ τῶν πέριξ δημοσίων δασῶν τὰς
ἀτομικὰς ἀνάγκας καυσοξύλων κλπ. αὐτῶν, κατὰ τὸν μᾶλλον μὲν φι-
λελεύθερον δι' αὐτοὺς, κατὰ τὸν μᾶλλον ὁμως συντηρητικὸν διὰ τὰ δάση
τρόπον, προσημαινομένων ἐκάστοτε ἐγκαίρως καὶ ἀπροφασίστως τῶν πρὸς
ὕλοτομίαν διὰ καυσόξυλα προοριζομένων δένδρων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δα-
σικῶν ὁργάνων ὑποχρεωτικῶς πρὸ πάσης ὕλοτομίας καὶ καθ' ὥρισμένας
τῆς ἐβδομάδος ἡμέρας, ἐκ τῶν προτέρων εἰς τοὺς χωρικοὺς γνωστὰς
πρὸς πρόληψιν παντοειδῶν μὲν ὑπερβασιῶν ἀφ' ἑνός, καταστροφῆς δὲ
τῶν δασῶν ἀφ' ἑτέρου. Διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον διὲς ἡ κοινή, ἀκανόνι-
στος καὶ σχεδὸν ἀπεριόριστος χρῆσις τῶν δασῶν ἡμῶν ὑπὸ τὴν ἔποψιν
ταύτην ἀπέβη ὁ μεγαλύτερος καταστροφεὺς τῆς δασικῆς βλαστήσεως,
ἰδίᾳ περὶ τοὺς μεγάλους συνοικισμοὺς καὶ τὰς πόλεις.

Δουλείαι πραγματικαὶ ξυλεύσεως ὑπὸ τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς λέ-
ξεως ὅπως ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἐκ πείρας γνωρίζομεν δὲν ὑφίστανται ἐκτε-
ταμέναι εἰς τὰ δάση τῆς πατρίδος ἡμῶν.

Ὅπου δὲ αὐταὶ παρατηροῦνται εἶναι φανερὸν ὅτι μόνον κατόπιν δι-
καστικῆς ἀποφάσεως δεόν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνεγνωρισμένοι.

Τοιούτων ἀνεγνωρισμένων δουλειῶν δύναται νὰ ζητηθῇ ὁ διακανονι-
σμός, ὁ περιορισμός ἢ καὶ ἡ ἄρσις, πάντοτε ὁμως, μάλιστα προκειμένου
περὶ ἀποζημιώσεων, κατόπιν συμβιβασμοῦ τῶν ἀντιπάλων μερῶν ἢ δι-
καστικῆς ἀποφάσεως.

Ὅπου πορὰδ. χάριν ἐκ τῆς ἐντόνου ἐξασκήσεως δουλείας τινὸς
ἐπαπειλεῖται ἢ ὑπαρξίς καὶ συντήρησις τοῦ δάσους ἢ ἡ διαρκὴς πα-
ραγωγή αὐτοῦ εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ δύναται αὕτη νὰ καλύπτῃ τὰς
ἀνάγκας τῶν ἐξασκούντων τὴν δουλείαν ἀγροτῶν, ἐκεῖ δεόν νὰ ἐπιβάλ-
λῃται ὁ περιορισμός καὶ ὁ διακανονισμός τῆς δουλείας.

Ὅμοιως ὁ κάτοχος τοῦ δάσους, ὅπου αἱ δουλεῖται ξυλεύσεως δὲν εἶναι
ζήτημα ζωῆς καὶ ὑπάρξεως διὰ τοὺς πέριξ ἀγρότας, δεόν νὰ δύναται
νὰ ἐπιτυχᾶν ἢ κατόπιν συμβιβασμοῦ ἢ κατόπιν δικαστικῆς ἀπο-
φάσεως τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ δάσους του ἀπὸ τῶν δουλειῶν τούτων
αἱ ὁποῖαι δυσαναλόγως παρεμποδίζουν τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς
τοῦ δάσους του καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

ΔΟΥΛΕΙΑΙ ΒΟΣΚΗΣ

Συνήθως ἡ βοσκὴ θεωρεῖται ὡς ὁ μεγαλύτερος καὶ μόνος καταστρο-
φεὺς τῶν δασῶν ἡμῶν. Δὲν εἴμεθα βεβαίως ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ

συνηγορήσωσιν ἀπεριορίστως ὑπὲρ τῆς πάντοτε ἐξασκήσεως τῆς βοσκῆς ἐντὸς τῶν δασῶν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦτου ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐχὶ πανταχοῦ οὐδὲ πάντοτε ἡ νομαδικὴ βοσκὴ μόνῃ κατέστρεψε καὶ καταστρέφει τὴν δασικὴν ἡμῶν βλάστησιν.

Ἄλλως τε ἡ βοσκὴ ἀποτελεῖ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔνεκα τῆς παρούσης οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς χώρας καὶ ἔνεκα τῶν φυσικῶν, κλιματικῶν καὶ φυτολογικῶν συνθηκῶν τῆς δασικῆς ἡμῶν χλωρίδος, σοβαρότατον διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν καὶ τῶν δασικῶν κτημάτων εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον ἀτιμωρητὲι δὲν δύναται τις νὰ παραμελῇ, ἀφοῦ πολλαχοῦ ἀνέρχεται εἰς τὸ δεκαπλάσιον σχεδὸν τοῦ εἰσοδήματος ἐκείνου τὸ ὁποῖον προσπορίζει ἡ καθαρὰ δασικὴ ἐκμετάλλευσις διὰ τῆς ἀπολήψεως τῆς παντοειδοῦς ξυλείας καὶ τῶν σχετικῶν προϊόντων αὐτῆς ὡς ξυλανθράκων κλπ.

Διάσημος Γερμανὸς καθηγητὴς τῆς δασολογίας ἐν Γερμανικοῖς καὶ Ἑλβετικοῖς Πανεπιστημίοις ὁ κ. Bühler γράφει ἐν κλασσικῷ διεθνoῦς φήμης ἔργῳ τὰ ἑξῆς:

«Τὸ δάσος προσφέρει εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομικὴν παραγωγὴν καθ' ὅσον τὰ μεγαλύτερα εἰσοδήματα εἴαν περιέχῃ καὶ παράγῃ τὰ προϊόντα ἐκεῖνα τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἀναγκασιότατα καὶ ὠφελιμώτατα εἰς τὴν ἐκάστοτε οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βαθμίδα τοῦ τόπου. Εἶναι πασιμότερον νὰ τὸ ἐκμεταλεύηται κανεὶς ὡς βοσκὴν, ἢ ὁποία διατρέφει ζῶα καὶ ἀνθρώπους παρὰ νὰ ἀναπτύσῃ ξυλείαν ἀνωφελῶς σηπομένην ἐν τῷ δάσει. Πολλάκις ὁ δασολόγος θὰ ἀναγκασθῇ νὰ σκεφθῇ πῶς νὰ καταστήσῃ τὴν βοσκὴν πλουσιωτέραν καὶ ὠφελιμωτέραν, χωρὶς ἔνεκα τούτου νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ συνδυασθῇ ἐλάττωσις τῆς αὐξήσεως τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου.

Ἐὰν ἡ βοσκὴ δέον νὰ ἀποτελῇ τὸ κύριον τοῦ δάσους εἰσόδημα, τοῦτο εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον δέον ἐκάστοτε νὰ λύῃ ὁ δασοκτῆμων ἀποκαθιστῶν τὰς εὐνοϊκωτέρας φυσιολογικὰς συνθήκας τῆς ἀναπτύξεως καὶ αὐξήσεως ἀμφοτέρων¹».

Ἐὰν δὲ ταῦτα γράφονται καὶ τίθενται ὡς διαχειριστικὸν δασικὸν πρόγραμμα καὶ ἰδεῶδες ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβείᾳ κατὰ πολὺν μείζονα λόγον δέον νὰ γίνῃ τοῦτο παρ' ἡμῶν ἐν Ἑλλάδι ἔνθα καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τόπου καὶ ἡ φύσις τῶν δασῶν τῆς χώρας, ἰδίᾳ τῶν θαμνωδῶν καὶ ἀειθαλῶν πλατυφύλλων τοιούτων, τὸ ἐπιβάλλει.

¹ Lorey T. Handbuch der Forstwissenschaft 1903. II S. 282.

Καὶ μόλον τοῦτο παρ' ἡμῖν ἔχομεν φθάσει εἰς τοιαύτην στρεβλὴν ἀντίληψιν ὥστε γενικῶς λέγοντες διαχείρισιν δασικῆς τιнос ἢ καὶ θαμνώ-δους ἐκτάσεως νὰ ἀποκλείωμεν τελείως κατ' ἀρχὴν καὶ πάντοτε τὴν βοσκὴν καὶ νὰ θέλωμεν νὰ ἀναπτύξωμεν ξυλείαν ἐκεῖ ὅπου αὕτη οὐ μόνον πολλάκις δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἀλλὰ καὶ ὅπου μόνον μικρὸν πολλα-στημόριον τῶν ἀπὸ τῆς βοσκῆς εἰσοδημάτων δύναται αὕτη μόλις νὰ ἀπο-δώσῃ.

Ἀληθῶς ἡ νομαδικὴ βοσκὴ ἀποβαίνει καταστρεπτικωτάτη ὅχι τόσον εἰς τὰ ἐξ ὀρεινῆς πεύκης ὅσον εἰς τὰ ἐξ ἐλίτης δάση εἰς τὰ ὅποια δὲν ἐπιτρέπει εὐκόλως τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἀναγέννησιν καὶ ἀναδάσωσιν μά-λιστα κατόπιν πυρκαϊᾶς. Ἐπίσης λίαν καταστρεπτικὴ ἀποβαίνει ἡ ἔκτορος βοσκὴ εἰς τὰς ἀραιὰς καὶ θαμνώδεις ἐκείνας δασικὰς ἐκτάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἡ δασικὴ βλάστησις ἀπελπιστικῶς κατῆλθεν, πρὸς τῇ βοσκῇ δὲ παρατηρεῖται καὶ συλλογὴ καὶ ἐκρίζωσις θάμνων ἀπὸ τῶν ἐκτάσεων τού-των, ὑπὸ τῶν πέριξ χωρικῶν πρὸς πορισμὸν καυσοξύλων κ.λ.π.

Ὀλιγότερον κατὰ τι καταστρεπτικὴ ἀποβαίνει εἰς τὰ ἐκ φυλλοβόλου δρυὸς δάση, διότι αἱ δρυεὶς ἔχουσι μεγάλην ἀναβλαστικὴν ἀπὸ τοῦ πρέμνου δύναμιν καὶ δὲν καταστρέφονται ταχέως ὅσον αἱ ἐλάται.

Ἐτι δὲ ὀλιγότερον καταστρεπτικὴ εἶναι ἡ βοσκὴ εἰς τὰ ἐξ ἀειθαλῶν πλατυφύλλων θάμνων ὥς πρίνων, κομάρων, σχίνων κ.λ.π. μετὰ χα-λεπίων πευκῶν δάση τῆς παραλίου ζώνης τῆς πατρίδος ἡμῶν, τὰ ὅπου σχεδὸν ἀφόβως δύνανται νὰ ὑποφέρωσι χαλαράν τινα βοσκὴν, φθάνε μόνον νὰ μὴ ὑλοτομῶνται συγχρόνως ἐντόνως.

Ἐχομεν πλεῖστα παραδείγματα τοιούτων δασῶν τὰ ὅποια συντηροῦν-ται καίτοι βόσκονται ὅπως δήποτε συστηματικῶς καὶ ἀπὸ ἑκατονταετηρί-δων, συγχρόνως ὅμως δὲν διενεργεῖται ἐντὸς αὐτῶν οὐδεμία ἢ τοῦλάχισ-τον μόνον ἐλαχίστη ὑλοτομία.

Συνήθως καὶ κατὰ κανόνα ἡ βοσκὴ δὲν ἀποβαίνει καταστρεπτικὴ εἰς τὸ δάσος καὶ τὴν καθ' ὅλου βλάστησιν ὅταν ἐξασκεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτή-του τοῦ ἐν λόγῳ δάσους ἢ τοῦ κατόχου τοῦ ποιμνιοσταίου, ὁ ὅποιος ἔχει συμφέρον οὐχὶ εἰς τὴν καταστροφὴν ἀλλὰ εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέραν συντήρησιν τῆς δασικῆς βλαστήσεως αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπαύξησιν τῆς ἀξίας τῆς βοσκῆς καὶ τοῦ στανοτοπίου ἢ ποιμνιοσταίου του.

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου ἡ βοσκὴ ἐξασκεῖται ὑπὸ τῶν ποιμένων ἐπὶ κοινω-τικῶν ἢ ἐθνικῶν βοσκῶν ὥς κοινὴ καὶ ἀπεριόριστος χρῆσις καὶ ἕκαστος ποιμὴν τείνει νὰ προλάβῃ τὸν ἕτερον ἐν τῇ ἐντονωτέρα ἐξασκήσει τῆς

βοσκῆς καὶ τῆς χρήσεως τῆς δασικῆς βλαστήσεως, οὐδεὶς δὲ ὑπάρχει ὁ κηδόμενος ὑπὲρ τῆς συντηρητικῆς χρήσεως τῆς βοσκῆς καὶ τοῦ δάσους, ἀφοῦ ὁ φυσικὸς ἀντιλήπτωρ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἰδιοκτῆτης δηλ. τὸ Δημόσιον ἢ ἡ Κοινότης, οὐδαμοῦ τοῦλάχιστον πρὸς τὸ παρὸν παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι ἀναφαίνεται ὡς ἀγαθοποιῶς δρῶσα δύναμις, ἐκεῖ εἶναι φυσικὸν ὅτι ἡ κοινὴ χρῆσις τῆς βοσκῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν κοινὴν χρῆσιν τῆς ὑλοτομίας ἐπιφέρουσι ταχεῖαν τὴν καταστροφὴν πάσης δασικῆς βλαστήσεως,

Οὐχὶ λοιπὸν τόσον ἡ βοσκὴ ἀπολύτως ἢ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου δασικῆς ἐκτάσεως ἐπ' αὐτῆς ἐξασκουμένη, ὅσον ἡ ὑπὸ διαφόρων ποιμένων κοινότητός τινος ἐν κοινῇ χρήσει ἐξασκουμένη βοσκὴ καθ' ἣν ἕκαστος τῶν ποιμένων τὴν προσωρινὴν κάλυψιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀναγκῶν ἔχων ὑπ' ὅψιν ἀδιαφορεῖ τελείως διὰ τὸ μέλλον, τὴν συντήρησιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς βοσκῆς, ἡ κοινὴ λέγομεν αὕτη βοσκὴ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πολὺν μεγαλυτέρας καταστροφᾶς παρὰ ἡ κοινὴ βοσκὴ ἐπιφέρουσιν κοινὴν ὑπὸ πάντων τῶν πέριξ κατοίκων καὶ ποιμένων ὑλοτομίαν εἶναι ὁ καταστρεπτικώτερος διὰ τὰ δάση καὶ τὴν βλάστησιν καθ' ὅλου ἐχθρός, καὶ τοῦτον δεόν νὰ πατάξωμεν.

Ὁ ποιμὴν, μάλιστα δὲ ὁ ποιμὴν αἰγῶν, ὁ ἰδιοκτῆτης ποιμνοστασίον τινὸς ἢ σταντοπίον, οὐδόλως ἔχει συμφέρον ὅπως πολλαχῶς πιστεύεται εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ δάσους καὶ τῆς βλαστήσεως, διότι ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν «**Δάση καὶ Πολιτισμὸς**» ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι» ἀνεπύξαμεν, καταστρεφόμενης τῆς βλαστήσεως ποῦ θὰ βοσκήσωσι τὰ ποίμνια αὐτοῦ. Εἰς ἐκ τῶν σοβαροτέρων λόγων δι' οὓς ἡ αἰγοβοσκὴ δογμέραι παρ' ἡμῖν περιορίζεται δὲν εἶναι μόνον διότι τὸ ἔδαφος σὺν τῷ χρόνῳ γεωργικῶς καλλιεργεῖται καὶ ἀποκλείει συνεπῶς πᾶσαν αἰγοβοσκὴν, ὅσον διότι ἡ πρωτογενὴς καὶ θαμνώδης ἡμῶν δασικὴ βλάστησις χάρις εἰς τὴν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας σπάταλον ἡμῶν χρῆσιν ἐκχέρσωσιν, ὑλοτομίαν, ἀσβεστοποιῶσαν, ἀνθρακοποιῶσαν, κανσοξυλείαν θάμνουνσιν κ.λ.π. πολλαχοῦ σχεδὸν τελείως κατεστράφη. Καταστραφεύσης δὲ ταύτης εἶναι λίαν φυσικὸν ὅτι καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς τρεφόμενα ποίμνια αἰγῶν σοβαρῶς κατ' ἀνάγκην περιορίσθησαν.

Δυνατὸν ὁ ποιμὴν αἰγῶν νὰ μὴ ἔχῃ συμφέρον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πυκνῆς καὶ ὑψηλῆς συστάδος πρὸς παραγωγὴν ξυλείας, διότι ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς πυκνῆς συστάδας οἱ θάμνοι ἀποπνίγονται καὶ οὐδεμίαν σοβαρὰ βοσκὴ εἶναι δυνατὴ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ βοσκὴ ἀντίκειται πρὸς τὰς τάσεις τῆς δασοπονίας. Οὐδαμῶς ὅμως ἐπιθυμεῖ ποτὲ ὁ ποιμὴν τὴν τελείαν ἐξαφά-

νισιν τῆς δασικῆς βλαστήσεως ἐπὶ τῆς ιδιοκτητοῦ ἐκτάσεως του καὶ τοῦ ποιμνοστασίου του ὅπως πολλαχῶς νομίζεται.

Διὰ τοῦτο πολλαχοῦ παρατηροῦμεν καὶ ἐν Σιερεῶ Ἑλλάδι καὶ ἐν Πελοποννήσῳ πόσον ἐνιαχοῦ περὶ τὰ ιδιοκτητὰ ἢ ὡς τοιαῦτα θεωρούμενα ποιμνιοστάσια πλείστων ποιμένων ζηλοτύπως διατηρεῖται ἡ δασικὴ αὐτῶν καὶ πρωτογενὴς βλάστησις, ἐνῶ τελείως κατεστράφη ὅπου ἐντονος κοινὴ βοσκή μετὰ κοινῆς ὕλοτομίας παρατηρεῖται.

Δὲν πρέπει ἄλλως νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν Ἑλλάδι πολλαχοῦ ἔνεκα ἑδαφικῶν καὶ κλιματολογικῶν ἰδίᾳ λόγων ὅπως ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν «**Ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ κλίματος ἐπὶ τὴν Ἑλληνικὴν δασικὴν βλάστησιν**» ἀπεδείξαμεν ἡ θαμνώδης αὐτοφυὴς βλάστησις εἶναι τοσοῦτον πενιχρά, χθαμαλὴ καὶ πτωχὴ ὥστε ἡ διὰ τῆς χαλαρᾶς βοσκῆς χρησιμοποίησις αὐτῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἔτι χαλαρωτέραν δασικὴν τινα χρῆσιν νὰ ἀποβαίῃ ὁ μόνος δυνατὸς τρόπος τῆς συντηρητικῆς καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεώς της.

Καίτοι ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡμεῖς λέγοντες τοιαύτην βοσκήν καὶ βοσκήσιμον ἔκτασιν ἐννοοῦμεν τὴν συντηρητικὴν ἐκείνην βοσκήν ἡ ὁποία ἀποβλέπει σὺν τῷ χρόνῳ καὶ εἰς τὴν διὰ διαχειριστικῶν καὶ δασονομικῶν μέτρων βελτίωσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἐπαύξησιν τῆς ἀξίας της, σύμφωνα πρὸς ὅσα καὶ ἐν τῷ διεθνῇ δασικῷ καὶ γεωργικῷ συνεδρίῳ ἐν Βιέννῃ τῷ 1907 καὶ ἡμεῖς ἀνεπτυξάμεν καὶ τὸ Διεθνὲς ἐκεῖνο Συνέδριον ἐν τῇ σχετικῇ ἀποφάσει του συνεπέρανεν.

Προετάξαμεν τὰς ὀλίγας ταύτας γενικὰς παρατηρήσεις περὶ βοσκῆς καθ' ὅλον διὰ νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ ὑπὸ ὠρισμένων ποιμένων ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν ὡς ιδιοκτητῶν θεωρουμένων στανοτοπίων των ἐξασκουμένη ἀποκλειστικὴ βόσκησις τῆς δασικῆς ἢ θαμνώδους βλαστήσεως ὡς ἐξάσκησις δουλείας ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐκείνων δασῶν, ὅπου τὰ στανοτόπια ταῦτα δὲν εἶναι ἀποκλειστικὴ ιδιοκτησία των, πᾶν ἄλλο δύναται νὰ θεωρηθῇ παρὰ ὡς καταστρεπτικὴ τῆς βλαστήσεως καθόλου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει τοιαῦται δουλείαι ἐπὶ δημοσίων δασῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τοῦ Κράτους παρὰ μόνον κατόπιν σχετικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, προκειμένου δὲ περὶ διακανονισμοῦ, περιορισμοῦ ἢ ἄρσεως αὐτῶν εἶναι φανερὸν ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν προηγουμένως προκειμένου περὶ τῶν δουλειῶν ξυλεύσεως.

Δουλείαι βοσκῆς ὑπὸ ὠρισμένων ποιμένων ἐντὸς δημοσίων δασῶν ἢ θαμνωδῶν ἐκτάσεων ἐξασκούμεναι, ἐὰν γίνῃ ἀρμοδίως ἐκκαθάρισις τῶν

δικαιωμάτων τούτων, θὰ προκύψωσι καθ' ἃ ἐκ πείρας γνωρίζομεν πολλὰ παρ' ἡμῖν.

Δὲν ἀποβλέπομεν πρὸς τὸ παρὸν εἰς αὐτὰς μετὰ δυσφορίας ἀπὸ δασικῆς ἀπόψεως, παρατηροῦμεν μόνον ὅτι ὁ διακανονισμὸς τῶν δουλειῶν τούτων μάλιστα δὲ ἡ ἄρσις αὐτῶν, πάντοτε ἐννοεῖται κατόπιν συμβιβασμοῦ ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῷ τέλει τῆς βελτιώσεως τῆς καθαρῆς δασικῆς παραγωγῆς, δέον νὰ γίνεται μετὰ πολλῆς περισκέψεως οὐ μόνον δι' οὓς λόγους οἰκονομικοὺς καὶ φυσικοὺς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν ἀλλὰ καὶ διότι δὲν πρέπει νὰ τίθεται ἀμέσως ἐν κινδύνῳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑπαρξὶς πολυπληθῶν ἀπὸ τῶν δουλειῶν τούτων ἀποζώντων ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἡ ἐξάσκησις τῶν δουλειῶν τούτων εἶναι δι' αὐτοὺς ζήτημα ζωῆς καὶ ὑπάρξεως.

ΔΟΥΛΕΙΑΙ ΡΗΤΙΝΟΣΥΛΛΟΓΗΣ

Ἐκ τῶν δύο εἰδῶν πευκῶν αἱ ὁποῖαι ρητινεύονται παρ' ἡμῖν ἡ ποράλιος ἢ χαλέπιος πεύκη εἶναι τὸ δασικὸν ἐκτεῖνο δένδρον τῆς βορειο-ανατολικῆς Πελοποννήσου, Ἀνατολικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ Εὐβοίας τοῦ ὁποῖου ἡ ρητίνη ἀποδίδει τὸ γενικῶς μεγαλύτερον ἀπ' αὐτῆς εἶδος ὄχημα, ἀφοῦ ἡ ξυλεία του γενικῶς ἔχει περιορισμένην ἀξίαν.

Ἡ ρητινοσυλλογὴ τῆς πεύκης ταύτης δέον γενικῶς νὰ βελτιωθῇ, πλὴν τῶν σπανίων ἐκείνων περιπτώσεων καθ' ὧς ἐνεκα αἰσθητικῶν καὶ προστατευτικῶν λόγων δέον ἐνιαχοῦ νὰ ἀπαγορεύεται αὕτη.

Ἡ ἄλλη πεύκη, ἡ ὄρεινὴ ἢ μαύρη ἢ λαυκοειδής, ἡ ὁποία ρητινεύεται παρ' ἡμῖν ἀκόμη ἐν Πάρωνι τῆς Κυνουρίας καὶ Σπάρτης παρέχει κορμὸν μὲ τοσοῦτον πολῦτιμον ξυλείαν ὥστε ἡ ρητινοσυλλογὴ αὐτῆς δέον συντόνως νὰ παύσῃ, ἀφοῦ διὰ τῆς ρητινοσυλλογῆς ἐλάχιστα ἀποδιδούσης καταστρέφονται πολυτιμότερα δάση κατάλληλα πρὸς παραγωγὴν πολυτίμου ξυλείας.

Προκειμένου περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἄρσεως τῶν δουλειῶν τῆς ρητινοσυλλογῆς τῶν ἐξασκουμένων ἀποκλειστικῶς ὑπὸ πολλῶν χωρικῶν ἐπὶ τμημάτων δημοσίων δασῶν πρέπει νὰ τηρηθῶσι αἱ γενικαὶ ἐκτεῖναι ἀρχαὶ τῶν ὁποίων προηγουμένως ἐμνήσθημεν προκειμένου περὶ τῶν δουλειῶν βοσκῆς καὶ ξυλεύσεως.

Τοιαῦται δουλεῖαι ρητινοσυλλογῆς ἐπὶ δημοσίων δασῶν θὰ προκύψωσι κατόπιν τοῦ ἀρμοδίου καθαρισμοῦ τῶν δικαιωμάτων τούτων πολλὰ παρ' ἡμῖν καθ' ἃ ἐκ πείρας γνωρίζομεν, ἀφοῦ πολλὰ εἶναι παρ' ἡμῖν τὰ δημόσια δάση τὴν ρητίνην τῶν ὁποίων κατὰ τμήματα οἱ πέριξ χωρικοὶ δι' ὅσον ἐξορίζονται ὅτι κατέχουσιν ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων πω-

λοῦντες μὲν ἀγοράζοντες καὶ προικίζοντες τὰ δικαιώματα ἀδιῶν ταῦτα ρητινεύσεως, πληρώνοντες δὲ φόρον διὰ τὴν συλλεγομένην ρητίνην ποτὲ μὲν ὡς ἐπὶ δημοσίῳ ποτὲ δὲ ἐπὶ ἰδιοκίῃτος δάσους.

Εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐσχημάτισαν τὴν ἀδιάσειστον γνώμην ὅτι ἢ οὕτως ὑπὸ τύπον φανταστικῆς ἢ μὴ δουλείας ἐξάσκησις τῆς ρητινοσυλλογῆς ἐπὶ τῶν πέριξ δημοσίων δασῶν συνετέλεσε εἰς τὴν συντήρησιν ὅπωςδῆποτε τῶν δασῶν τούτων, τὰ ὅποια τὸ δημόσιον μόνον ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτοῦ ὀργάνωσιν εἶναι ζήτημα ἂν θὰ κατώρθου ποτὲ νὰ περισώσῃ, τοῦ ἐτησίου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον σοβαροῦ ἀπὸ τῆς ρητινοσυλλογῆς προερχομένου εἰσοδήματος καὶ ἀπὸ μικρᾶς δασικῆς ἐκτάσεως χρησιμεύσαντος ἕκτοτε εἰς τοὺς πέριξ χωρικοὺς ὡς σοβαροῦ ἔλα τηρίου πρὸς συντήρησιν καὶ βελτίωσιν τῶν δασῶν τούτων, τῶν ὁποίων ἐκάστη πέφυκε εἶναι σχεδὸν ἰδιαιτέρως γνωστὴ εἰς τὸν ρητινεύοντα πτωχὸν πολ-
λάκις χωρικόν.

Καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι πρὸς τὸ παρόν, καθισταμένης ἐνιαχοῦ ἀδυνατίου, ἐνίστε δὲ καὶ ἀουμφόρου καθ' ὅλου τῆς δι' ἀστυνομικῶν μέτρων ἐκδιώξεως ὅλων τῶν ρητινεύοντων χωρικῶν ἀπὸ τῶν δημοσίων τούτων δασῶν, σκόπιμον ἦθελεν εἶσθαι ὅπως τὸ δημόσιον κατόπιν συμβιβασμοῦ ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωρίσῃ τὰ δικαιώματα ταῦτα τῶν χωρικῶν καὶ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του ὅπως οὗτοι μόνοι ἀποκλειστικῶς ρητινεύονται, πληρώνοντες τὸν σχετικὸν φόρον καὶ τὸ δικαίωμα ἐπικαρπίας, μέχρις ὅτου ἐπὶ τέλους ἔλθῃ, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἡ ἐποχὴ ἐκείνη καθ' ἣν τὸ Κράτος οὕτω πως διοργανώσῃ τὴν δασικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν καὶ προαχθῇ καθ' ὅλου ὥστε ἐξαγοράζον οὕτως ἢ ἄλλως τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ρητινοσυλλογῆς παρὰ τῶν χωρικῶν τούτων, δυνηθῇ νὰ ἐγκατασταθῇ ὡς ἀπόλυτος κύριος ἐντὸς τῶν δασῶν ἵνα βελτιώσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὴν παραγωγὴν των.

Διότι σήμερον ἐπιθυμοῦντες ὅπως δι' ἀστυνομικῶν μέτρων ἐκδιώξωμεν τοὺς χωρικοὺς ἐκείνους ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν ρητινευομένων δασῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι λόγῳ τῆς κοινωνικῆς ἀντιδράσεως, ἴσως δὲ καὶ τῆς νομικῆς ὄψεως τοῦ πράγματος, ἐνιαχοῦ δὲν τὸ κατορθοῦμεν, καταλήγομεν ἐνίστε εἰς καταστροφὰς φοβεράς, τῶν χωρικῶν πυρπολούντων λίαν εὐκόλως καὶ ἀσφαλῶς τοιαῦτα ρητινοφόρα δάση, ἐντὸς τῶν ὁποίων οὗτοι ἀνενδράφησαν καὶ τὰ ὅποια θεωροῦσιν ὅπως δῆποτε ὡς ἰδικά των, ἀπὸ τῶν ὁποίων ὅμως βλέπονται πλέον ἑαυτοὺς κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀποξενουμένους.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΔΑΣΗ

Προστατευτικά δάση είναι ἐκεῖνα, εἴτε δημόσια, κοινοτικά καὶ μοναστηριακά εἴτε ἰδιωτικά εἶναι ταῦτα, τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις καὶ ἰδιαιτέρα διαχειρίσις εἶναι ἐπιβεβλημένη προκειμένου νὰ προληφθῶσιν κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι ἐπαπειλοῦσι τὴν ἀσφάλειαν τῆς περιουσίας, τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐημερίας τρίτων.

Τοιαῦτα δάση ἢ δασικαὶ ἐκτάσεις εἶναι τὰ διὰ τῶν ριζῶν καὶ τῆς πυκνότητος τῶν πρέμων αὐτῶν συγκρατοῦντα κατὰ τῶν παρασύρσεων τὸ λεπτόν καὶ ἀνόργανον ἢ ἀμμῶδες ἔδαφος, τοὺς βράχους καὶ τοὺς χάλικας καὶ παρεμποδίζοντα οὕτω τὴν τελείαν ἀπόπλυσιν τοῦ ἔδαφους, τὸν σχηματισμὸν χειμάρρων καὶ τὰς ἀπὸ τούτων καταστροφὰς ὡς ἐπιχαλικώσεις εὐφόρων πεδιάδων καὶ κοιλάδων, τὰ συγκρατοῦντα τὰς γαιώδεις ὄχθας τῶν ποταμῶν καὶ τῶν χειμάρρων ἀπὸ τῶν διαβρώσεων, προλαμβάνοντα κατὰ τὸ δυνατόν τὸν σχηματισμὸν τῶν χιονορραγιῶν αἱ ὁποῖαι πολλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι παρατηροῦνται.

Ὅμοίως προστατευτικά δάση εἶναι τὰ εὐνοοῦντα τὴν μεγαλυντέραν παροχὴν καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν πηγῶν, τὰ προλαμβάνοντα διὰ τῆς συγκρατήσεως τῶν ὑδάτων τῶν ῥαгдаίων βροχῶν τὰς πλημμύρας τῶν ποταμῶν καὶ τὰς ὑπερχειλίσεις αὐτῶν.

Ἐπίσης προστατευτικά δάση εἶναι καὶ τὰ βελτιοῦντα τὸς τοπικὰς κλιματικὰς συνθήκας, τὰ μειοῦντα εἰς χώρας τινὰς τὴν ὀρμὴν τῶν βιαιῶν ἀνέμων, ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις ἀποβαίνει ἕνεκα λόγων προστατευτικῶν, ὑγιεινῶν, αἰσθητικῶν, παρ' ἡμῖν δὲ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἕνεκα ἀρχαιολογικῶν ἀκόμη καὶ ἱστορικῶν λόγων ὡς ἐν Μυκῆναις, Ὀλυμπίᾳ κ.λ.π. παρὰ τοὺς μεγάλης ἀρχαιολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐθνικῆς σημασίας τόπους.

Ὅμοίως προστατευτικά εἶναι καὶ τὰ παρὰ τὴν μεθόριον γραμμὴν δάση τὰ ὁποῖα κέκτηνται προστατευτικὴν στρατιωτικὴν σημασίαν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀποβαίνει ἐνίοτε ἐκασταχοῦ λίαν δύσκολος ὁ ὑπεύ-

θυνηος τρόπον τινα καθορισμός τῆς προστατευτικῆς σημασίας καὶ σπουδαιότητος δάσους τινός, μάλιστα εἰς τὰ δάση ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ὁ προστατευτικὸς χαρακτήρ δὲν εἶναι διαυγῆς καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκπεφρασμένος.

Παρ' ἡμῖν ὅμως ἐν Ἑλλάδι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἕνεκα τοῦ σοβαροῦ περιορισμοῦ τὸν ὁποῖον ὑπέστη ἔκτοτε καὶ κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἡ δασικὴ ἡμῶν βλάστησις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῆς ὀρεινῆς καὶ μὲ ἀποτόμους ἀσβεστολιθικὰς καὶ πετρώδεις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κλιτύας διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἐν Ἑλλάδι λέγομεν οὐδόλως σφάλλομεν δυσχυριζόμενοι ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῶν δασῶν τῆς χώρας ἡμῶν κέκτῃται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον προστατευτικὴν σημασίαν, εἴτε διότι προστατεύει τρίτους ἀπὸ κινδύνων ὡς σχηματισμοῦ χειμάρρων, παρυσύρσεων κ.λ.π. εἴτε διότι συγκρατεῖ τὸ ἴδιον ἔδαφος ἐπὶ τῶν κλιτύων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι θέλουσι μεταβληθῇ εἰς σωροὺς λίθων εὐθὺς ὡς ἐξαφανιοθῇ ἐκεῖθεν ἡ δασικὴ βλάστησις.

Ἀφοῦ ὅμως τοιαύτη εἶναι ἡ σπουδαιότης ὅλων τῶν προστατευτικῶν δασῶν, τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις εἶναι ἀντικείμενον κοινοῦ συμφέροντος, ἔπεται ἀναγκαίως ὅτι ἀνάλογα δεόν νὰ εἶναι καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα δεόν νὰ λαμβάνῃ ἐκάστοτε διὰ Νόμον καὶ διοικητικῶς τὸ Κράτος πρὸς συντήρησιν μὲν αὐτῶν, προστασίαν δὲ οὕτω ἔμμεσον τῶν κοινῶν συμφερόντων.

Καὶ διὰ μὲν τὰ δημόσια δάση δὲν εἶναι ἀνάγκη θεσπίσεως τοιούτων διατάξεων, ἀφοῦ τὸ Κράτος ὡς ἰδιοκτῆτης αὐτεπαγγέλτως δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν λήψιν ὅλων τῶν ἀναγκαίων μέτρων.

Διὰ τὰ μὴ δημόσια ὅμως προστατευτικὰ δάση εἶναι ἀνάγκη θεσπίσεως ἐδικῶν μέτρων. Τοιαῦτα μέτρα εἶναι κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ἀπογόρευσις τῆς ἐκχερώσεως αὐτῶν, ἡ ὁποία λογικῶς περιλαμβάνει καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκχερώσαντος καταναγκαστικὴν ἀναδάσωσιν τῶν οὕτως ἐκχερωθεῖσων προστατευτικῶν ἐκτάσεων.

Παρ' ἡμῖν ἡ σημερινὴ δασικὴ ἡμῶν νομοθεσία ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς καταδικάζει ποινικῶς πᾶσαν ἐκχέρωσιν δάσους καὶ ἐπὶ τῶν γονιμοτέρων ἀκόμη γεωργικῶν καλλιεργησίμων ἐδάφων, δὲν λαμβάνει ἀφ' ἑτέρου οὐδεμίαν πρόνοιαν περὶ ἐκποίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῶν ἀπὸ ἐκχερωθέντων προστατευτικῶν δασῶν προερχομένων, οὐδὲ περὶ καταναγκαστικῆς ἀναδάσώσεως, ἐπὶ ποινῇ ἐπανειλημμένων προστίμων, τῶν ἐκχερομένων καὶ ἀπειλουμένων προστατευτικῶν δασικῶν ἐκτάσεων, ἀρκουμένη μόνον εἰς τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τοῦ ἐκχεροῦντος.

Διὰ τούτου ὅμως οὐδὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα σήμερον ἐπέρχεται,

τοῦ ἐκάστοτε ἐκχεροῦντος πολλάκις εὐχορίστως ὑποβαλλομένου εἰς τὴν μικρὰν καὶ οὐχὶ βεβαίαν πάντοτε ποινικὴν τιμωρίαν, ἀφοῦ ἀντὶ ταύτης ἀσφαλῶς προσεπορίσθη ἐκ τῆς προσωριῆς δυνατῆς γεωργικῆς καλλιερ-
γείας τῆς ἐκχεραωθείσης δασικῆς ἐκτάσεως πολὺ μεγαλύτερον ὕλικόν ὄφελος.

Ἐτερον μέτρον πρὸς συντήρησιν τῶν προστατευτικῶν σπουδαιότητα κεκτημένων δασῶν εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐκ τοῦ συστάδην ὑλοτομίας, ἡ ἀπαγόρευσις ἐπὶ τινι χρόνῳ πάσης ὑλοτομίας, βοσκῆς καὶ οἰασθῆ-
ποτε χρήσεως μέχρις οἷον τὸ προστατευτικὸν δάσος ἀναλάβῃ μόνον φυ-
οικῶς καὶ ἐξασφαλισθῇ ἐν τῇ ὑπάρξει καὶ τῷ σκοπῷ τὸν ὅποιον δέον νὰ ἐκπληροῖ.

Τοῦ δευτέρου ὅμως τούτου μέτρου δέον νὰ γίνεται χρῆσις μετὰ πολ-
λῆς προσοχῆς καὶ περισκέψεως πρὸς πρόληψιν ἀδικημάτων, μάλιστα εἰς
τὰ καθαρῶς ἰδιωτικὰ δάση.

Ἡ ἀνακήρυξις δασικῆς τιнос ἐκτάσεως ὡς προστατευτικῆς δύναται
νὰ γίνῃ ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους αὐτεπαγγέλτως διὰ τινων ἐκ τῶν ἀνωτέρων
δασικῶν καὶ διοικητικῶν ὑπαλλήλων του ἢ καὶ κατόπιν αἰτήσεως
τρίτων ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ὑπαρξιν τοῦ προστατεύοντος δάσους.

Οὕτω πολλὰ κοινότητες παρ' ἡμῖν μόναι ζηλοτύπως προστατεύουσι
πολλὰ προστατευτικὰ κοινοτικά ἢ δημόσια παρὰ τοὺς συννοικισμοὺς ἢ
ὑπεράνω αὐτῶν κείμενα δάση.

Προκειμένον περὶ ἀποζημιώσεων τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν
δασῶν, ὡς ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων περιορισμῶν ἐν τῇ χρήσει αὐτῶν
παρατηροῦμεν ὅτι ἡ μὲν σημερινὴ ἡμῶν Νομοθεσία οὐδεμίαν ποιεῖται
περὶ αὐτῶν μνείαν καὶ ἀφ' ἑτέρου καίτοι ἡ προστατευτικὴ ἰδιότης τῶν
δασῶν τούτων εἶναι φύσει ἀναπόσπαστος πρὸς τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν οἰοσθῆ-
ποτε καὶ ἂν ἢ ὁ ἰδιοκτήτης των, μόνον τοῦτο εὐλογον εἶναι ὅπως ὁ μὲν
περιορισμὸς τῆς χρήσεως αὐτῶν γίνεται μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς περι-
σκέψεως, μὴ ἀποκλείεται δὲ καὶ μικρά τις ἀποζημίωσις εἰς τοὺς ἰδιο-
κτήτας ἰδιωτικῶν δασῶν ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς χρή-
σεως δὲν ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς, ὡς πολλάκις συμβαίνει, κεφαλαιοποίησιν
τῶν μὴ λαμβανομένων ἐτησίων εἰσοδημάτων των.

Ὁμιλοῦμεν ἐνταῦθα περὶ ἀποζημιώσεων μόνον διὰ τὰ καθαρῶς
ἰδιωτικὰ δάση, καθ' ὅσον προκειμένον περὶ δασῶν δημοσίων, κοινοτικῶν,
μοναστηριακῶν καὶ τῶν ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων εὐλογον εἶναι ὅπως
τοιαῦται ἀποζημιώσεις μὴ λομβάνονται ὑπ' ὄψιν.

Ἀνυσυχῶς ἡ δια χειρὶσις καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν δασῶν τῆς πατρίδος

ήμων δὲν ἔφθασε ἀκόμη εἰς τοιαύτην ἔντασιν ὥστε νὰ δύναται νὰ γίνη σοβαρὸς λόγος περὶ μεγάλων ζημιῶν τοῦ ἰδιοκτῆτου ἕνεκα περιορισμῶν ἐκ τοιούτων προστατευτικῶν μέτρων, ἀφοῦ πάντα τὰ λαμβανόμενα προστατευτικὰ τῆς βλαστήσεως μέτρα τείνουσι συγχρόνως καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς τοῦ δάσους, ἐπομένως καὶ εἰς τὸ ἀνώτερον συμφέρον τοῦ ἰδιοκτῆτου.

Λέγομεν δὲ δυστυχῶς διότι ὑπὸ συνθήκας ἐντόνου δασικῆς διαχειρίσεως, πᾶσα ἐπέμβασις τοῦ Κράτους προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν προστατευτικῶν δασῶν καθίσταται περιττή, ἀφοῦ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἰδιοκτῆτης μόνος ὠθεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ καλῶς ἐννοουμένου οἰκονομικοῦ συμφέροντός του εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν συντηρικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δάσους του, τὸ ὁποῖον τότε ἄριστα συνήθως ἐκπληροῖ καὶ τὸν προστατευτικὸν σκοπὸν του.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΑΣΩΝ

Πρὸ παντὸς δεόν νὰ γνωρίζωμεν ἐπακριβῶς καὶ ἐν τούτῳ τι ἐπιζητοῦμεν, διότι ἄλλως κινδυνεύομεν νὰ περιπίπτωμεν ἐκάστοτε εἰς ἀδιεξόδους καὶ νὰ παραπαίωμεν ἀσκοπῶς τῇδε κακεῖσε.

Ἐὰν ἡ πατρις ἡμῶν εἶχε δάση ἰδιωτικὰ μόνον ἐπὶ ἀπολύτων γεωργικῶν καὶ οὐχὶ ἀπολύτων δασικῶν ἐδάφων ἐδραζόμενα, ἄνευ οὐδεμιᾶς προστατευτικῆς σημασίας ἢ ἐὰν ἡ διαχείρισις καὶ ἐκμετάλλευσις τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν τῆς χώρας διενεργεῖτο κατὰ τρόπον λίαν ἐντονον καὶ συντηρητηκόν, ἐπὶ οἰκοκυρικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς καθ' ὅλον βάσεως, τότε ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει πῶς διὰ νόμον περιορισμὸς τῆς διαχείρισεως τῶν ἰδιωτικῶν ἡμῶν δασῶν θὰ ἦτο καὶ θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς ἀδύνατος καὶ ἀνωφελής, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἢ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐποπτεία ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν τούτων ἔστω καὶ προστατευτικῶν δασῶν θὰ ἦτο, καὶ τοι διὰ νόμον δυνατή, πρακτικῶς ἀνωφελής, ἀφοῦ τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τοῦ ἰδιοκτῆτου οἰουδήποτε προστατευτικοῦ δάσους ἐντόνως διαχειριζομένου ὠθεῖ αὐτὸν εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν οἰκοκυρικωτέραν διαχείρισιν καὶ συντήρησιν αὐτοῦ, τῆς ἐποπτείας τοῦ Κράτους καθισταμένης ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τελείως περιττῆς.

Οὕτως ὑπάρχουσιν ἐν Εὐρώπῃ πολλὰ Κράτη μὲ δάση ἰδιόκτητα ἐπὶ πεδιάδων ἐδραζόμενα ἄνευ προστατευτικοῦ χαρακτῆρος ἢ μὲ δάση ἰδιόκτητα ἐντόνως καὶ λίαν συντηρητικῶς καὶ οἰκοκυρικῶς ὑπὸ τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων καὶ τῶν ἀριστοκρατῶν ἰδιοκτητῶν διαχειριζόμενα, εἰς τὰ ὅποια πᾶς διὰ νόμον ἢ ἐν τῇ πράξει περιορισμὸς τῆς διαχείρισεως αὐτῶν πρὸ πολλῶν δεκαετηρίδων κατέπεσε καὶ ἀνεπιστρέπτει κατηργήθη.

Παρ' ἡμῖν ὅμως ἐν Ἑλλάδι ἐνθα ἂφ' ἑνὸς τὸ μέγιστον μέρος οὐ μόνον τῶν δημοσίων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδιωτικῶν καὶ κατὰ κανόνα ὀρεινῶν

δασῶν τῆς πατρίδος ἡμῶν κέκτηται, ποῦ μὲν περισσότερον, ποῦ δὲ ὀλιγώτερον προστατευτικὸν χαρακτηῖται καὶ ἐδράζεται ἐπὶ πετρωδῶν, ἀποτόμων καὶ ὄρειων ἀπολύτων δασικῶν ἐδάφω, τὰ ὅποια μόνον διὰ τῆς δασικῆς καλλιέργειας δύνανται νὰ καταστῶσι ὅπως δῆποτε σοβαρῶς παραγωγικά, ἐνῶ ἄφ' ἐτέρου ἡ χρῆσις αὐτῶν πλὴν σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων διεργεῖται κατὰ τὸν πλεον πρωτογενῆ καὶ σχεδὸν ἡμιβάρβαρον τρόπον, παρ' ἡμῖν λέγομεν ἐν Ἑλλάδι ἡ ἐποπτεία τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καθίσταται ἀναμφισβητήτως ἀναγκαία καὶ ἐπιβεβλημένη.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἐποπτεία τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καθίσταται ἀναγκαία καὶ ἐπιβεβλημένη, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι αὕτη δεόν νὰ λαμβάνῃ τοιαύτην, εἴτε ἐν τῇ θεωρίᾳ εἴτε ἐν τῇ πράξει, μορφὴν ὥστε διὰ διατάξεων ἀλόγων, ἀσκοπῶν, μεσαιωνικῶν καὶ μὲ πνεῦμα πρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐξασκουμένων νὰ καθιστᾷ ἀδύνατον σχεδὸν πᾶσαν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου ἀγαθὴν ὑπὲρ τοῦ δάσους του πρωτοβουλίαν. Ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δάσους δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ἐνιαχοῦ ὡς ἄρπαξ τῆς ἰδίας του περιουσίας, τὴν ὅποιαν νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν δυστυχῆ διότι κατέχει, ἀφοῦ ἔνεκα τῶν ἀπείρων διατυπώσεων καὶ γραφειοκρατικῶν μεθόδων δὲν δύναται ὁ ἴδιος ἐλευθέρως καὶ σκοπίμως ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του νὰ τὴν διαχειρισθῇ, μόνον δὲ οἱ τῶν γραφειοκρατικῶν τούτων διατυπώσεων ἐνήμεροι ὑλοτόμοι καὶ ξυλέμποροι δύνανται νὰ γίνωνται ἐκαστοχοῦ οἱ ἐπιτολοδόχοι τοῦ ἰδιοκτῆτου τούτου διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ δάσους του.

Ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἰδιωτικοῦ δάσους δύναται νὰ παρεμποδίζηται ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπὸ τοῦ νὰ κάμνῃ τὸ κακὸν εἰς τὸ δάσος του ἐφ' ὅσον ἐκχεροῦ καὶ ἐξαφανίζει τὸ δάσος ἢ βλάπτει καὶ τρίτους, δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρεμποδίζεται ἐμμέσως, ὅπως πολλαχοῦ γίνεται, ἀπὸ τοῦ νὰ βελτιοῖ τὸ κτήμα του οὐδὲ νὰ παρακωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ λαμβάνῃ τὰ διαχειριστικὰ ἐκεῖνα μέτρα, τὰ ὅποια δὲν τείνουσι μὲν εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ δάσους, ἀποβαίνουσι ὅμως κατὰ τὴν γνώμην οἷωνδῆποτε ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους ἐπιζήμια οἰκονομικῶς εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἰδιοκτῆτην καὶ μόνον.

Διότι τοῦτο εἶναι καθαρὰ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους οὐχὶ πλεον πρὸς προστασίαν τοῦ δάσους καὶ ἀποτροπὴν γενικωτέρων κινδύνων ἀλλὰ ἀμέσως εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τοῦ δασοκτήμονος ὡς ἰδιοκτῆτου, ἡ ὅποια βεβαίως εἶναι λίαν ὀχληρά, ἄσκοπος καὶ πρωτοφανὴς ἀφοῦ σχεδὸν οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ διενεργεῖται.

Οὕτω παρ' ἡμῖν σήμερον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου

μεγάλου τινος δάσους ὑλοτομίαν δένδρων τινων διὰ τὰς ἰδίας του ἔστω ἀνάγκας, τὴν ρητινοσυλλογὴν τῶν πευκῶνων αὐτοῦ κλπ. ἐὰν ὁ οἰκέτης ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος δασοφύλαξ, νομίσῃ ὅτι αἱ ἐργασίαι αὐταὶ ἐγένοντο οὐχὶ καλῶς ἀλλὰ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ δάσους τοῦ ἰδίου ἰδιοκτητίου, τότε ὁ ὑπάλληλος οὗτος δύναται νὰ μηνύσῃ τὸν ἰδιοκτήτην ὡς κακῶς καὶ ἐπὶ ζημίᾳ του διαχειριζόμενον τὴν ἰδίαν του περιουσίαν, ἀδιάφορον ἂν ἡ τοιαύτη ὑλοτομία τῶν ὀλίγων δένδρων ἢ ἡ κακὴ ἔστω ρητινοσυλλογὴ οὐδένα τρίτον ζημιώῃ, ἀφοῦ δὲν καταστρέφει οὐδὲ ἐξαφανίζει τὸ δάσος ἀλλ' εἶναι ἀπλῶς ἔστω κακὴ διαχείρισις, ἐὰν εἶναι τοιαύτη, ἰδιωτικῆς περιουσίας.

Διὰ τοιοῦτους ὁμως σκοποὺς δὲν τάσσει βεβαίως ἡ πολιτεία τοῖς ὑπαλλήλους αὐτῆς οὐδὲ πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ τοσοῦτον πολυδάπανον καὶ πολυἀρτιμον ἐξ ἐκτεταμένων ἰδιωτικῶν δασῶν προσωπικὸν διὰ καθαρῶς ἰδιωτικῆς φύσεως ὑποθέσεις, ἀφοῦ δὲν δικαιοῦται ἄλλως τε νὰ ὑπείσρχηται κηδεμονεύουσα τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ.

Μάλιστα μὲ τὸ πορ' ἡμῖν ἐν χρήσει σύστημα τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας τὸ ὁποῖον εἶναι λίαν καταπιεστικὸν, ὀριζομένων ἡμερῶν ὑλοτομίας, μεταφορᾶς κλπ. καὶ τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται κατὰ ὀχληρότατον τρόπον ἀκόμη προκειμένου καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτητοῦ ἰδιωτικοῦ τινος δάσους ὑλοτομίας ὀλίγων τινῶν διὰ τὰς ἰδίας του ἀνάγκας δένδρων, ἢ ἐποπτεία τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν εἶναι γενικῶς ὀχληροτάτη, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου τοῦλάχιστον δὲν ἔχει κανὲν πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.

Διότι ἐὰν τινα ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν ἡμῶν δασῶν μάλιστα τὰ ρητινο-παραγωγὰ εὐρίσκονται εἰς καλὴν σχετικῶς κατάστασιν καὶ διαχειρίζονται οἰκοκυρικώτερον, τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους ἀλλ' εἰς τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτῶν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμ-φέροντά των.

Δὲν πρέπει ἄλλως οὐδέποτε νὰ λησμονῶμεν ὅτι διὰ τοιούτων ἀστυ-νομικῶν καὶ καταθλιπτικῶν μέτρων οὐδέποτε εἶναι δυνατόν νὰ καταναγκάσωμεν τοὺς δασοκτήμονας εἰς καλυτέραν χρῆσιν τῶν δασῶν αὐτῶν, ἀπ' ἐναντίας διὰ τοιούτων καταπιέσεων ἢ δασικῆ αὐτῶν περιουσία καθίσταται ὀχληρὰ εἰς αὐτοὺς, χάνει τὴν ἀξίαν της ἐν σχέσει πρὸς ἄλλους παραγωγικοὺς κλάδους καὶ διὰ τοῦτο πολλοὶ τείνουσι νὰ ἀπαλλαγῶσι ταχέως καὶ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον αὐτῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀποβαίνει βεβαίως ἐπ' ἀγαθῷ τῶν δασῶν καὶ τῆς δασικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας.

Μόνον διὰ μέτρων ἐκπολιτιστικῶν, διὰ τοῦ παραδείγματος, τῆς ἐμμέσου ὑποστηρίξεως, τῆς διδασκαλίας κλπ. δυνάμεθα νὰ ὠθήσωμεν τοὺς δασοκλήμονας εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν συντηρητικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν. Χωρὶς ἄφ' ἑτέρου νὰ παρεμποδίσῃ τοῦτο ὅπως λαμβάνωνται μέτρα πρὸς παρεμπόδιον τῶν ἰδιοκτητῶν ὅπου οὗτοι διὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν δασῶν αὐτῶν θέτουσιν εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξιν τοῦ δάσους ἢ τὰ συμφέροντα τρίτων.

Ἀληθῶς ἰδοὺ τί πρέπει κεφαλαιωδῶς νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτητὰς δασῶν.

Πρῶτον ὅπως μὴ δύναται νὰ ἐκχερῶσι παρὰ μόνον τὰς δασικὰς ἐκτάσεις αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦνται ἐξ ἑδαφῶν γονίμων δυναμένων νὰ παραδοθῶσι μονίμως εἰς ἐντονωτέραν γεωργικὴν καλλιέργειαν, καὶ τὴν ἐκχέρωσιν τῶν ὁποίων ἤθελε ἐγκρίνῃ καὶ ὁ αὐτοπρίας ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτέρων δασικῶν καὶ διοικητικῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ Γαλλικὴ Νομοθεσία περιέχει διάταξιν καθ' ἣν, ἐὰν ἐντὸς ἐξ μηνῶν δὲν δοθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀρνητικὴ ἡμολογημένη ἀπάντησις εἰς ἄρμοδιως ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν ἰδιοκτήτου τινὸς περὶ ἐκχερῶσεως ἰδιωτικῆς τοῦ τινος δασικῆς ἐκτάσεως, δικαιοῦται ὁ ἰδιοκτήτης νὰ προβῇ ἄνευ περαιτέρω διατυπώσεων εἰς τὴν ἐκχέρωσιν αὐτῆς.

Λογικὴ συνέπεια τῆς ὑπὸ τοὺς ὡς ἄνω ὅρους ἀπαγορεύσεως τῆς ἐκχερῶσεως τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν εἶναι φυσικὰ ἡ καταναγκαστικὴ ἀναδάσωσις τῆς ἐκχερσωθείσης ἐκτάσεως. Ἐπανελημμένα πρόστιμα καὶ ἐπὶ τέλους ἡ δαπάνη τοῦ ἰδιοκτήτου ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀναδάσωσης τῶν προστατευτικῶν μάλιστα ἐκχερσωθέντων δασῶν εἶναι τὰ κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτου λαμβανόμενα μέτρα καίτοι παρ' ἡμῶν θὰ ἦρκει μάλιστα εἰς τὰ θαμνώδη δάση ἡ ἀποχὴ τοῦ ἰδιοκτήτου ἀπὸ γεωργικῶν καλλιεργειῶν ἐπὶ ἐκχερσωθεῖσιν δασικῶν ἐκτάσεων ὅπως διὰ τῆς φυσικῆς ἀναδάσωσης ἀναδασωθῇ μόνη φυσικῶς ἡ ἐκχερσωθεῖσα ἔκτασις.

Εἶναι περιττὸν νὰ προστεθῇ ὅτι αἱ αἰτήσεις ἐκχερῶσεως ἰδιωτικῶν δασικῶν ἐκτάσεων δεόν νὰ ἐξετάζωνται μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἐπιστημονικῆς μελέτης τῶν πραγμάτων πρὸς πρόληψιν κατὰ παντοίας διενθύνσεις καταστροφῶν, ζημιῶν καὶ ἀδικημάτων.

Ἄλλοτε μὲτρον πρὸς προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καθ' ὅλου ἦτο ἄλλοτε ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους προδιαγραφὴ καὶ τήρησις τεχνικῶν ὁρῶν διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν.

Τοιαῦται ὁμως μεσαιωνικαὶ διατάξεις κατέπεσαν ἤδη πανταχοῦ διὰ πολλαπλοῦς εὐνοήτους λόγους ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις.

Μόνη ἡ Νομοθεσία ἡμῶν περιέχει ἀκόμη ἐνιαχοῦ τοιαύτας διατάξεις.

Συνήθως περιορίζονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐγκρισιν τοῦ διαχειριστικοῦ σχεδίου τοῦ ἰδιωτικοῦ δάσους, εἰς Κράτη δέ τινα ἐπιβάλλεται ὅπως οἱ ἰδιοκτῆται δασῶν ἀπὸ ὠρισμένης τινος ἐκτάσεως δασῶν καὶ ἄνω προσλαμβάνωσιν ὥς διευθυντὰς τῶν κτημάτων των ἢ τουλάχιστον ὥς ἐκτελεστὰς τῶν διαχειριστικῶν αὐτῶν σχεδίων ἀκαδημαϊκῆς μορφωμένους δασάρχας.

Παρ' ἡμῖν, ἐνθα περιέργως ὑπάρχει διάταξις Νόμου ὑποχρεοῦσα τοὺς ἰδιοκτῆτας δασῶν εἰς τὴν λήψιν δασοφυλάκων ἐκ τοῦ δημοσίου σώματος τῆς χωροφυλακῆς ἢ τῶν δασοκόμων, ὥς ἐὰν νὰ εἶναι δυνατόν δασοφύλαξ τις νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ φέρῃ μόνος οἰονδήποτε πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ἄνευ δασάρχου ἢ ἰδιοκτῆτου ἐλεγκτοῦ, βεβαίως δὲν δυνάμεθα τοῦλάχιστον πρὸς τὸ παρὸν νὰ ὑποχρεώσωμεν τοὺς ἰδιοκτῆτας ἰδιωτικῶν δασῶν εἰς τὴν πρόσληψιν τεχνικῶς μεμορφωμένων δασαρχῶν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸ τὸ Κράτος δὲν ἔχει σχεδὸν κανένα τοιοῦτον εἰς τὰ δάση του.

Τὸ μόνον τὸ ὅποῖον δύναται νὰ γείνη εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐγκρισις ἐτησίως ἢ διὰ χρονικὸν διάστημα περισσοτέρων ἐτῶν διαχειριστικοῦ τινος σχεδίου, ἀναλόγου πρὸς τοὺς ἡμετέρους σήμερον ἐν χρήσει πίνακας ὕλοτομίας, ἀφοῦ τοῦτο κάμνει καὶ τὸ Κράτος περίπου διὰ τὰ δάση του. Καί τοι ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὅπως συντάσσονται σήμερον οἱ πίνακες οὗτοι ὕλοτομίας πολὺν ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκπληρῶσι τὸν σκοπὸν των, ἀφοῦ ἐνίοτε περιλαμβάνουσι σχεδὸν ἀπεράντους ἐκτάσεις αἱ ὅπουται δέον νὰ ὕλοτομηθῶσι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐνῶ αἱ ἐτησίως ὕλοτομούμεναι οὕτως ἢ ἄλλως ἐκτάσεις δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνωσιν οὐδὲ ὑπερβαίνουνσι πράγματι πολλοστημόριόν τι τοῦ ὅλου δάσους, τὸ πολὺ τὸ εἰκοστὸν τῆς ὅλης ἐκτάσεως αὐτοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ περιορισμοὶ τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλει ἡ πολιτεία εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν μίαν μόνην δέον νὰ ἔχωσιν ἀφετηρίαν, τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς συντηρήσεως τοῦ δάσους, διότι πέραν τούτου πᾶς περιορισμὸς ἐν πολλοῖς καθίσταται ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀνθαίρετος.

Εἰς Κράτη τινα ὑπάρχει διάταξις διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται καὶ καταδιώκεται ἡ πρὸς τὴν καταστροφὴν τείνουσα ἄσκοπος διαχείρισις ἰδιωτικοῦ τινος δάσους.

Ἐπειδὴ ὁμως τὸ μέτρον τῆς κρίσεως τοιαύτης διαχειρίσεως δὲν δύναται νὰ βεβαιῶται ἐκάστοτε ἀσφαλῶς καὶ διὰ τεκμηρίων ἀναμφισβητήτων, δύναται δὲ νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς πολλὰς προσωπικὰς δοξασίας, ἴσως δὲ καὶ ὑπερβασίας καὶ αὐθαιρεσίας, διὰ τοῦτο ἢ δὲν πρέπει νὰ συνιστᾶται, ἢ τοῦλάχιστον ὅπου συνιστᾶται πρέπει ἢ ἐκάστοτε βεβαίως αὐτοῦ νὰ γίνεται ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ ἀνωτέρων δασικῶν καὶ διοικητικῶν ὑπαλλήλων.

Διότι ἡ ἀνάθεσις εἰς κατώτερα δασικὰ ὄργανα, τῆς βεβαιώσεως τοιούτων λεπτοτήτων ἐντὸς τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν ἀποβαίνει ἄσκοπος καὶ ἀλυσιτελής.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΔΑΣΗ

Προκειμένου περί τῆς ἐποπτείας τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ τεχνικοῦ μέ-
ρους τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινοτικῶν καὶ μοναστηριακῶν δασῶν εἶναι
φανερὸν ὅτι αἱ αὐταὶ γενικαὶ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν καὶ διὰ τὰ
καθαρῶς ἰδιωτικὰ δάση δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς αὐτὰ, μὲ μόνην
τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν τῇ πράξει καὶ ταῖς λεπτομερεῖαις ἡ πραγματικὴ
ἐποπτεία τοῦ Κράτους δύναται καὶ πρέπει ἐνιαχοῦ νὰ εἶναι αὐστηροτέρα
δι' αὐτά.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν λογικότητα τῶν τοιούτων ἀξιωματίων, παρ' ἡμῶν
ἐν Ἑλλάδι δυνάμει τῆς ἰσχυροῦσης ἡμῶν Νομοθεσίας ἡ ὑπὸ τοῦ Κρά-
τους ἐξασκουμένη ἐποπτεία ἐπὶ τῶν Κοινοτικῶν δασῶν εἶναι ἐν πολ-
λοῖς πολλὴν χαλαρωτέρα παρὰ προκειμένου περί τῶν καθαρῶς ἰδιωτι-
κῶν δασῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ νομοθεσία ἡμῶν ἐπιβάλλει πάντοτε τὴν ἐγκρισιν
ὑπὸ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας πινάκων ὕλοτομίας. Ἐνῶ ὅμως εἰς τοὺς
κατοίκους κοινοτήτων ἐπιτρέπει ὅπως τὴν διὰ τὰς ἰδίας των ἀνάγκας ἀπαι-
τουμένην ξυλείαν ὕλοτομῶσιν ἐκ τῶν κοινοτικῶν δασῶν των ἄνευ ἀδείας,
ὅπου δῆποτε θέλουνσι καὶ ἀτελῶς, ἐπιτρέπουσα οὕτω τὴν εἰς τὰ κοινο-
τικά δάση ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν κοινοτήτων τούτων κοινήν καὶ σχεδὸν
ἀπεριόστον χρῆσιν, ἡ ὁποία τοσαύτας καταστροφὰς δασῶν καὶ ἀποψιλώ-
σεις συνεπέφερε, ἀντιστρόφως εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας ἀπεράντων ἐνιαχοῦ
ἰδιωτικῶν δασῶν δὲν ἐπιτρέπει ὅπως ὕλοτομῶσιν ἄνευ ἀδείας, πολλὴν δὲ
ὀλιγώτερον ἀτελῶς, τὴν διὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἀνάγκας ἀπαιτουμένην ὀλί-
γην ξυλείαν ἐξ ὀλίγων δένδρων.

Ἐκ τούτου ὅμως ἐναργῶς καταφαίνεται πόσον ἀνακόλουθος καὶ
ἀσυνεπὴς εἶναι ἐνιαχοῦ ἡ Νομοθεσία ἡμῶν. Οὕτως ὁ ἀπόλυτος ἰδιο-
κτήτης ἰδιωτικοῦ τινος δάσους, ὁ ὁποῖος συνήθως εἶναι πλούσιός τις
ἰδιοκτήτης, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι μόνος κύριος καὶ κάτοχος τοῦ δάσους
του καὶ οὐχὶ κατὰ πολλοστημόριόν τι ἐξ ἀδαιρέτου, ὅπως διὰ τὰ κοινο-
τικά δάση συμβαίνει, ἔχει ἀφ' ἑτέρου ἀπόλυτον οἰκονομικὸν προσωπικὸν

συμφέρον εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν συντηρητικωτέραν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δάσους του, καὶ ἐπομένως παρέχει περισσότερα ἐχέγγυα ὅτι συντηρητικώτερον θέλει διαχειρισθῇ τὸ δάσος του, ἔστω καὶ ὅταν ἀφεθῇ τελείως ἐλεύθερος καὶ ἀνεξέλεγκτος ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ἐνῶ λοιπὸν τὸν ἰδιοκτητήν τοῦτον μέχρ' ὅσον ὁχληρότητος περιορίζομεν ἐν τῇ χρήσει τοῦ ἰδιωτικοῦ του δάσους, ἀφίνομεν ἀνεξέλεγκτον τὸ μέλος κοινότητός τινος ὅπως ὕλοτομῇ σχεδὸν ὅπου καὶ ὅπως βούλεται ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ δάσους, τοῦ ὁποῖου μόνον κατὰ πολλοστήμωρίον τι εἶναι ἐξ ἀδιαίρετου κύριος καὶ κάτοχος, καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ὁποῖου σχεδὸν οὐδὲν ἔχει ἄμεσον συμφέρον, ἀποῦ ἀπ' ἐναντίας μάλιστα νομίζει ὅτι πρῶτος αὐτὸς δέον νὰ ὕλοτομήσῃ καλὴν τινα συστάδα ἵνα προλάβῃ τὸν συγχωριανόν του, ὁ ὁποῖος ἐμφορεῖται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἂν μὴ χειροτέρων διαθέσεων καταστροφῆς.

Οὕτως ὅμως οὐδὲν ἄλλο δημιουργοῦμεν παρὰ ἀπεριόριστον ἄμιλλαν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς καταστροφῆς τοῦ κοινοτικοῦ δάσους, ἡ ὁποία σχεδὸν τάχιστα καὶ μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας ἐπέρχεται διὰ τῆς κοινῆς ταύτης χρήσεως, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ Κοινότης ὡς σωματεῖον οὐδὲν μέτρον κατὰ κανόνα λαμβάνει παρ' ἡμῶν ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν δασῶν αὐτῆς καὶ τῆς φυλάξεως καὶ σκοπίμου αὐτῶν διαχειρίσεως.

Φαίνεται ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κακῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τῶν κοινοτήτων μὲ κοινοτικὰ δάση ἐνωρὶς ἐπέδρασαν πρὸς ἐπίτευξιν τοιαύτης ἀουδοσίας εἰς τὰ κοινοτικὰ δάση, ἐνῶ θὰ ἦτο πολὺ προτιμότερον ἂν αἱ μὲν ἀνάγκαι οἰκοδομησίμου ξυλείας ἐκάστου μέλους τῆς κοινότητος ὠρίζοντο ἐκάστοτε ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῆς κοινότητος, καθωρίζετο δὲ ἐκάστοτε ὑπὸ ἀντιπροσώπων τῆς Κοινότητος ἀπὸ κοινοῦ μετὰ δημοσίων ἀρχῶν καὶ ἡ πρὸς ὕλοτομίαν τῆς ἀναγκαίας οἰκοδομησίμου καὶ καυσίμου ὕλης κατάλληλος δασικὴ θέσις προσημαινομένων μάλιστα τῶν ἁρμοδίων δένδρων, διότι οὕτως ὅπως δῆποτε καὶ αἱ σπατάλαι ξυλείαι θὰ προελαμβάνοντο καὶ ἡ καταστροφή τῶν κοινοτικῶν δασῶν ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κοινῆς αὐτῶν χρήσεως διὰ τὰς ἰδιωτικὰς τῶν κατοίκων ἀνάγκας σοβαρῶς θὰ περιορίζετο.

Ὅτι εἴπομεν περὶ τῶν διὰ τὰ κοινοτικὰ δάση κακῶν συνεπειῶν τῆς κοινῆς χρήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὕλοτομίαν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν προσωπικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος, τὸ αὐτὸ δέον νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ περὶ τῆς κοινῆς βοσκῆς τῶν κοινοτικῶν δασῶν, ἡ ὁποία καὶ αὕτη δέον νὰ παταχθῇ ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐκείνην τῆς κοινῆς καὶ

ἀπεριορίστου χρήσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἕκαστος ποιμὴν δύναται ἐκάστοτε ἄνευ οἰουδήποτε περιορισμοῦ νὰ βόσκη πανταχοῦ, ἀποπερατῶν οὕτω τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς τῆς δασικῆς βλαστήσεως τὸ ὁποῖον ἡ κοινὴ ὕλοτομία σοβαρῶς ἐνεκαίνισεν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς ἐμπορίαν ὕλοτομίας ἐντὸς τῶν κοινοτικῶν δασῶν αὗται πρέπει πάντοτε νὰ διενεργῶνται διὰ τοῦ συστήματος τῶν δημοπρασιῶν ὁρμωδῶς προδιαγεγραμμένων ἐπὶ τῇ βάσει διαχειριστικοῦ σχεδίου ἢ πινάκων ὕλοτομίας, ὅπως περὶ τοῦ καὶ τὰ διὰ δημόσια δάση, καθοριζομένον ἐκάστοτε ἀμετακλήτως ὅπως τὸ καθαρὸν ἀπὸ τῶν κοινοτικῶν δασῶν εἰσοδήμα δαπανᾷται οὐχὶ διανεμόμενον μεταξὺ τῶν κατοίκων, ὅπως λίαν περιέργως καὶ ἀσώτως ἐνιαχοῦ γίνεται, ἀλλὰ πρὸς βελτίωσιν μὲν πρὸ παντὸς τοῦ κοινοτικοῦ δάσους καὶ τῶν κοινοτικῶν βοσκῶν, κάλυψιν δὲ ἐπιβεβλημένην τῶν κοινοτικῶν ἀναγκῶν καθὼς παραδ. χάριν διὰ κατασκευὴν δρόμων, σχολείων, γεφυρῶν, μεταφορᾶν ὑδάτων καὶ ἄλλας παρομοίας κοινοτικὰς ἀνάγκας.

Προκειμένου περὶ μοναστηριακῶν δασῶν ἡ ἐποπτεία τοῦ Κράτους ἐπὶ τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς καθ' ὅλον διαχειρίσεως αὐτῶν πρέπει, καίτοι αὐστηροτέρα, νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς αὐτὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ ἰδιωτικῶν δασῶν περὶ τῶν ὁποίων προηγουμένως ἐκάμαμεν λόγον.

Ἐνταῦθα μόνον παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὰ μοναστηριακὰ δάση συνήθως δὲν ἔχομεν, ὅπως εἰς τὰ κοινοτικὰ δάση, σοβαρὰς ὕλοτομίας διὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας τοῦ ἰδιοκτήτου ἀλλὰ κυρίως ὕλοτομίας πρὸς ἐμπορίαν.

Διὰ τοιαύτας δὲ ὕλοτομίας, ὅπως διὰ τὰ κοινοτικὰ οὕτω καὶ διὰ τὰ μοναστηριακὰ δάση, φρονοῦμεν ὅτι πρὸς πρόληψιν ἀνωμαλιῶν καὶ συγχύσεων πρέπει αἱ σχετικαὶ δημοπρασίαι νὰ διενεργῶνται ἐκάστοτε ἀναλόγως πρὸς τὰς παρουσιαζομένας συνθήκας, σύμφωνα πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι δεόν νὰ διέπωσι τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων δασῶν περὶ τῶν ὁποίων θὰ πραγματευθῶμεν ἐν ἐκτάσει ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ.

Τελειωόντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὴ παρέλθωμεν ἐν σιγῇ τὸ γεγονός ὅτι ἐν τῇ δημοκρατικῇ Γαλλίᾳ τὰ κοινοτικὰ καὶ μοναστηριακὰ δάση διαχειρίζεται τὸ Δημόσιον διὰ τῶν ἰδίων δασικῶν ὑπαλλήλων του, τῶν μὲν εἰσοδημάτων ἀπὸ τῶν δασῶν τούτων εἰσερχομένων εἰς τὰ κοινοτικὰ καὶ μοναστηριακὰ ταμεῖα, τοῦ δὲ δημοσίου λαμβάνοντος ἐξ αὐτῶν 10 % ὡς ἔξοδα διαχείρισεως κλπ.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΑΣΩΝ

Πρὸ παντὸς δέον ἰδιατέρως νὰ τονισθῇ ὅτι ἐνῶ ὅλοι σχεδὸν αἱ δασικαὶ Νομοθεσίαι τῶν πεπολιτισμένων καὶ ἡμιπεπολιτισμένων κρατῶν οὐδεμίαν φορολογικὴν διάταξιν περιέχουσι, τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν κανονιζομένου ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν γενικῶν φορολογικῶν νόμων, μόνῃ ἡ δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία παρουσιάζει ἐν τούτῳ μοναδικήν ἴσως ἑξαίρεσιν ἀποτελουμένη κατὰ τὸ πλεῖστον, μάλιστα ἡ νεωτέρα, ἐκ φορολογικῶν κυρίως διατάξεων εἰς τρόπον τοιοῦτον ὥστε οὐ μόνον νὰ διαστραφῇ τελείως ὁ προσορισμὸς τῆς δασικῆς ἡμῶν Νομοθεσίας, ὁ ὅποιος κυρίως πρέπει νὰ εἶναι ὁ κανονισμὸς τῆς διαχειρίσεως μὲν ἀφ' ἐνὸς τῶν δημοσίων δασῶν, τῆς ἐποπτείας δὲ ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν τοιούτων καὶ οὐχὶ ἡ ἐπιβολὴ καὶ βεβαίωσις φόρων ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν ἡ ὅποια εἶναι καθήκον τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν ἀμέσων κ.λ.π. φόρων, ἀλλὰ καὶ νὰ δημιουργῶνται οὕτω καθήκοντα δασικοῦ προσωπικοῦ πᾶν ἄλλο παρὰ κυρίως δασικά

Οὕτω παρ' ἡμῖν ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ δασικὴ ἡμῶν ὑπηρεσία στρέφεται καὶ ἀσχολεῖται συνήθως περὶ τὴν βεβαίωσιν τῶν δημοσίων δασικῶν φόρων, περιορισθέντων εἰς τὸ ἐλάχιστον ἂν μὴ εἰς τὸ μηδὲν τῶν διαχειριστικῶν καὶ ἐποπτικῶν αὐτῆς καθηκόντων, ὅλοι δὲ σχεδὸν οἱ δασικοὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἐγένοντο ἀπὸ διαχειριστικῶν δασικῶν ἢ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων τῶν δημοσίων δασῶν καὶ ἀπὸ ἐποπτικῶν ὀργάνων ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, ἀπλοῖ ὑπάλληλοι βεβαιώσεως φόρων, ὡς ἐὰν ἦσαν οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ τελῶναι, μὲ ὅλας τὰς προστριβὰς τὰς ὁποίας πολλάκις προκειμένου περὶ δασικῆς παραγωγῆς συνεπάγεται τοιαύτης φύσεως ὑπηρεσία.

Ἀλλὰ μήπως τοῦλάχιστον ἡ δασικὴ ἡμῶν φορολογία εἶναι ὡς ἄριστα διεργωνιζομένη; Πᾶν τούναντίον αἱ φορολογικαὶ διατάξεις τῆς δασικῆς ἡμῶν νομοθεσίας εἶναι αἱ περισσότερον πασῶν τῶν ἄλλων ἀλυσιτελεῖς καὶ

ἀπρόσφοροι, ἀπὸ μεσαιωνικοῦ ἐνιαχοῦ πνεύματος ἐμπνευσθεῖσαι εἰς τρόπον ὥστε οὐ μόνον ἡ ἐπιβολὴ τῶν φόρων νὰ εἶναι ἄνιστος καὶ ἀντιδασικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκριβὴς καὶ ἄνευ καταχρήσεων βεβαίωσις αὐτῶν λίαν ἐπισηφαλὴς.

Ἀληθῶς ἐνῶ ἡ δασικὴ ἡμῶν φορολογία ἐπιβάλλει φόρους βαρεῖς ἐπὶ ὅλων τῶν δασικῶν προϊόντων ἀπὸ τῆς ξυλείας παντὸς εἶδους μέχρι τοῦ τελευταίου σχινοφύλλου, ἀφίνει σχεδὸν ἀφορολόγητον σοβαρότατον δασικὸν εἰσοδήμα, τὸ ἀπὸ τῆς ἐντὸς τῶν δασῶν βοσκῆς τὸ ὅποιον πολλαχοῦ ἀνέρχεται εἰς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ ἀπὸ ὅλων συλλήβδην τῶν ἄλλων προϊόντων εἰσοδήματος.

Οὕτως ἐνῶ τὰ δασικὰ προϊόντα πληρόνουν φόρον 12—18 % ἐπὶ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς καταναλώσεως ἀξίας αὐτῶν, δηλ. ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου σχεδὸν εἰσοδήματος, ἡ βοσκὴ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν δὲν φορολογεῖται παρὰ μόνον μὲ 6 % ἐπὶ τοῦ εἰσπραττομένου ἐνοικίου ἤτοι ἐπὶ τοῦ καθαροῦ σχεδὸν εἰσοδήματος.

Ἡ βαρεῖα ὅμως αὕτη φορολογία τῶν δασικῶν προϊόντων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐλαφροτάτην τῆς βοσκῆς οὐδεμίαν ἄλλην φυσικὴν καὶ λογικὴν συνέπειαν δύνανται νὰ ἔχῃ παρὰ τὴν καταστροφὴν μὲν τῶν δασῶν καὶ τῆς δασικῆς βλαστήσεως, ἀφοῦ ἀπὸ τούτων οὐδὲν σχεδὸν ἢ ἐλάχιστον εἰσπράττει ὁ ἰδιοκτῆτης, διότι μέγιστον μέρος τοῦ εἰσοδήματος ἀπὸ τῶν δασῶν του ὡς παραγωγέων ξυλείας ἀπορροφᾷ τὸ Κράτος, τὴν ἐξάπτωσιν δὲ ἀφ' ἑτέρου καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς βοσκῆς ἡ ὁποία πολὺ ὀλιγώτερον φορολογεῖται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Οὕτως αὕτη αὕτη ἡ δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία ἀντὶ νὰ διαπνέεται εἰς τὰς φορολογικὰς αὐτῆς διατάξεις οὐ μόνον ὑπὸ πνεύματος ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φιλοδασικῶν τάσεων προαγωγῆς μὲν τῆς καθαρᾶς δασικῆς παραγωγῆς, περιορισμοῦ δὲ κατὰ τὸ δυνατόν τῆς καταστροφικῆς συνήθως διὰ τὰ δάση βοσκῆς, διὰ τὸ τούτου λέγομεν ἡ δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία ἀσυναισθήτως ἴσως διαπνέεται ὑπὸ ἀντιδασικοῦ πνεύματος καὶ ὑπὸ τάσεων καταστροφῆς τῶν δασῶν, διότι εἶναι φανερὸν ὅτι οὐδεὶς ἰδιοκτῆτης θὰ στέρξῃ νὰ προστατεύῃ καὶ προάγῃ τὴν δασικὴν αὐτοῦ παραγωγὴν, ἀφοῦ ἀπ' αὐτῆς ἐλάχιστον θὰ ὠφελεῖται, τοῦ Κράτους ἀπορροφῶντος τὸ μέγιστον μέρος τοῦ εἰσοδήματός του. Εἶναι δὲ γνωστὸν πόσον ἐν πάσῃ παραγωγῇ, ἐπομένως καὶ ἐν τῇ δασικῇ, τὸ ἰδιωτικὸν συμφέρον τοῦ παραγωγοῦ εἶναι τὸ ἐλατήριον πάσης βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς.

Ἐὰν μάλιστα ἀναλογισθῶμεν ὅτι πρὸς τῇ βαρυτάτῃ φορολογίᾳ τῶν δασικῶν προϊόντων καὶ ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων τούτων, ὅπως καὶ τῆς ἐποπτείας καθ' ὅλου τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, εἶναι

ὁ καταθλιπτικώτερος καὶ ὀχληρότερος, τὸν ὅποιον δύνανται τις νὰ φαντασθῇ, εὐκόλως ἐννοοῦμεν διατὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις οἱ πλεῖστοι τῶν γαιοκτημόνων ἡμῶν οὐδέποτε σχεδὸν ζωηρῶς προστατεύουσι τὴν δασικὴν αὐτῶν παραγωγὴν, θεωροῦσι καὶ δικαίως λίαν ὀχληρὰν τὴν ὑπὸ τῶν ιδίων ἑαυτῶν τῶν ἐκμετάλλευσιν καὶ προαγωγὴν τῆς δασικῆς περιουσίας τῶν, τὴν ὅποιαν ἐκμεταλλεύονται κατὰ κανόνα δι' ἐνοικιαστῶν, οἱ ὅποιοι βεβαίως πᾶν ἄλλο παρὰ συμφέρον ἔχουσιν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ δάσους.

Διὰ τὰ ἐννοήσῃ τις πόσον βαρεῖα εἶναι ἡ φορολογία τῆς δασικῆς παραγωγῆς τῶν ιδιωτικῶν δασῶν ἀρκεῖ νὰ πληροφορηθῇ ὅτι προκειμένου περὶ ἀσβεστοποιίας, ἐνθα ὁ φόρος εἶναι $12\frac{1}{10}$ ἐπὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῆς ἀσβέστου, συμβαίνει πολλάκις ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ δάσους νὰ λαμβάνῃ διὰ τὴν καὶ σὺν ἐκάστης ἀσβεστοκαμίνου 30—60 δραχμὰς ὡς εἰσόδημα, ἐνῶ ὁ φόρος τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀσβεστοποιίαν αὐτὴν εἶναι πολλάκις τριπλάσιος καὶ τετραπλάσιος 100—150 δραχμαὶ συνήθως, εἰς τρόπον ὥστε δικαίως νὰ διαπορῇ τις καὶ νὰ ἐρωτᾷ ποῖος ἐπὶ τέλους εἰς τὴν περιπτώσιν ταύτην τοῦ ιδιωτικοῦ δάσους εἶναι ὁ πραγματικὸς ἰδιοκτήτης, τὸ δημόσιον τὸ ὅποιον λαμβάνει τριπλάσιως περισσότερα χρήματα ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ ὁ πράγματι ἰδιοκτήτης.

Ὅμοιος προκειμένου περὶ ρητίνης ἐξ ιδιωτικῶν δασῶν συμβαίνει ἐνίοτε ὥστε τὸ ἀπὸ τῆς ρητινοπαραγωγῆς εἰσόδημα τοῦ δασοκτήμονος μόλις νὰ φθάσῃ πολλάκις δὲ νὰ εἶναι πολὺ μικρότερον τοῦ εἰς τὸ δημόσιον καταβαλλομένου ἐγγείου, ὅπως ὀνομάζεται, φόρου ρητίνης ὁ ὅποιος εἶναι $12\frac{1}{10}$ ἐπὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῆς.

Αἱ αὐταὶ δὲ περίπτου ἀναλογίαι ἰσχύουσι προκειμένου καὶ περὶ τῆς φορολογίας τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων τῶν ἰδιοκτητῶν δασῶν ὡς ξυλείας, ξυλανθράκων κ.λ.π.

Ἐνῶ προκειμένου περὶ βοσκῆς μόνον εἰς $6\frac{1}{10}$ ἐπὶ τοῦ ἐνοικίου τῆς βοσκῆς ὡς καθαροῦ τρόπου τινὰ εἰσοδήματος ἀνέρχεται ὁ εἰς τὸ δημόσιον καταβαλλόμενος φόρος.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἰδιωτικὰ δάση.

Ἐὰν δὲ ἤδη στρέψωμεν τὸ βλέμμα πρὸς τὰς ἀναλόγους φορολογικὰς σχέσεις τῶν δημοσίων δασῶν θὰ ἀντιληφθῶμεν εἰκόνα κατὰ κανόνα πολὺ ζοφερωτέραν καὶ δασικὴν φορολογικὴν πολιτικὴν κατὰ πολὺ ἀντιδασκωτέραν.

Οὕτω διὰ τὰ δημόσια δάση ἡ μὲν φορολογία τῶν ἀπ' αὐτῶν ἐξαγομένων δασικῶν προϊόντων, ἡ ἐπικαρπία δηλ. καὶ ὁ δημόσιος φόρος εἶναι σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ μεγαλύτερα παρὰ ὁ διὰ τὰ ἰδιωτικὰ δάση δημοσίου

φόρος, ἐνῷ ἡ βοσκή ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν οὐ μόνον δὲν ἐνοικιάζεται κατὰ κανόνα ὑπὸ τοῦ δημοσίου, οὐδὲ ὑπὸ τῶν κοινοτήτων εἰς ὅσας παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου κατὰ παράκλησιν τὸ δικαίωμα τῆς βοσκῆς, ἀλλὰ καὶ νέμεται ἀνενοχλήτως ὑπὸ τῶν πέριξ ποιμένων ἄνευ οὐδενὸς ἀντιστηκώματος.

Εἰς τὰ δημόσια δηλαδή δάση ἐνῷ φορολογοῦμεν καὶ ἐνιαχοῦ βαρέως τὰ δασικὰ προϊόντα, ἀφίνομεν ἐλευθέραν καὶ ἀνενόχλητον τὴν βοσκήν, καὶ ταῦτα πράττομεν φρονοῦντες ὅτι ἀκολουθοῦμεν πολιτικὴν φιλοδασικὴν ἢ εὐμενῇ πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν, ἐνῷ τοῦτο πᾶν ἄλλο παρὰ εἰς προστασίαν τῶν δασῶν καὶ τῆς κτηνοτροφίας συντελεῖ. Διότι τὴν μὲν ἐλοτομίαν βεβαίως δὲν περιορίζει ἡ φορολογία αὕτη τῶν δασικῶν προϊόντων, ἡ ὁποία διὰ πολλὰ δασικὰ προϊόντα ὅπως ξυλείαν παντὸς εἶδους, καυσόξυλα καὶ ξυλάνθρακας εἶναι κατὰ κανόνα πολὺ μικροτέρα παρ' ὅτι ἡδύνατο ὑπὸ ἄλλο σύστημα νὰ εἶναι, ἐνῷ ἡ βοσκή ἐπαφιευμένη παρ' ἡμῶν τελείως σχεδὸν ἀνενόχλητος ἀποβαίνει ὁ μέγιστος καταστροφικὸς τῆς δασικῆς βλαστήσεως, μάλιστα εἰς τὰ πυρπολούμενα καὶ μὴ ἐξ ἀειθαλῶν θάμνων κ.λ.π. ἀποτελούμενα δάση, εἰς τρόπον ὥστε μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ ἡ δασικὴ βλάστησις καταστρέφεται καὶ ἡ βοσκή καταπίπτει καὶ ἡ κτηνοτροφία φθίνει.

Ἐξαίρεσιν μόνον ἐν τούτῳ ἀποτελοῦσι τὰ δάση τῶν διαλελυμένων Μονῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ βοσκή ἐξασκεῖται ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε ἐνοικιαστοῦ ἐλευθέρως μὲν καὶ οὐχὶ βεβαίως ἐπωφελῶς διὰ τὸ δάσος, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐπὶ καταβολῇ τιμῆματος ὡς ἐνοικίου εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φόρους τῶν δασικῶν προϊόντων καὶ τὴν ἐντὸς τῶν δασῶν βοσκήν.

Ἄν δὲ ἤδη συγκρίνωμεν πρὸς ἀλλήλας τὰς διαφόρους φορολογίας τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον ἐνεκατέστησε διὰ τὰς διαφόρους κατηγορίας τῶν δασικῶν προϊόντων τῶν τε δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν δασῶν, θὰ ἀνεύρωμεν καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ὀλίγα ἀνακόλουθα.

Οὔτω διὰ τὴν ἐκ τῶν ιδιωτικῶν δασῶν ἄσβεστον, τοὺς ξυλάνθρακας, τὴν στοργγύλην ξυλείαν καὶ τὴν ρητίνην ὁ δημόσιος φόρος ὁρίζεται εἰς 12' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ δευτερευούσης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀξίας καὶ σπουδαιότητος δασικὰ προϊόντα ὁ φόρος οὗτος εἶναι 18 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν.

Πρῶτον θὰ ᾔτο ἴσως συνεπέστερον καὶ λογικώτερον ἂν ὁ δημόσιος φόρος ᾔτο σχετικῶς περισσότερος διὰ τὰ σπουδαιότερα καὶ πλουσιώτερα τρόπον τινὰ δασικὰ προϊόντα, ὁποῖα εἶναι ἡ στοργγύλη ξυλεία, οἱ ξυλάνθρακες, ἡ ρητίνη καὶ ὀλιγώτερος ἢ τοῦλάχιστον ἴσος πρὸς αὐτὸν ὁ φόρος

διὰ τὰ δευτερευούσης ἀξίας ὑπόλοιπα δασικὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πτωχότερα ὥς ἡ ἄσβεστος καὶ μικροτέρας ἀξίας, εἶναι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἀντικείμενον μικρῶν βιοτεχνικῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν ὑπὸ πτωχῶν χωρικῶν καὶ βιοπαλαιστῶν ἐπιχειρουμένων, οὐχὶ δὲ μεγαλυτέρων ὅπως δῆποτε βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν καὶ κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων, ὅπως ἡ στρογγύλη ξυλεία, ἡ ρητίνη, οἱ ξυλάνθρακες κλπ.

Πλὴν τούτου φόρος 12 καὶ 18 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος ἰδιωτικῆς τινος παραγωγῆς εἶναι πράγματι βαρὺς καὶ μακρὰν παντὸς πνεύματος ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, ἀρκεῖ νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ δασικὴ παραγωγή εἶναι ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι παρ' ἡμῖν μάλιστα ἰδιαίτερος ἔπρεπε νὰ προστατευθῶσι, καὶ ὅτι οἱ φόροι τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, οἱ φόροι τῶν οἰκοδομῶν κλπ. δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 5 ἕως 10⁰/₁₀ ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, ἐπὶ τοῦ καθαροῦ δηλ. σχεδὸν εἰσοδήματος καὶ ὅχι ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσοδημάτων ὅπως γίνεται προκειμένου περὶ τῆς δασικῆς ἡμῶν παραγωγῆς.

Ὅμοιως ἡ παραγωγή οἴτου, κριθῆς κλπ. ἢ ἡ καλλιέργεια ὁπωροφόρων δένδρων δὲν φορολογεῖται παρὰ ἐλάχιστα ἢ οὐδὲν ἄπέναντι τῆς δασικῆς παραγωγῆς.

Ἐχομεν δηλαδή νὰ κάμωμεν μὲ διατάξεις φορολογικὰς τῆς δασικῆς παραγωγῆς αἱ ὁποῖαι ἐκτὸς τοῦ εἶναι καθαρῶς δημευτικά, εἶναι θεσπισμένοι ἐν ταύτῳ μὲ τὸ ἀντίστροφον ἐκεῖνο πνεῦμα τὸ ὁποῖον μόνον πλήρης σύγχυσις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέπη.

Ἐνῷ δηλαδή ἔπρεπε τὸ μὲν ἀπὸ τῆς βοσκῆς τῶν ἰδιοκτητῶν δασῶν εἰσόδημα νὰ φορολογηται περισσότερον ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τὸ ἀπὸ τῶν καθαρῶς δασικῶν προϊόντων προερχόμενον, τὸ ὁποῖον καὶ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπερβαίνει λογικὸν τι ποσοστὸν 12 ἕως 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, ἡμεῖς ἔχομεν φορολογίαν ἐλαχίστην μὲν διὰ τὸ ἀπὸ τῆς βοσκῆς εἰσόδημα μὲ 6⁰/₁₀ ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, μεγίστην δὲ διὰ τὸ ἀπὸ τῶν δασικῶν προϊόντων εἰσόδημα μὲ 12—18⁰/₁₀ ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, καὶ δὴ μικροτέραν μὲν διὰ τὰ πλουσιώτερα δασικὰ προϊόντα, μεγαλυτέραν δὲ διὰ τὰ πτωχότερα.

Εἰς τὰ δημόσια δὲ δόση τὸ κακὸν ἐπιτείνεται, διότι ἐνῷ κατὰ κανόνα ἡ βοσκὴ αὐτῶν ἀφίνεται ὅπως διόλου ἀφορολόγητος, φορολογοῦνται ἀπ' ἑτέρου αὐστηρότερον τὰ καθαρῶς δασικὰ προϊόντα, καίτοι ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ φόρος οὗτος σὺν τῷ δικαιώματι ἐπικαρπίας εἶναι ἐνιαχοῦ μικρός, οὐ μόνον ἐν σχέσει πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπολύτως, διαρρέοντων οὕτω πολλῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ

τῶν δημοσίων δασῶν καὶ ἀνεπιστρεπτὲ ἀπολλυμένων. Οὕτως ἡ φορολογία τῶν καυσοξύλων ἐν τῷ δικαιώματι ἐπικαρπίας εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ εἰς τὰ δημόσια καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ δάση, ἀνερχομένη εἰς 30 λεπτά κατὰ ζύγιον.

Πολὺν δικαίως διὰ τοῦτο ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας Καγιὼ εἰσηγούμενος πρὸ τριῶν ἐτῶν τὴν νέαν δασικὴν φορολογίαν τῶν γαλλικῶν ἰδιωτικῶν δασῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐμειώθη κατὰ πολὺν ὁ προγενέστερος δασικὸς γαλλικὸς φόρος καὶ μετερρυνήσθη ἐπὶ τὸ σκοπιμότερον καὶ φιλελευθερώτερον, φορολογουμένου τοῦ δασικοῦ εἰσοδήματος, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ βαρεῖα καὶ δυσβάστακτος δασικὴ φορολογία καταστρέφει τὰ δάση καὶ τὴν δασικὴν παραγωγὴν, ἡ ὁποία ἂν ὄχι τι ἄλλο τοῦλάχιστον ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ φορολογηται δικαίως καὶ ἐξ ἴσου πρὸς τὰς λοιπὰς παραγωγάς, μολοντί ευρύτεραι κοινωνικαὶ ἀπόψεις σοβαρῶς ἐπιβάλλουσιν ὅπως ἰδιαίτερως προστατεύηται καὶ δὴ καὶ δι' ἐλαφροτέρων φορολογικῶν βαρῶν ἢ δασικὴ καθ' ὅλου παραγωγὴ τῆς χώρας, ἔνεκα τῶν μυρίων οὐ μόνον ἀμέσων ἀλλὰ καὶ ἐμμέσων κοινωνικῶν πλεονεκτημάτων τὰ ὁποῖα ἀνεπτυγμένη δασικὴ παραγωγὴ εἰς τὴν χώραν καθ' ὅλου καὶ εἰς τοὺς ἀγροτικὸν πληθυσμὸν παρέχει.

Παρ' ἡμῖν ὁμως ἐν Ἑλλάδι φορολογεῖται ὡς δασικὸν προϊόν καὶ πᾶσα ξυλεία κλπ. ἐξαγομένη ἐκ δένδρων φυτενομένων καὶ καλλιεργουμένων ὑπογαιοκτημόνων ἐντὸς τῶν ἰδιοκτητῶν ἀγρῶν των, ὡς ἐλαιῶν, καρπῶν, λευκῶν, κυπαρίσσω κλπ. κατὰ τρόπον πᾶν ἄλλο παρὰ λογικὸν καὶ δίκαιον.

Διότι ἐνῷ παραδείγματος χάριν διὰ τοὺς καρποὺς τοὺς ὁποίους μία καρύα παράγει καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία, δυναμένη νὰ φθάσῃ τὰς 30—50 δραχμὰς ἐτησίως, κατὰ πολὺν ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τῆς ὅλης ξυλείας τοῦ δένδρου τούτου οὐδεὶς φόρος καταβάλλεται, ἐνῷ ἐπίσης τὰ λοιπὰ ὑπωροφόρα δένδρα ὡς μηλέαι, ροδακινέαι, καστανέαι οὐδένα φόρον καταβάλλουσι διὰ τοὺς παραγομένους καρποὺς των, ἔρχεται τὸ δημόσιον καὶ ζητεῖ νὰ φορολογήσῃ τὴν ἐλάχιστην ἀξίαν τῆς ξυλείας τῆς καρύας καὶ τῆς ἐλαίας κ.λ.π., τῆς ὁποίας ἡ ἐτησία παραγωγὴ μόλις φθάνει ὑπὸ τὰς εὐνοϊκωτάτας συνθήκας τὴν μίαν δραχμὴν κατὰ δένδρον, δημιουργουμένων οὕτω συνθηκῶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀνωμάλων, ἀνίσων καὶ δυσαρρέστων.

Διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ εἰσπραττόμενος φόρος ἀπὸ τῆς ξυλείας τῶν δένδρων τούτων εἶναι ἐλάχιστος οὐ μόνον ἐν σχέσει πρὸς τὰ λοιπὰ εἰσοδήματα τῶν δένδρων τούτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀφορολόγητα, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλου ἀπολύτως, ἐκτὸς τοῦ ὅτι αἱ διὰ τὴν εἰσπραξίν τοῦ φόρου τούτου καταβαλλόμεναι δαπάναι βεβαιώσεως κ.λ.π. καὶ αἱ προστριβαὶ καὶ ταλαιπωρίαι τῶν τε δημοσίων ὑπαλλήλων ἀλλὰ καὶ τῶν πολιτῶν διὰ τὸ δύσκολον καὶ ὀχληρὸν

τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου τούτου εἶναι τελείως δυσανάλογοι πρὸς τὸ ἐκάστοτε εἰσπραττόμενον ἐλάχιστον ποσὸν φόρου καὶ δι' ἐκάστην ὥρισμένην περίπτωσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ Κράτος καθ' ὅλον, ἡ φορολογικὴ αὕτη πολιτικὴ ἡμῶν ἐν ἀσφαλὲς συμπέρασμα θὰ ἔχῃ, νὰ παύσουν δηλ. οἱ ἀγρόται ἀπὸ τοῦ νὰ φυτεύωσι καὶ καλλιεργῶσι τοιαῦτα δένδρα, μάλιστα παραγωγὰ μόνον ξυλείας ὡς λεύκας, κυπαρίσσους κ.λ.π., ἐνῶ ὑψιστον συμφέρον ἐπιβάλλει ὅπως τοιαῦται φυτεῖται καὶ καλλιεργεῖται ἐπεκταθῶσι καὶ πολλαπλασιασθῶσιν ἀνὰ σύμπασαν τὴν χώραν ὅσον εἶναι δυνατὸν περισσότερον, οὐ μόνον πρὸς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐδάφους ἀλλὰ καὶ πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐξαγωγῆς χρήματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἀγορὰν ξυλείας. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἀγοράζομεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐτησίως ξυλείαν ἀξίας 10—15—20 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ μέγιστον μέρος τῆς ὁποίας θὰ ἰδυνάμεθα ἐπιτοπιῶς νὰ παραγάγωμεν.

Ἄντι δηλ. οὐ μόνον δι' ἀπαλλαγῆς πάσης φορολογίας ὅπως εἰς ἄλλα πεπολιτισμένα Κράτη γίνεται ἀλλὰ καὶ διὰ παροχῆς χρηματικῶν βραβείων καὶ παρομοίων ἐνθαρρύνσεων νὰ προσπαθῶμεν νὰ προάγωμεν τὴν καλλιεργεῖαν τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοιούτων φυτειῶν ἐπ' ἀγαθῷ ἐμμέσῳ καὶ ἀπωτέρῳ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ καθ' ὅλον, ἐρχόμεθα διὰ παρομοίων ἀσκοπῶν φορολογικῶν καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων νὰ ἀποπνίγωμεν ἐν τῇ γεννέσει τῆς πᾶσαν καλὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν ἑκασταχοῦ οἱ πολῖται ἀναπτύσσουσι παρορῶντες ἐνιαχοῦ τὰς ἐλεεινὰς πράγματι συνθήκας τῆς ἀγροτικῆς ἡμῶν ἀσφαλείας ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ.

Ἐὰν τὸ δημόσιον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιθυμῇ νὰ φορολογήσῃ τὰς καλλιεργείας ταύτας, ἅς πράξῃ τοῦτο διὰ τοῦ Οἴκ. Ἐφόρου καθ' οἰονδήποτε τρόπον νομίζῃ ἀνάλογον καὶ σκόπιμον, ἅς ἀπαλλάξῃ ὅμως τοὺς δασοφύλακας καὶ δασάρχας ἀπὸ τῶν φορολογικῶν τούτων καθηκόντων τὰ ὁποῖα πᾶν ἄλλο ἢ δασικῆς φύσεως εἶναι.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἰσχυουσῶν παρ' ἡμῖν φορολογικῶν δασικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι πᾶν τοῦναντίον διαπνέονται παρὰ ἀπὸ πνεῦμα φορολογικῆς ἰσότητος, προστασίας τῆς δασικῆς παραγωγῆς καὶ βελτιώσεως τῆς καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους.

Χειρότερος ὅμως κατὰ πολὺ εἶναι ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων τούτων.

Πρῶτον ὁ φόρος οὗτος κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας ἀξίας ἐκάστου δασικοῦ προϊόντος. Ἐπειδὴ ὅμως τὴν ἀγοραίαν ταύτην ἀξίαν κανονίζει ἐτησίως καὶ αὐτοπροαιρέτως τὸ δημόσιον μόνον διὰ τῶν ὑπαλλήλων του, μὴ λαμβανομένων συνήθως ὑπ' ὄψιν οἰωνδήποτε ἐνοστά-

σεων ἐκ μέρους τῶν φορολογουμένων, συμβαίνει πολλάκις ὥστε ὁ μονομερὴς οὗτος καθορισμὸς τοῦ φόρου νὰ δίδῃ λαβὴν εἰς αὐθαιρεσίας εἴτε κατὰ τῶν φορολογουμένων εἴτε ἴσως καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου, αὐθαιρεσίας αἱ ὁποῖαι ἐφαρμοζόμεναι καὶ εἰς τὰ δημόσια δάση καθίστανται ἐκεῖ ἔτι μᾶλλον αἰσθηταί.

Πλὴν τοῦτου παρ' ἡμῖν οἱ δασικοὶ οὗτοι φόροι κατὰ περίεργον ἀληθῶς τρόπον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην παραγωγὴν ἀπαντῶντα προκαταβάλλονται εἰς δημόσιον ταμεῖον πρὸ τῆς ἐνάρξεως πάσης ἐργασίας καὶ πάσης ὑλοτομίας,

Ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ δάσους ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ὑλοτόμος εἶναι ἠναγκασμένος καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον τεμάχιον τεχνικῶς χρησιμοποιησίμου ξυλείας τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ ὑλοτομήσῃ ἐκ τοῦ δάσους του νὰ μεταβῇ καὶ προμηθευθῇ τὴν οἰκείαν ἄδειαν ὑλοτομίας ἐπὶ προκαταβολῇ τοῦ νομίμου φόρου, ἀφοῦ ἄνευ τοιαύτης ἀδείας πᾶσα ὑλοτομία θεωρεῖται ὡς παρὰ νόμῳ διενεργουμένη, κατὰσχονται δὲ τὰ οὕτως ὑλοτομούμενα δασικὰ προϊόντα.

Ἐκτὸς τοῦτου τὰ οὕτω δυνάμει τῆς ἀδείας ταύτης ὑλοτομηθέντα δασικὰ προϊόντα εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποσιῶσιν τέαν ἐξέλεξιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων δημοσίων ὑπαλλήλων μετὰ τὸ πέρας τῆς ὑλοτομίας καὶ ἀφοῦ συγκεντρωθῶσιν εἰς ὠρισμένον τι μέρος, πᾶσα δὲ μεταφορὰ τῶν προϊόντων τούτων πρὸ τῆς τοιαύτης ἐξελέξεως θεωρεῖται ὡς παρὰ νόμῳ γιγνομένη καὶ διὰ τοῦτο συνεπαγομένη τὴν κατὰσχecin τῶν οὕτω μεταφερομένων δασικῶν προϊόντων.

Αἱ διατυπώσεις αὗται τῆς βεβαιώσεως τῶν δασικῶν ἡμῶν φόρων, αἱ ὁποῖαι ἄλλως εἶναι ἀναγκαῖα συνέπεια τοῦ ἰσχύοντος φορολογικοῦ δασικοῦ ἡμῶν συστήματος πρὸς πρόληψιν καταχρήσεων, εἶναι ὡς εὐκόλως παρατηρεῖ τις πολυδάπανοι μὲν διὰ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ ἀπασχολῇ πολυάριθμον προσωπικὸν ὑπαλλήλων πρὸς ἀκριβῆ βεβαίωσιν τῶν φόρων τούτων, ὀχληρότατοι δὲ διὰ τοὺς δασοκτήμονας.

Μάλιστα ὑπενθυμίζουσι πολλὰ τοῦ ὅπως συνήθως ἐφαρμόζονται ὑπὸ τῶν κατωτέρων δασικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα μεταβάλλονται διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἀπὸ καθαρῶς ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους βεβαιώσεως φόρων, ὑπενθυμίζουσι λέγομεν πολλὰ τοῦ ὅτι ἀλλήστιον μνήμης φορολογικὸν σύστημα τῆς δεκάτης, τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς φιλελευθερώτεροι καὶ κοινωνικώτεροι τάσεις τῶν πολιτικῶν ἡμῶν ἀνδρῶν πρὸ δεκαετηρίδων ἀνέτρεψαν καὶ εἰς αἶ ἀπεσκορράκισαν. Καὶ τοι ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι καθ' ἣν ἔχω πείραν τὸ νῦν παρ' ἡμῖν ἰσχύον σύστημα βεβαιώσεως δασικῶν φόρων εἶναι κατὰ πολὺ ὀχληρότερον καὶ

τυραννικώτερον ἀπὸ τὸ ἀνατραπὲν σύστημα τῆς δεκάτης, ἐνῶ εἰς τὸ ἐνεργητικόν του δὲν δύναται τοῦλάχιστον νὰ λεχθῇ ὅτι ἐπιφέρει ἀσφαλῆ καὶ ἀκριβῆ ἄνευ καταχρήσεων βεβαίωσιν τῶν δημοσίων δασικῶν φόρων.

Αἱ ἐλλείψεις δὲ αὗται καὶ πολλαπλαῖ ἀτέλεια τοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος καθίστανται ἔτι περισσότερον ἐμφανεῖς καὶ παρουσιάζουσι πολὺν περισσότερον ὀλέθρια ἀποτελέσματα καὶ συνεπείας εἰς τὰ δημόσια ἰδίᾳ δάση καὶ τὴν οἰκίαν φορολογίαν καὶ διαχέρισιν αὐτῶν.

Καὶ τὴν μὲν δεκάτην ἀνέτρεψαν πρὸ χρόνου διακεκριμένοι πολιτικοὶ ἡμῶν ἄνδρες ὑπὸ τὰς εὐλογίας σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ, ποία ὅμως θὰ εἶναι ἡ Βουλὴ ἐκείνη καὶ ποῖος θὰ εὗρεθῇ ὁ πολιτικὸς ἐκείνος ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος οὐ μόνον τὴν δασικὴν ἡμῶν φορολογίαν ἀλλὰ καὶ σύμπασαν σχεδὸν τὴν δασικὴν ἡμῶν Νομοθεσίαν θὰ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ μεσαιωνικὰς διατάξεις παρεμποδίζουσας ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἐπιδράσεώς των πᾶσαν δασικὴν προόδον καὶ ἀνάπτυξιν καὶ θὰ καταστήσῃ αὐτὰς ἀπὸ ὀργάνων ἀντιδράσεως παράγοντας ἰσχυροὺς δασικῆς προόδου καὶ βελτιώσεως;

Παρίσταται λοιπὸν ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη ὅπως τὸ δασικὸν ἡμῶν φορολογικὸν σύστημα μεταρρυθμισθῇ.

Γενικῶς τὸ φορολογικὸν δασικὸν σύστημα πρέπει νὰ εἶναι προσηρμοσμένον ἐν Κράτει τινὶ πρὸς τὸ ὅλον φορολογικὸν αὐτοῦ σύστημα, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου πρέπει αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ νὰ βασιίζεται ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς ἀναλόγους φορολογίας, νὰ μὴ βαρύνῃ τόσον τὰς λαϊκὰς τάξεις ἀφίνον ἀνενοχλήτους τὰς πλουσιωτέρας τοιαύτας, οὐδὲ νὰ εἶναι τοσοῦτον πολὺπλοκον καὶ νὰ καθιστᾷ τοσοῦτον δαπανηρὰν διὰ τὸ Κράτος καὶ δυσχερῆ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, χωρὶς πολλάκις συγχρόνως νὰ παρέχῃ τὰ ἐχέγγυα τῆς ἀσφαλοῦς καὶ μὴ καταθλιπτικῆς διὰ τοὺς φορολογουμένους βεβαίωσεως τῶν δημοσίων φόρων.

Σύμφωνα ὅμως πρὸς τὸ νεώτερον πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἤρchiσε νὰ διέπῃ τὰς φορολογίας τῶν δασῶν εἰς τὰ πεπολιτισμένα Εὐρωπαϊκὰ Κράτη καὶ τὸ ὁποῖον εὐρυτάτην εὗρε ἀναγνώρισιν κατὰ τὰς σχετικὰς συνεδριάσεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ ὀγδόου διεθνοῦς δασικοῦ Συνεδρίου τὸ ὁποῖον πρὸ τριετίας ἐν Βιέννῃ εὐδρώς συνεζήτησε καὶ τὸ ζήτημα τῆς δικαίας φορολογίας τῶν δασῶν, σύμφωνα λέγομεν πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦτο τὸ δασικὸν εἰσόδημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴτε ἀμέσως ὥς φορολογία του δασικοῦ εἰσοδήματος εἴτε ἐμμέσως διὰ τῆς στρεμματικῆς δασικῆς φορολογίας τίθεται ὥς βάσις τῆς δικαίας δασικῆς φορολογίας.

Παρ' ἡμῖν δασικὴ στρεμματικὴ φορολογία, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ἐλευθερίας τοῦ οἰκείου κτηματολογίου καὶ τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης διὰ

τὴν ἐπὶ τῇ βάσει γεωμετρικῶν καταμετρήσεων τῶν ιδιωτικῶν δασῶν βεβαίωσιν τῶν δημοσίων φόρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔνεκα τῆς μεγίστης ποικιλίας καὶ ἐναλλαγῆς ἣ ὁποία παρατηρεῖται εἰς τὰ δασικὰ ἡμῶν ἐδάφη καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ιδιωτικὰ ἡμῶν δάση δὲν ἐπὶ δύνανται ὡς ἄλλαχοῦ εἰς ἐκμετάλλευσιν παρέχουσιν κατ' ἔτος εἰσοδήματα ἀλλὰ μόνον ἅπασι πολλὰς κατὰ εὐρύτερα χρονικὰ διαστήματα, δὲν φρονοῦμεν ὅτι δύναται νὰ ληφθῇ ὡς βάσις ἐν τῇ δασικῇ ἡμῶν φορολογίᾳ κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον καὶ αὕτη ἐμμέσως ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος δέον νὰ στηριχθῇ.

Ἀπ' ἐναντίας φρονοῦμεν ὅτι ἄμεσος φορολογία τοῦ δασικοῦ εἰσοδήματος ἐκτὸς τοῦ ὅτι βασίζεται ἐπὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διέπωσι πᾶν φορολογικὸν σύστημα, δηλαδὴ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἰσότητος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εὐρίσκει ἐν τῷ λοιπῷ φορολογικῷ ἡμῶν συστήματι ἀνάλογον ἐφηρμοσμένην καὶ ἐπιτυχοῦσαν ὅπωςδῆποτε φορολογίαν, τὴν ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν βοσκῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ μᾶς ἀπήλλαξε ἀπὸ ὅλας τὰς ἀνωμαλίας καὶ ἀντιδραστικὰς τάσεις τοῦ ἰσχύοντος δασικοῦ φορολογικοῦ ἡμῶν συστήματος, ἐκτὸς λέγομεν ὅλων τούτων, τοιοῦτον φορολογικὸν σύστημα θὰ ἦτο καὶ πρακτικῶς ἐν τῇ διοικήσει ἡμῶν πολὺν περισσώτερον εὐκόλως ἐφαρμόσιμον οὐ μόνον διότι καὶ τοὺς δασοκλήμονας θὰ ἀπήλλαξε ἀπὸ τὰς σημερινὰς πρωτοφανεῖς καὶ καταπιεστικὰς διατυπώσεις, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου μετὰ πολὺν μεγαλυτέρας βεβαιότητος θὰ ἐγένετο τότε παρὰ ὅτι συνήθως σήμερον ὑπὸ τὸ κρατοῦν σύστημα γίνεται.

Ἀληθῶς τὰ κατώτερα δασικὰ καὶ ἀστυνομικὰ ὄργανα καὶ ἐν γένει οἱ δασικοὶ ὑπάλληλοι θὰ παύσωσι διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι καὶ ὑπάλληλοι σχεδὸν ἀνεξέλεγκτοι βεβαιώσεως φόρων, καὶ θὰ περιορισθῶσι εἰς τὰ καθαρῶς ἐποπτικὰ ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν δασῶν καὶ ἀστυνομικὰ καὶ διαχειριστικὰ ἐπὶ τῶν δημοσίων δασῶν καθήκοντά των, ἀποφύγοντες φορολογικὰς προστριβὰς πρὸς διαφόρους ὑλοτόμους, προστριβὰς αἱ ὁποῖαι ἐνίοτε ἀποβαίνουσιν ὁ πυρὴν πάσης μόλυνσεως καὶ ἀποσυνθέσεως. Παρ' ἡμῖν **σὺγχέεται ἡ δασικὴ ὑπηρεσία πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς βεβαιώσεως τῶν δασικῶν φόρων**, ἐνῶ αἱ δύο αὗται ἐνέργειαι εἶναι καὶ δέον νὰ εἶναι **διακεκριμέναι** ἀπ' ἀλλήλων, ὅπως τοῦτο εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πεπολιτισμένα κράτη τοῦ κόσμου συμβαίνει.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ δασικοῦ εἰσοδήματος ἣ ὁποία δύναται νὰ γίνεται διὰ συστήματος ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἀναλόγου πρὸς τὰς σημερινὰς δηλώσεις περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν βοσκῶν εἰσοδήματος, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπαλήθευσιν τῶν ἀνωτέρων οἰκονομικῶν φορολογικῶν καὶ δασικῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους, θὰ παρουσιάσῃ ἀναμφισβητήτως καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς σημερινὰς

ὀχληρὰς διατυπώσεις καὶ κατοπιέσεις τῶν δασοκτημόνων πολὺ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ματαίως ἐπιζητοῦμεν καὶ ἀναμένομεν ἀπὸ τοῦ σημερινῶν φορολογικῶν δασικῶν ἡμῶν σύστημα.

Κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προκειμένου περὶ τῆς βεβαιώσεως τοῦ εἰσοδήματος θὰ ἔχωμεν νὰ κάμωμεν μὲ ὀλίγους ἐν Ἑλλάδι δασοκτήμονας, οἱ ὁποῖοι ὥς μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι καὶ γαιοκτήμονες ἢ Κοινότητες καὶ Μοναὶ κατὰ κανόνα εἶναι μᾶλλον ἀξιόπιστοι καὶ ἀξιοχρεοί, εὐκολώτερον δὲ ἐλέγχονται διὰ τοῦ ἐλέγχου τῶν διαχειριστικῶν αὐτῶν βιβλίων κλπ. ἐνῷ σήμερον τὸ δημόσιον μὲ τὸ ἰσχύον δασικὸν φορολογικὸν αὐτοῦ σύστημα ἔχει νὰ βεβαιῶσι φόρους δι' ἐκάστην εἰδικὴν περίπτωσιν καὶ ἐκάστην μικρὰν ὑλοτομίαν, ἐπανειλημμένως δηλαδὴ δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ δάσος εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει δαπάνας βεβαιώσεως πολὺ μεγαλυτέρας καὶ δυσαναλόγους πρὸς τὸν ἐκάστοτε βεβαιούμενον φόρον, καὶ νὰ καταδιώκῃ καὶ νὰ εἰσπράττῃ βαρεῖς δασικοὺς φόρους ἀπὸ μίαν σωρείαν μικροῦλοτόμων πολλάκις καὶ πτωχῶν βιοπαλαιστῶν ἢ κακοπίστων ἐπιχειρηματιῶν καὶ ἐμπόρων δασικῶν προϊόντων, τινὰς τῶν ὁποίων τὸ μέγεθος τοῦ σημερινοῦ δασικοῦ φόρου καὶ ἡ ὀχληρὰ βεβαίωσις αὐτοῦ παρασύρει ἐνίοτε εἰς ἀποπείρας καταδολιεύσεις.

Ἔτερον σοβαρὸν πλεονέκτημα τοῦ συστήματος τῆς βεβαιώσεως τῶν δασικῶν φόρων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἰσχύον σύστημα εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς : Σήμερον πᾶν ἐκμεταλλευνόμενον δάσος εἴτε μακρὰν τῶν κέντρων καταναλώσεως καὶ τῶν πόλεων εἴτε πλησίον αὐτῶν κείμενον φορολογεῖται ἐξ ἴσου βαρέως πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι τελείως ἄνισον καὶ ἄδικον, διότι τὰ παρὰ τὰς πόλεις δάση εἶναι πολυτιμότερα καὶ παρέχουσι ὑπὸ ἴσας συνθήκας ὥς ἐκ τῆς μικρᾶς ἀποστάσεως μεταφορᾶς τῶν δασικῶν προϊόντων μεγαλυτέρον εἰσόδημα, ἐνῷ τὰ μακρὰν καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων δάση παρέχουσι ὥς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἐξόδων μεταφορᾶς δασικῶν προϊόντων μικρότερον σχετικῶς εἰσόδημα καὶ πρέπει ὀλιγώτερον ἀναλόγως νὰ φορολογῶνται, καὶ οὐχὶ ὅπως σήμερον ὁπότε ὁ δημόσιος φόρος εἶναι δι' αὐτὰ πολλάκις τοσοῦτον μέγας ὥστε τὰ δάση ταῦτα νὰ μένωσι σχεδὸν ἀνεκμετάλλευτα, διότι οὐδὲν εἰσόδημα μένει εἰς τὴν ἰδιοκτητήν ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν, τοῦ πλείστου ἀπορροφωμένου ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

Οὕτω τείνουσι νὰ μένωσιν ἀνεκμετάλλευτα τὰ μακρὰν κείμενα δάση τὰ ὁποῖα πρὸ παντὸς θέον νὰ ἐκμεταλλεύωνται ἐνῷ τὰ πλησίον πρὸς τὰ κέντρα τῆς καταναλώσεως δάση διὰ τοῦ σημερινοῦ φορολογικοῦ συστήματος

ᾠθοῦνται πρὸς τὴν ἔντονον ἐκμετάλλευσιν καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας συνθήκας πρὸς τὴν καταστροφὴν.

Φορολογία ὅμως τῶν δασῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰσοδήματος ἀποφεύγει τοὺς σκοπέλους τούτους καὶ δημιουργεῖ συνθήκας φορολογίας περισσότερον δικαίας καὶ ἴσας οὐ μόνον δι' ὅλα τὰ δάση, τὰ τε μακρὰν καὶ πλησίον τῶν πόλεων κείμενα, ἀλλὰ καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς φορολογουμένας παραγωγὰς εἴτε ἐδαφικαὶ εἶναι αὐταὶ εἴτε μή.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μὲ τὸ σύστημα τῆς φορολογίας ἐπὶ τοῦ δασικοῦ εἰσοδήματος τὸν φόρον καταβάλλει ὁ δασοκτήμων ὁ ὁποῖος σήμερον οὐδὲν πληρώνει εἰς τὸ δημόσιον, εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δασοκτήμων θὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς ἐντὸς τῶν δασῶν του ὕλοτομοῦντας ἀσυγκρίτως πολλὴν μεγαλύτερον ἐνοίκιον, ἀφοῦ οὗτοι οὐδένα δασικὸν φόρον θὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ δημόσιον.

Βεβαίως οὐδὲν σχεδὸν γενικῶς φορολογικὸν σύστημα εἴτε ἐν τῇ θεωρίᾳ εἴτε ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ εἶναι ἀπολύτως τέλειον. Ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποῖου πρὸ παντὸς πρέπει νὰ βασίζεται ἐν φορολογικὸν σύστημα εἶναι κυρίως αἱ ἀρχαὶ τῆς φορολογικῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ πράξει οὕτω πως δεόν νὰ ἐφαρμόζωνται ὥστε ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς νὰ παρέχωσι τὰ ἐχέγγυα τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀσφαλοῦς βεβαιώσεως τῶν τεταγμένων δημοσίων φόρων, νὰ μὴ ἀποβαίνωσιν ἀφ' ἑτέρου ὀχληραὶ καὶ καταπιεστικαὶ εἰς τοὺς πολίτας καὶ τοὺς φορολογουμένους.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅμως τῶν θεμελιωδῶν τούτων φορολογικῶν ἀρχῶν καὶ σήμερον ἰσχύον φορολογικὸν δασικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι τελείως ἐλλειπὲς καὶ χρήζει συντόνου μεταρρυθμίσεως, διότι εἶναι ζήτημα ἂν καὶ ἐσκεμμένως εἶναι δυνατόν νὰ θεσπισθῇ χειρότερον, μᾶλλον πολὺπλοκον, ἀνισότερον καὶ καταθλιπτικώτερον φορολογικὸν σύστημα μὲ τάσεις τοσοῦτον ἀντιδασικὰς, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου δὲν παρέχει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀσφαλοῦς βεβαιώσεως τῶν δημοσίων φόρων καὶ τοῦ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἐπὶ τε τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημοσίων δασῶν.

Διότι ὥς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω τὸ σύστημα τῆς διὰ ἀδειῶν ὕλοτομίας φορολογίας τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν εἰσῆχθη παρ' ἡμῖν οὐχὶ ἐσκεμμένως ἀλλὰ κατόπιν μοιραίας ἱστορικῆς ἐξελίξεως, τῆς ὁποίας τὰς λεπτομερείας θὰ πραγματευθῶμεν εἰδικῶς ἐν τῷ προσεχεῖ κεφαλαίῳ περὶ διαχειρίσεως τῶν δημοσίων δασῶν.

VI

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἀνεπτύξαμεν προηγουμένως πῶς δέον ἐκασταχοῦ νὰ ἀποστρογγυλῶ-
θῶσιν αἱ δημόσιαι δασικαὶ ἐκτάσεις καὶ ἀπαλλαγῶσιν εἴτε τῶν μικρῶν
μεμονωμένων δασικῶν ἐκτάσεων, εἴτε τῶν περὶ τὰ ἄκρα αὐτῶν ἀπεπιλω-
μένων τοιούτων, αἱ ὁποῖαι δύνανται καὶ πρέπει νὰ ἐκποιηθῶσιν ὡς φθαρτὰ
κτῆματα εἰς τοὺς ιδιώτας ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐντονωτέρας καλλιεργείας των,
ἀπομείνωσι δ' αἱ μεγάλαι συμπαγεῖς δημόσιαι δασικαὶ ἐκτάσεις αἱ ὁποῖαι
ἐπαξίως δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον σοβαρᾶς δασικῆς ἐκμεταλ-
λεύσεως ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ὡς ἰδιοκτῆτου.

Τὸ Κράτος ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ ἐγκαταστήσῃ ἰδίαν διαχείρισιν καὶ
δασικὴν φύλαξιν ἐπὶ δασικῶν ἐκτάσεων τοσοῦτον μικρῶν καὶ ἀπομεμονω-
μένων ὡς παραδειγ. χάριν ἐκ 1000 στρεμμάτων, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ
καλύψωσιν αὗται οὐδὲ πόρρωθεν τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως καὶ φυλάξεώς
των. Τοιαῦται τοσοῦτον μικραὶ δασικαὶ ἐκτάσεις δέον ἢ νὰ ἐκποιηθῶσιν
ὡς φθαρτὰ κτῆματα ἐπὶ δημοπρασίᾳ εἰς ιδιώτας ὑπὸ συντηρητικούς τινας
ὅρους ἢ νὰ παραχωρηθῶσιν ἐπ' ἀνταλλάγματι τινι οὕτως ἢ ἄλλως εἰς τὴν
κατοχὴν τῶν πέριξ κοινοτήτων, ἔὰν αὗται ἔχουσι καὶ ἄλλα πέριξ μεγαλύ-
τερα κοινοτικά δάση, ὅπως ἀποτελέσωσιν ἀξίας λόγου δασικὰς διαχειριστι-
κὰς μονάδας.

Ἀνεπτύξαμεν ἐπίσης προηγουμένως πῶς δέον νὰ ἐκκαθαρισθῶσι καὶ
κατόπιν ἐξαγοραθῶσιν ἢ ἀρθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν δημοσίων δασῶν βαρύνουσαι
διάφοραι δουλεῖαι ξυλεύσεως, βοσκῆς, ρητινοσυλλογῆς κλπ. εἰς τρόπον
ὥστε νὰ ἀποτελεσθῶσι συγκεντρωμένοι μεγάλοι ὅπως δήποτε δασικαὶ ἐκτά-
σεις αἱ ὁποῖαι ἐλεύθεραι δουλειῶν νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς
ἀποκλειστικὴν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου ὡς ἰδιοκτῆτου διαχείρισιν ὡς δασι-

καὶ διαχειριστικαὶ μονάδες ἢ πραγματικὰ δασαρχεῖα ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτόπιον ἐποπτεῖαν ἐπιστήμονος διαχειριστοῦ δασῶν ἢ δασολόγου.

Αποδίδομεν ἀδιστάκτως εἰς τὴν συγκρότησιν τοιούτων διαχειριστικῶν μονάδων ἢ δασαρχείων ἀντὶ τῶν δημερινῶν ὀλοκλήρους πολλακίς νομοὺς περιλαμβανόντων δασαρχείων ὑψίστην σπουδαιότητα καὶ θεωροῦμεν ταύτην οὖν τῇ μορφῷσει τοῦ ἐπιστημονικοῦ διαχειριστικοῦ δασικοῦ προσώπου καὶ τῇ καταλλήλῳ Νομοθεσίᾳ ὡς τὴν μόνην κρηπίδα ἐπὶ τῆς ὁποίας δύναται νὰ θεμελιωθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ δασικὴ ἀναγέννησις καὶ ἡ βελτίωσις καθ' ὅλου τῶν ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ ἀγροτικῶν συνθηκῶν.

Τοιαῦται συγκεντρωμέναι δασικαὶ διαχειριστικαὶ μονάδες ἢ δασαρχεῖα ἔχουσι πολλαχοῦ ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ τὴν ἐντονον ἐκείνην καὶ πλουσίαν εἰς δασικὰ κεφάλαια διαχειρίσιν ἔκτασιν μέχρι 10—20 χιλιάδων στρεμμάτων, παρ' ἡμῖν ὅμως μὲ τὴν χαλαρὰν ἡμῶν καὶ πτωχὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς εἰσοδήματα δασικὴν διαχειρίσιν θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν τοιαῦτα δασαρχεῖα ἀπετελοῦντο πρὸς τὸ παρὸν ἐξ 60—150 χιλιάδων στρεμμάτων δασῶν ἢ δασικῶν ἐκτάσεων, δυνάμενης οὖν τῇ προόδῳ τοῦ χρόνου τῆς ἐκτίσεως ταύτης ἀναλόγως τῶν ἀπ' αὐτῆς εἰσοδημάτων νὰ ἐλαττωθῇ καὶ περιορισθῇ.

Αἱ τοιαῦται δασικαὶ διαχειριστικαὶ μονάδες ἢ τὰ δασαρχεῖα δέον συγχρόνως νὰ ὁροθετῶνται δι' ὁροσήμεων ἢ μικρῶν τάφρων ἀνοιγομένων κατὰ μῆκος τῶν συνόρων καὶ κατὰ σύστημα ὅσον εἶναι δυνατὸν οἰκονομικόν.

Διότι μὲ τὸ ἐν χρήσει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κειμένης Νομοθεσίας σύστημα τοῦ ἀποτελεσματισμοῦ καὶ τῆς ὁροθεσίας τῶν δημοσίων δασῶν, καίτοι πολλακίς ὁροσῆμα οὐ μόνον δὲν τοποθετοῦνται εἰς τὰ σύνορα τοῦ δάσους ἀλλ' οὐδὲ φυλάσσονται ὑπὸ τῶν δασοφυλάκων, ὑπεξαίρουνται δὲ καὶ καταστρέφονται ὑπὸ τῶν πέριξ γειτόνων καὶ κακοποιῶν στοιχείων, συμβαίνει ὥστε ἡ ὅλη αὕτη, ἐνίοτε ἄσκοπος, ἐργασία νὰ ἀποβαίνει δυσαναλόγως πολυδάπανος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὅλην ἀξίαν τοῦ οὗτω θεωρητικῶς μόνον καὶ ἐπὶ τοῦ χάριτος ἀποτελεσματιζομένου δάσους.

Ἀληθῶς ὁ ἰδιοκτήτης πρὸ παντὸς ἄλλον φροντίζει νὰ θέσῃ καὶ φυλάξῃ ἀπὸ τῶν ξένων ἐπιδράσεων τὰ σύνορα τοῦ δάσους του ἀσφαλῶς δι' ὁροσήμεων καὶ τάφρων, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο κυρίως πρόχει, κατόπιν δὲ φροντίζει περὶ τῆς τοπογραφικῆς καταμετρήσεως καὶ τῶν χαρτῶν τοῦ δασικοῦ κτήματός του, καὶ ταῦτα πάντα ἐν σχέσει πάντοτε πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ κτήματος καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ προσόδους του, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον ἡ τοπογραφικὴ ἀναπαράστασις τοῦ ὅλου διαχειριζομένου δασικοῦ κτήματος

οὐδὲν ἄλλο κυρίως εἶναι παρὰ μέσον πρὸς καλυτέραν διαχείρισιν καὶ φύλαξιν.

Προκειμένου ἤδη νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων ἡμῶν δασῶν, εἶναι φανερόν ὅτι δεόν αὕτη νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀπολήψεως τῶν κυριωτέρων ἀπὸ τῶν δασῶν προσόδων καὶ νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς μεγάλας κατηγορίας.

Πρῶτον εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐντὸς τῶν δασῶν τούτων βοσκῆς, δεύτερον εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἀπὸ τῶν δασῶν ἀπολήψεως οἰωνδήποτε δασικῶν προϊόντων ἐξ ὀργανικῆς φυτικῆς οὐσίας ὡς παντοειδοῦς ξυλείας, ξυλανθράκων, καυσοξύλων, ῥητίνης, φύλλων, φλοιοῦ κλπ. καὶ τρίτον εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς ἀπολήψεως προσόδου ἀπὸ μόνον τοῦ δασικοῦ ἐδάφους, ὡς λίθων, λατομείων, ἄμμου, χώματος, ἀργίλλου κλπ.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΒΟΣΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Ἀνεπτύξαμεν ἀλλαχοῦ καὶ προηγουμένως ἐν ἐκτάσει τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς δασικῆς παραγωγῆς παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐντὸς τῶν δασῶν βοσκῆς ἀφ' ἑτέρου, καὶ θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐνταῦθα ἐκτενέστερον.

Ἰδωμεν ἤδη πῶς ἔχουσι σήμερον πράγματι παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην τὰ τῆς βοσκῆς.

Ἀληθῶς παρ' ἡμῖν ἡ ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν βοσκὴ ἐξασκεῖται ὑπὸ πολλὰς μορφὰς ἐκ τῶν ὁποίων σκόπιμον κρίνομεν νὰ θεωρήσωμεν ἐνταῦθα τὰς κυριωτέρας.

Πολλαχοῦ τὸ δημόσιον ὡς εἰς τὰ δάση τῶν διαλελυμένων Μονῶν καὶ τινα ἄλλα ἐνοικιάζει ἀπ' εὐθείας πολυετῶς τὴν βοσκὴν. Καίτοι αἱ ἐνοικιάσεις αὗται τῆς βοσκῆς γίνονται ἐνίοτε ὑπὸ ὄρους καταστρεπτικὸν ἐν ταῖς λεπτομερείαις διὰ τὰς βοσκὰς, τὰ δάση καὶ τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τοῦ Δημοσίου, μόνον τοῦτο κατ' ἀρχὴν τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς δυνατόμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τὰ διαχειριστικὰ καὶ τὰ τῆς κυριότητος καὶ κατοχῆς ἀπὸ καταπατήσεως τρίτων, εἶναι τὸ σχετικῶς καλύτερον, δύναται δὲ νὰ γίνῃ καὶ ἀπολύτως καλύτερον διὰν οἱ ὄροι τῆς ἐνοικιάσεως συντάσσωνται ὑπὸ ὑπαλλήλων ἐμπείρων καὶ εἰδικῶν περὶ τὴν διαχείρισιν καὶ ἐκμετάλλευσιν παρομοίων κτημάτων, καταβληθῇ δὲ ἡ δέουσα προσπάθεια ὅπως τηρῶνται οἱ ὄροι οὗτοι αὐστηρῶς καὶ ἀπαργκλίτως.

Εἰς ἄλλα δάση, ὡς καὶ τὰ δάση πλείστων νομῶν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, παρεχωρήθη ἡ βοσκὴ εἰς τὴν κατὰ παράκλησιν κατοχὴν τῶν δήμων διὰ παλαιότερον τινὸς νόμου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως οἱ ποιμένες τῶν ἑκασταχοῦ κοινοτήτων βόσκωσιν ἄνευ οἰουδήποτε πρὸς τὸ δημόσιον ἀνταλ-

λάγματος ἀνενοχλήτως καὶ ἐν κοινῇ χρήσει ἐντὸς τῶν δημοσίων τούτων ἐκτάσεων τὰ ποιμνία αὐτῶν, ἐνοικιάζονται δὲ αἱ βοσκήσιμοι ἐκεῖναι ἐκτάσεις αἱ ὁποῖαι ὥς ὑπεραρκεῖς ὑπολείπονται καὶ δὲν χρειάζονται εἰς τοὺς ἐγχωρίους ποιμένας, κανονιζομένου τοῦ χωρισμοῦ τούτου ὑπὸ μιᾶς πολυμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων, οὕτω πως στρατολογουμένων, ὥστε οἱ πλεῖστοι ἴσως ἐξ αὐτῶν νὰ ἀγνοῶσιν ἐπακριβῶς πῶς καὶ διατὶ ὠρίσθησαν νὰ κανονίζωσι ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν ἰδέαν καὶ εἰδικότητα ἔχουσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ποσοστόν τι τοῦ ἐνοικίου τῶν βοσκῶν τούτων παρέχεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς τοὺς δήμους πρὸς ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπέτυχε τελείως, διότι ὅλαι σχεδὸν αἱ δημόσιαι αὐταὶ ἐκτάσεις νέμονται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ποιμένων, ἄνευ οὐδενὸς ἀνταλλάγματος καὶ ἂν ὑπάρχωσι βοσκαὶ τινες ἐντὸς δασῶν τιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνοικιάζονται εἰς ξένους ποιμένας, αὐταὶ ἐνοικιάζονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἐκασταχοῦ κοινοτήτων ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν καὶ συστηματικῶς, μάλιστα ἐνιαχοῦ τῇ ἐγκρίσει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, εἰς τρόπον ὥστε πολλαχοῦ διὰ τῆς συνεχοῦς αὐτῆς μεθόδου αἱ πλεῖστοι τῶν βοσκῶν τούτων περιήλθον εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν τῶν κοινοτήτων τούτων.

Ἄλλ' αἱ συνέπειαι τοῦ συστήματος τούτου δὲν ἀπέβησαν μόνον ἐπιβλαβεῖς ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀπωλείας τῶν δικαιωμάτων κυριότητος καὶ κατοχῆς τοῦ Δημοσίου.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἄλλοι παραγωγοὶ καὶ δὴ οἱ γεωργοί, ἀμπελοκτῆμονες, ἐλαιοκτῆμονες φορολογοῦνται ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπηνέστατα, φορολογουμένων καὶ τῶν μὴ σφαζομένων κατοικιδίων ζώων, τῶν ἀγροτῶν ἡμῶν, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ βοσκαὶ πληρόνουσι φόρον $\frac{6}{10}$ ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος εἰς τὸ δημόσιον, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ὑλοτόμοι οἱ ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν ὑλοτομοῦντες ὑποβάλλονται εἰς βαρεῖαν πολλάκις πληρωμὴν φόρου καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας διὰ τὴν ἀπόληψιν τῶν δασικῶν προϊόντων ἀπὸ τῶν ὁποίων πολλάκις οἱ ὑλοτόμοι καὶ οὐχὶ οἱ ξυλέμποροι μόλις τὸν ἐπιούσιον αὐτῶν ἄρτον ἀπολαμβάνουσι, ἐνῶ λέγομεν πάντα ταῦτα συμβαίνουσιν οἱ ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν δασῶν βόσκοντες ποιμένες οὐδὲν πληρόνουσι δικαίωμα ἐπικαρπίας παρὰ πᾶν πνεῦμα ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ κανονίξῃ τὴν φορολογίαν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους, καίτοι ἀποτελοῦσι μεγάλην μειονοψηφίαν εἰς τὰς πολυμελεῖς ἐνίσταται κοινότητας τῶν ὁποίων ἀνενοχλήτως καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἀνταλλάγματος εἴτε πρὸς τοὺς συγχωρίους των εἴτε πρὸς

τὸ Δημόσιον νέμονται ὡς ἀπόλυτοι καὶ κύριοι τὰς δημοσίας βοσκὰς ἐπὶ παμμεγίστη πολλὰκις καταστροφῇ τῶν δασῶν.

Ὁ πόρος οὗτος τοῦ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τῶν ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν βοσκῶν εἶναι διὰ τὸ Κράτος παμμέγιστος, ἀνερχόμενος εἰς πολλὰ ἴσως ἑκατομμύρια, καὶ ἀποροῦμεν πῶς διεξέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ φορολογοῦντος Δημοσίου.

Πλὴν τῶν σοβαρῶν ὅμως τούτων διαχειριστικῶν μειονεκτημάτων τὸ σύστημα τοῦτο τῆς διαθέσεως τῆς βοσκῆς εἶναι τὸ καταστρεπτικώτερον διὰ τὴν δασικὴν βλάστησιν καὶ τὰς βοσκὰς καθ' ὅλον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν ἐκτάσει ἀνεπτύξαμεν ἔνεκα τῆς κοινῆς χρήσεως τῆς βοσκῆς.

Εἰς ἄλλα τινὰ δημόσια δάση, τὰ ὅποια ἐσχάτως περιήλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου ἀπὸ διαφόρων Μονῶν, αἱ Μοναὶ αὗται ἐξακολουθοῦσιν ἐνοικιάζουσαι δι' ἑαυτὰς τὴν ἐντὸς τῶν δημοσίων τούτων δασῶν βοσκὴν καὶ νεμόμεναι ἀνενοχλήτως τὸ ἐνοίκιον αὐτῶν.

Εἰς ἄλλα δὲ τέλος δημόσια δάση μάλιστα τὰ θαμνώδη ἐκ πρίνου, κομάρου, φιλυρέας, σχίνου κλπ. ἰδίᾳ ἐν Πελοποννήσῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Στερεᾷ Ἑλλάδι, πολλαὶ δασικαὶ περιφέρειαι κοινοτήτων εἶναι διηρημέναι εἰς στανοτόπια ἢ ποιμνιοστάσια κατεχόμενα ὑπὸ ὠρισμένων ποιμένων, οἱ ὅποιοι ἀγοράζουσι, πωλοῦσι, προικίζουσιν ἢ καὶ ἐνοικιάζουσι τὰ στανοτόπια ταῦτα μεθ' ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς αὐτῶν, θεωροῦντες ἑαυτοὺς ὡς ἀπολύτους κυρίους καὶ κατόχους τῶν δασικῶν τούτων ἐκτάσεων.

Τὸ σύστημα τοῦτο ὀλέθριον ἐπίσης διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος ἐπικαρπίας τοῦ δημοσίου, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων κυριότητος καὶ κατοχῆς ἐπὶ τῶν δασῶν τούτων, παρουσιάζει τὸ σοβαρὸν δασικὸν πλεονέκτημα τῆς συντηρήσεως μὲν τῆς δασικῆς βλαστήσεως ἐφ' ὅσον αὕτη συμφέρει τὸν ποιμένα καὶ τῆς βελτιώσεως τῆς βοσκῆς ἢ ὅποια ἐπίσης συμφέρει τὸν ποιμένα, τῆς ἀποφυγῆς δὲ τῆς ἀποφυλώσεως ἢ ὅποια ἀφεύκτως ἐπέρχεται εἰς τὰς βοσκὰς ἐκεῖνας, ὅπου ἢ μὲν βόσκησις ἐξασκεῖται διὰ κοινῆς χρήσεως ὡς ἐν Μάννῃ, Ταυγέτῳ, Ἀρκαδίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦτο κλασσικῶς παρατηρεῖται, συνεργεῖ δὲ σοβαρῶς καὶ ἡ κοινὴ τῶν πέριξ κατοίκων ὕλοτομία πρὸς κάλυψιν τῶν οἰκιακῶν αὐτῶν ἀναγκῶν εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ ὀριστικὴν καταστροφὴν πάσης δασικῆς βλαστήσεως.

Τὸ δημόσιον προκειμένου νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα τῆς διαχειρίσεως τῶν βοσκῶν ἐντὸς τῶν δημοσίων αὐτοῦ δασῶν ὀφείλει ἔαν θέλῃ καὶ τὰ δικαιώματα κυριότητος καὶ κατοχῆς τὰ ὅποια ἔχει νὰ διατηρήσῃ καὶ τὰ ἀπὸ τῶν δασῶν εἰσοδήματά του νὰ διπλασιάσῃ καὶ πολλαπλασιάσῃ,

καὶ τὰ δάση καὶ τὴν δασικὴν βλάστησιν καὶ τὰς βοσκὰς νὰ προστατεύσῃ καὶ βελτιώσῃ, χωρὶς ἄφ' ἑτέρου ν' ἀποβῇ ὑπεράγαν καταπιεστικὸν εἰς τοὺς ποιμενικοὺς πληθυσμοὺς νὰ ἀκολουθήσῃ πολλαπλὴν ὁδόν, διότι ὑπὸ πολλαπλὴν ἔποσιν παρουσιάζονται καὶ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα δεόν νὰ κανονίσῃ.

Πρὸ παντὸς ὡς εἵπομεν δεόν νὰ λύσῃ καὶ κανονίσῃ τὰ ζητήματα τῶν δουλειῶν βοσκῆς ἐπὶ τῶν δημοσίων δασῶν ἵνα καθορισθῇ νομίμως ποῦ ἐπὶ τέλους πρόκειται περὶ νομίμων δικαιωμάτων βοσκῆς ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν καὶ ποῦ πρόκειται περὶ κατ' ἀνοχὴν βοσκῆς, ἣ ὁποία οἰανδήποτε στιγμὴν δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὡς ἰδιοκτητοῦ.

Ἀφοῦ δὲ οὕτως κανονισθῶσιν ἑκασταχοῦ τὰ ζητήματα ταῦτα τῶν δουλειῶν βοσκῆς ὑπὸ τὸ πνεῦμα περὶ τοῦ ὁποίου ἀλλαχοῦ ἐκτενέστερον ὡμιλήσαμεν, ἀρθῶσι δὲ κατόπιν συμβιβασμοῦ ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως αἱ δουλεῖαι αὗται, τότε μόνον δεόν νὰ γίνῃ σκέψις περὶ διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ἀπόλυτον πλεον κυριότητα καὶ κατοχὴν τοῦ δημοσίου εὐρισκομένων βοσκῶν ἐντὸς τῶν δημοσίων ἡμῶν δασῶν.

Οὕτω τὸ Δημοσίον πρέπει νὰ προσπαθήσῃ τότε νὰ ἐνοικιάσῃ ὅλας τὰς διαθέσιμους ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν βοσκὰς του, ἑξαιρουμένων βεβαίως ἐκείνων τῶν βοσκῶν αἱ ὁποῖαι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῶσι ἕνεκα λόγων καθαρῶς δασικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναπτύξεως πολυτίμου ξυλείας, ἔφ' ὅσον ἐννοεῖται ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς ἐπιβάλλει ὡς ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς βοσκῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι τόσον ὁ τύπος ὅσον ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐνοικιάσεως τῶν βοσκῶν ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν πρέπει νὰ γίνηται ὑπὸ ὄρους καλῶς μελετημένους καὶ ἀποβλέποντας μετὰ πρακτικότητος καὶ συνειδήσεως πλήρους τῶν πραγμάτων οὐ μόνον εἰς τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συντήρησιν καὶ βελτίωσιν εἴτε τῆς βοσκῆς μόνον ὅπου ἡ ἐνοικιαζομένη δασικὴ ἔκτασις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκμεταλλεύηται παρὰ μόνον ὡς βοσκή, ὅπως τοιαῦται ἐκτάσεις πολλαὶ ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν, εἴτε τῆς βοσκῆς καὶ τῆς δασικῆς βλαστήσεως συγχρόνως ἔφ' ὅσον καὶ οἱ δύο οὗτοι πόροι εἰσοδημάτων ἀπὸ τῶν δασῶν δύναται νὰ συνδυασθῶσι ὅπως τοῦτο πολλαχοῦ ἐντὸς τῶν δασῶν τῆς χώρας ἡμῶν δύναται νὰ συμβῇ.

Ἐννοεῖται ὅτι προκειμένου περὶ πλήρους ἀπαγορεύσεως τῆς βοσκῆς ἐντὸς τῶν δημοσίων δασῶν δὲν πρέπει νὰ παρορῶνται τελείως καὶ αἱ κτηνοτροφικαὶ ἀνάγκαι τῶν πέριξ ἀγροτῶν, ἔφ' ὅσον βεβαίως ἡ ἐντὸς τῶν δασῶν βοσκὴ εἶναι ζήτημα ζωῆς καὶ ὑπάρξεως δι' αὐτοὺς, ἀλλὰ πρέπει νὰ λαμβάνηται καὶ αὗται ἔφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατὸν ὑπ' ὅσιν.

Διότι ἂν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ δάση καὶ ἡ δασικὴ βλάστησις δέον νὰ χρησιμοποιῶνται οὐχὶ ὡς σκοπὸς ἀλλ' ὡς μέσον ἐνημερίας καὶ τῶν πέριξ πληθυσμῶν, οὕτως ἐπίσης εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν πρέπει χάριν ὀλίγων νομαδικῶν ποιμένων, οἱ ὅποιοι θὰ ἠδύναντο καὶ ἄλλως νὰ ζήσωσι, νὰ παραδίδονται εἰς τὴν ὀριστικὴν καταστροφὴν πολυτιμότηται δασικαὶ ἐκτάσεις.

Οὕτως εἰς πτωχάς, καθαρῶς κτηνοτροφικάς, κοινότητας μὲ ὀλίγα δι' ἐκάστην οἰκογένειαν κατοικίδια καὶ μὴ νομαδικὰ ζῶα δέον νὰ ἀπέχωμεν τοῦ μέτρου τῆς ὀλικῆς ἐνοικιάσεως τῶν δημοσίων βοσκῶν ὡς λίαν καταθλιπτικοῦ, ἐπιτρέποντες τοῖς ἀπαικτέροις κατὰ μέρος τὴν ἐλευθέραν βοσκήν, κακονίζομένην ὅμως ὅσον τὸ δυνατόν συντηρητικώτερον.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΘΑΡΩΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Αἱ γενικαὶ οἰκονομικαὶ ἀρχαί, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ διέπωσι κατὰ τὰς σήμερον κρατούσας ἀρχὰς τὴν διαχείρισιν πάσης δασικῆς περιουσίας εἶναι, κυρίως, ἐν συνδυασμῷ καὶ παραλλήλως, ἡ συντηρητικότης καὶ ἐπιμέλεια, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὅσον εἶναι δυνατόν περισσότερον συμφερούσης ἐκμεταλλεύσεως τόσον τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ δασικοῦ ἐδάφους ὅσον καὶ πῶν ἐπ' αὐτοῦ δασικῶν συστάδων.

Δὲν εἶναι ὁ προσήκων χώρος ὅπως πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα τὰ διάφορα δασικὰ διαχειριστικὰ συστήματα, ἀπλῶς μόνον θὰ προσπαθήσωμεν νὰ κρίνωμεν τὰς διαχειριστικὰς διατάξεις τῆς δασικῆς ἡμῶν νομοθεσίας καὶ ἐξαγάγωμεν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς βελτίωσιν τῆς κρατούσης καταστάσεως συμπεράσματα.

Παρ' ἡμῖν ἐν τῇ δασικῇ Νομοθεσίᾳ ἐπεκράτησεν ὡς σύστημα δασικῆς διαχειρίσεως τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας.

Τὸ σύστημα τοῦτο ἦτο καὶ εἶναι ἐνιαχοῦ ἐν χρήσει ἐν τῇ μέσῃ Εὐρώπῃ προκειμένου περὶ τῆς καλύψεως τῶν ἀπὸ τῶν δασῶν ἀναγκῶν τῶν περὶ αὐτὰ χωρικῶν, οἱ ὅποιοι κεκτημένοι δικαιώματα δουλείας ἐπὶ τῶν πέριξ δασῶν ἐφωδιάζοντο μὲ τὴν ἁρμοδίαν ἀδειαν ὑπὸ ταῦ οἰκείου δασάρχου καὶ μετέβαινον ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ δασοφύλακος εἰς τὸ δάσος πρὸς ὑλοτομίαν τῶν ὑποδειχθησομένων δένδρων.

Τὸ πατριαρχικὸν τοῦτο σύστημα εἰσήγαγε παρ' ἡμῖν ὁ Βασιλεὺς Νομοθέτης προκειμένου νὰ κανονίσῃ τὴν μικρὰν πρωτογενῇ τότε ἀκόμῃ καὶ χαλαρὰν χρῆσιν τῶν ἀφθόνων δημοσίων δασῶν τῆς χώρας ὑπὸ τῶν πέριξ χωρικῶν, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον αὕτη ὀλίγον κατ' ἀρχὴν ἀπείχε ἀπὸ τὴν κάλυψιν τῶν δασικῶν δουλειῶν ἐν τῇ μέσῃ Εὐρώπῃ.

Ἐνῶ ὅμως ἐν Βαυαρίᾳ καὶ ὅλη τῇ μέσῃ Εὐρώπῃ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν καὶ δασικῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν μετέβαλον, ἐτροποποίησαν καὶ ἐτελειοποίησαν τὸ σύστημα τῆς διαχειρίσεως τῶν δασῶν αὐτῶν κατὰ τρόπον ὥστε σχεδὸν νὰ μὴ παρουσιάζεται οὐδαμοῦ πλέον εἰς τὰς μεγάλας διαχειρίσεις τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν, ἀφοῦ μάλιστα αἱ δασικαὶ δουλεῖται κατὰ πολὺν περὶωρίσθησαν καὶ οἰκονομικῶς ἐκανονίσθησαν, ἡμεῖς κατὰ περίεργον πράγματι καὶ πρωτοφανῇ ἴσως ἀνὰ τὴν ὑφήλιον τρόπον οὐ μόνον διατηροῦμεν ἔκτοτε ἐπὶ μακρὰς δεκαετηρίδας τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν εἰς πᾶσαν τὴν δασικὴν διαχείρισιν τῆς χώρας, προσαρμόζοντες τὰ πράγματα καὶ τὰς νέας ἀνάγκας εἰς τὸ σύστημα, ἀντὶ νὰ προσαρμόζωμεν τὰ συστήματα εἰς τὰς νέας δασικὰς καὶ οἰκονομικὰς διαχειριστικὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ ἐφηρμόσαμεν τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ δάση ὡς μέσον φορολογίας τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καὶ ἐποπτείας καθ' ὅλον τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

Μεγαλύτερα ἀληθῶς διυστροφὴ καὶ ἐλαστικὴ ἐπέκτασις συστήματος εἶναι ἀσφαλῶς ἀδύνατος εἰς τὰ χρονικὰ τῆς δασικῆς ἐξελίξεως τῶν νεωτέρων χρόνων εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα καὶ μὴ Κράτη.

Τὰ μειονεκτήματα τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν διὰ τὰς πρὸς ἐμπορίαν δασικὰς διαχειρίσεις εἶναι ἀληθῶς πολλὰ καὶ μεγάλα, μάλιστα παρ' ἡμῖν ἐν Ἑλλάδι.

Ἀληθῶς τὸ παρ' ἡμῖν σύστημα τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς εἶδος τοῦ συστήματος δασικῆς διαχειρίσεως δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας καὶ οὐχὶ διὰ δημοπρασιῶν, συμφωνίας ὅμως καθ' ἣν τὴν τιμὴν τῶν ἐκποιουμένων δασικῶν προϊόντων κανονίζει ὁ πωλητής, τὸ Κράτος.

Ὁ κανονισμὸς ὅμως οὗτος τῆς τιμῆς γίνεται κατὰ κανόνα αὐθαίρετος πολλὰκις μὲν εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ ἰδιοκτήτου, πολλὰκις δὲ εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

Οὕτω συμβαίνει ἐνίοτε ὥστε εἰς ἐπαρχίας τινὰς νὰ παρατηρῶνται μικραὶ τιμαὶ διὰ ὠρισμένας κατηγορίας δασικῶν προϊόντων, ἐνῶ εἰς ἄλλας παρακειμένας ἐπαρχίας αἱ τιμαὶ τῶν αὐτῶν προϊόντων εἶναι μεγαλύτεραι καὶ ἀντιστρόφως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ τοιοῦτος κανονισμὸς τῶν τιμῶν πολὺν ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ γίνεται μὲ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς ἀκριβείας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὰς τὰς περιπτώσεις.

Πλὴν τούτου ὁρίζεται συνήθως παρ' ἡμῖν ἡ αὐτὴ τιμὴ δι' ὅλα τὰ δημόσια δάση μᾶς ἐπαρχίας τόσον τὰ πλησίον τῶν ὁδῶν καὶ τῶν κέντρων καταναλώσεως ὅσον καὶ διὰ τὰ μακρὰν κείμενα, φυσικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ

ὁποίου εἶναι ἢ ἐπὶ βλάβῃ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου καταστροφῇ τῶν πλησίων τῶν ὁδῶν καὶ τῶν πόλεων κειμένων δημοσίων δασῶν, ἐνῷ τὰ μακρότερον κείμενα δάση μένουσι τελείως ἀνεκμετάλλευτα ἐπὶ ζημίᾳ ἐπίσης καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου.

Κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ συστήματος τούτου καταβάλλεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον χρηματικόν τι ποσόν, λαμβάνεται ἡ προσήκουσα ἄδεια ὑλοτομίας διὰ ποσόν τι δασικῶν προϊόντων καὶ προσέρχεται ὁ ὑλοτόμος εἰς τὸ δάσος. Ἐκεῖ ὅμως κατὰ κανόνα ὑλοτομεῖ σῦντος ὅσα δένδρα θέλει καὶ τῷ χρειάζονται ἀδιαφορῶν τελείως διὰ τὴν σύστασιν καὶ τὸ μέλλον τοῦ δάσους, τῶν ὀργάνων τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας ἀπόντων κατὰ κανόνα ἐκ τοῦ δάσους ἢ ἐξαφανιζομένων.

Ὅτι ὅμως δὲν εἶναι παντάπασι ἀδιάφορον διὰ τὸ δάσος πόσα καὶ ποῖα δένδρα θὰ ὑλοτομηθῶσι τοῦτο εἶναι τοῖς πᾶσι φανερόν.

Τὰ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης συστηματικῶς ὑλοτομηθέντα δημόσια δάση ἀπώλεσαν πάντα τὰ χρήσιμα καὶ νεαρὰ εὐέλπιδα αὐτῶν δένδρα, καὶ δὲν ἀποτελοῦνται παρὰ ἐκ νεαροτάτων μὲν ἀφ' ἑνός, ὑπεργήρων δὲ στρεβλῶν, μὴ αὐξινομένων καὶ ἀχρήστων ἀφ' ἑτέρου δένδρων, τὰ ὅποια ὡς κηφήνες πρὸ παντός ἔπρεπε νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἐκεῖθεν, ἀφοῦ οὐ μόνον ταῦτα οὐδემίαν ἀξίαν ἔχουσι ἢ δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι ἀλλ' ἐμποδίζουν καὶ τὰ κάτωθεν αὐτῶν καὶ πέριξ νεαρότατα καὶ πολύτιμα δένδρα ἀπὸ τοῦ νὰ αὐξάνωνται.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ τὰς ἀδείας ὑλοτομίας λαμβάνοντες ὑλοτόμοι εἶναι συνήθως πάρα πολλοί, αἱ δὲ πολυαρίθμοι λαμβανόμεναι ἄδειαι ὀρίζουσιν ἐνίοτε αὐθαίρετως διάφορα χρονικὰ διαστήματα ἐργασίας ἐν τῷ δάσει, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐποπτεία τῶν ὑλοτομιῶν τούτων ἐν τῷ δάσει ἀπαιτεῖ τὴν διαρκῇ παρουσίαν πολυαρίθμου δασικοῦ προσωπικοῦ, πρᾶγμα τὸ ὅποιον εἶναι γενικῶς λίαν πολυδάπανον, καταντᾷ δὲ σήμερον ἐν τῇ πράξει εἰς τελείαν ἔλλειπιν οἰομένηποτε σχεδὸν ἐλέγχου τῶν διενεργουμένων ὑλοτομιῶν.

Ἐνῷ ἔαν ἐπρόκειτο περὶ ἐγκαταστάσεως ἐκάστοτε ἐνὸς φερεγγύου ὑλοτόμου ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον καὶ ἐπὶ ὠρισμένης ἐκτάσεως ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους ἐν τῷ δάσει ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος θὰ ἦτο καὶ εὐκολώτερος καὶ πραγματικώτερος.

Διὰ τοῦ νῦν συστήματος τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας ὁ δασονομικὸς ὑπάλληλος εἴτε διαχειριστὴς εἴτε δασοφύλαξ εἶναι δὲν ὠθεῖται εἰς τὴν ἐν τῷ δάσει ἐργασίαν καὶ ἐποπτείαν ἀλλὰ συνήθως ἐκ τῶν ὑστέρων ἐξελέγχει παρὰ τὰς ὁδοὺς, τὰς ὁποίας λαμβάνουσι τὰ δασικὰ προϊόντα ἀπὸ τοῦ δάσους πρὸς τὰς

πόλεις καὶ τὰ κέντρα καταναλώσεως καὶ εἰς τὰ τελωνεῖα, ἐνίστε κατὰ τρόπον λίαν αὐθαίρετον, τὰ ὑλοτομηθέντα δασικὰ προϊόντα διὰ τὴν ἀποδείξην κατὰ πόσον ταῦτα εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰς ἀδείας καὶ κατὰ πόσον ἡ διενεργηθεῖσα ὑλοτομία ἐγένετο ἐπὶ ζημίᾳ ἢ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ δάσους, ἐνῷ θὰ ἦτο ἀσυνγκρίτως προτιμότερον καὶ ἀσφαλέστερον ἂν ὁ δασικὸς ὑπάλληλος ὑπεδείκνυνεν ἐκ τῶν προτέρων ὁ ἴδιος πᾶν ὑλοτομητέον δένδρον καὶ ἐπετῆρει διαρκῶς τὴν ὑλοτομίαν, ἀποφευγομένης οὕτω πάσης ἐκ τῶν ὑστέρων προστριβῆς μεταξὺ δασικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ὑλοτόμου καὶ καθισταμένου τοῦ δασικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ ἀρνητικοῦ ὄργάνου δῆθεν δασικῆς ὑπηρεσίας πραγματικοῦ ὄργάνου ἀγαθῆς ὑπὲρ τῶν δασῶν ἀντιλήψεως τοῦ Κράτους.

Διὰ τοῦ συστήματος τούτου κατελήξαμεν εἰς τὸ πρωτοφανὲς βεβαίως ἀνὰ σύμπασαν τὴν οἰκουμένην σύστημα κατὰ τὸ ὅποιον ὁ ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων δασῶν τῆς Καλαμπάκας, τῶν Τρικινάλων, τῆς Ἀγνιάς, τοῦ Πηλίου, Φθιώτιδος, Εὐβοίας κ.λ.π. διενεργεῖται εἰς τὰ τελωνεῖα τοῦ Πειραιῶς, τοῦ Ναυπλίου καὶ τῶν τῶν Καλαμῶν ὑπὸ δασικῶν δῆθεν ὑπαλλήλων οἱ ὅποιοι ἐξ ἀποστάσεως ἑκατοντάδων χιλιομέτρων ἐκτελοῦσι τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου τῶν διαφόρων ὑλοτομιῶν.

Ὅμοίως διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐδημιουργήθησαν περὶ τὰς πόλεις δασικοὶ σταθμοὶ μὲ δασοφυλάκας μεταβληθέντας οὕτω ἀπὸ ἀστυνομικῶν δασικῶν ὀργάνων εἰς ὑπαλλήλους βεβαιώσεως δημοσίου φόρου-συνεργαζομένους μετὰ τῶν φορατζήδων τῶν δημοτικῶν φόρων.

Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ἐπῆλθεν ἀνέγκυς καθηκόντων τῶν διαφόρων δασικῶν ὀργάνων, μετατραπέντων τῶν ἀπλῶν δασοφυλάκων εἰς διαχειριστὰς καὶ ὑπαλλήλους βεβαιώσεως φόρων, τῶν δὲ διαχειριστῶν δασαρχῶν κατασιάντων, ὥς διαμενόντων ἐν ταῖς πόλεσι, ἀπλῶν ἐνίστε διεκπεραιωτῶν τῶν θελήσεων τῶν δασοφυλάκων-διαχειριστῶν.

Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς συγχύσεως ταύτης καὶ τοῦ πλημμελοῦς καθ' ὅλον συστήματος ὑπῆρξεν ἡ ἐλαττωματικὴ καὶ πᾶν ἄλλο ἢ ἀσφαλὲς βεβαίωσις τῶν φόρων τῶν δασικῶν προϊόντων, τῶν διαφόρων δασικῶν ὀργάνων, προστριβομένων ἐνιαχοῦ ἐπὶ βλάβῃ καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν δημοσίων δασῶν καὶ τῶν ὑλοτόμων.

Εἰς τὰς ὑλοτομίας μάλιστα ἐκείνας καθ' ὅς ὁ χρόνος τῆς ὑλοτομίας δασικῶν προϊόντων μὴ ἐπιδεκτικῶν σφραγίσεως ὥς ξυλανθράκων κ.λ.π. δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ δάσους πρὸς πώλησιν εἰς τὰ κέντρα τῆς καταναλώσεως τὸ κακὸν ἐπιτείνεται κατὰ πολὺ.

ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Παρίσταται λοιπὸν ἀνάγκη εἰσαγωγῆς νέου συστήματος διαχειρίσεως δασῶν καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπάρχοντος ἐπὶ τῷ τέλει οὐ μόνον τῆς καλυτέρας ἐκμεταλλεύσεως τῶν δημοσίων δασῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἀσφαλεστέρας καὶ ἐπικερδεστέρας ἐκποιήσεως τῶν προϊόντων αὐτῶν καὶ βεβαιώσεως τῶν σχετικῶν φόρων, τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν περιοριζομένου εἰς τὰς μικρὰς ἐκείνας περιπτώσεις καθ' ἃς τοῦτο εἶτε μόνον εἶναι δυνατόν εἶτε δύναται ὅπωςδήποτε νὰ εἶναι λυσιτελές.

Ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ τὸ Κράτος ἐκμεταλλεύεται τὰ δημόσια αὐτοῦ δάση δι' ἰδίων ἐργατῶν ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων ἡμερομισθίων κ.λ.π., καθαρίζον, ἀραιῶνον καὶ ὕλοτομοῦν αὐτά, μεταφέρον τὰ παραγομένα δασικὰ προϊόντα εἰς τὴν πλησιεστέραν δημοσίαν ὁδὸν καὶ ἐκποιοῦν τέλος αὐτὰ διὰ δημοσίων πλειστηριασμῶν.

Ἐν Αὐστρίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἑρζεγοβίᾳ ἐφηρμοσθῇ τὸ σύστημα τῶν ἰδιατέρων συμφωνιῶν μὲ μεγάλους ξυλεμπορικοὺς οἴκους προκειμένου περὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀπεράντων ἐκείνων Βοσνιακῶν κ.λ.π. δασῶν.

Ἐν Γαλλίᾳ κυριαρχεῖ τὸ σύστημα τῶν δημοσίων πλειστηριασμῶν. Τμημὰ τι δηλ. δάσους προωρισθὲν πρὸς ὕλοτομίαν ὁροθετεῖται ἐπιτοπίως ἐπακριβέστατα ἢ προσημαίνονται τὰ πρὸς ὕλοτομίαν προοριζόμενα δένδρα διακρινόμενα ἀπὸ τῶν μὴ ὕλοτομησίμων καὶ κατόπιν γίνεται δημοπρασία ἐκποιήσεως τῶν οὕτω ὁροθετηθέντων πρὸς ὕλοτομίαν τμημάτων δασῶν ἢ τῶν προσημαθέντων δένδρων ὅπως εἶναι καὶ εὐρίσκονται εἰς τὰ δάση ὑπὸ ὄρους ἐγγυήσεως καὶ συμφωνιῶν σαφῶς διὰ νόμου καὶ δι' ἰδιατέρας συμφωνίας καθοριζομένους καὶ αὐστηρῶς τηρουμένους.

Πλὴν τούτου ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀλγερίᾳ εὐρίσκεται ἐν ἐφαρμογῇ καὶ τὸ σύστημα τῆς δι' ἰδιατέρων συμφωνιῶν ἄνευ δημοπρασίας παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολήψεως δασικῶν τινῶν προϊόντων ὅπου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῶν δημοπρασιῶν.

Τὸ ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, παρὰ τοῖς γερμανικοῖς τοῦτέστιν λαοῖς σύστημα, κατ' ἀρχὴν ἄριστον, εἶναι δι' ἡμᾶς ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὰς παρούσας κοινωνικὰς καὶ πολιτικακὰς ἡμῶν συνθήκας ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ πολλοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους θεωρῶ περιττὸν νὰ ἐκθέσῃ ἐν ἐκτάσει ἐνταῦθα, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων προεξάρχει ἡ ἔλλειψις ἐπαρκοῦς καὶ ἐμπιστοσύνης παρέχοντος προσωπικοῦ.

Τὸ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀλγερίᾳ σύστημα τῶν δημοπρασιῶν δύναται ἄριστα νὰ εἰσαχθῇ κατ' ἀρχὴν καὶ παρ' ἡμῶν τροποποιούμενον ἀναλόγως πρὸς τὰς παρ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ καὶ τῇ πράξει παρουσιαζομένας πολλαπλᾶς περιστάσεις καὶ συνθήκας.

Ἀληθῶς ἀσυγκρίτως τελειότερον τοῦ παρ' ἡμῶν ἐν ἐφαρμογῇ συστήματος τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας εἶναι κατ' ἀρχὴν τὸ σύστημα τῶν δημοπρασιῶν μετὰ προηγουμένης ἐν τῷ δάσει ἐπιτοπίου ἀσφαλτοῦς προσημάνσεως τῶν ὑλοτομητέων συστάδων ἢ δένδρων, κ.λ.π., ἀκριβοῦς δὲ παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῶν διενεργουμένων ὑλοτομιῶν, σύμφωνα μὲ λεπτομερείας διὰ νόμον σαφῶς διαγραφομένας, ὑπὸ τῶν δασικῶν ἡμῶν ὑπαλλήλων οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ παύσωσι ἀπὸ τοῦ νὰ διημερεύωσι εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰ τελωνεῖα καὶ εἰς τοὺς δημοτικούς φορολογικοὺς σταθμούς.

Διὰ τοιούτου συστήματος τὸ ὅποιον δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδεῶδες παρ' ἡμῶν θὰ ἐξασφαλίσωμεν πολὺν ἀσφαλέστερον τὰς εἰσπράξεις ἀπὸ τῶν δημοσίων δασῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ πολὺν θὰ πολλαπλασιασθῶσι καὶ θὰ αὐξήσωσι, θὰ προστατεύσωμεν τελεσφορώτερον τὰ θημῶσια δάση ἐν τῇ ἐκμεταλλείᾳ αὐτῶν, αἱ δὲ προστριβαὶ τῶν δασικῶν ὀργάνων θὰ παύσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχωσι ἔδαφος καὶ πεδῖον ὑποστάσεως, τῶν μὲν δασικῶν ὑπαλλήλων ἐπανερχομένων εἰς καθαρὰν δασικὴν ἀστυνομικὴν καὶ διαχειριστικὴν ἐργασίαν, ἀντὶ τῆς παντοδαποῦς τοιαύτης τὴν ὁποίαν σήμερον ἐκτελοῦσι, τῆς δὲ δραστηριότητος αὐτῶν κατευθυνομένης ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τῶν δημοσίων δασῶν, τῶν ὁποίων ἐτάχθησαν διαχειρισταὶ καὶ φύλακες, καὶ τοῦ δημοσίου τοῦ ὁποίου δέον νὰ καταστῶσι ἄξιοι ὑπάλληλοι καὶ τῶν ἰδίων ἐαυτῶν των. Ἡδὴ πολλὰ τῶν ἄλλων βαλκανικῶν κρατῶν ἔχουν ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων αὐτῶν δασῶν τὸ σύστημα τῶν δημοπρασιῶν.

Εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἀλλαγὴν τοῦ ἐν χρήσει παρ' ἡμῶν συστήματος διαχειρίσεως δασῶν δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁδηγὸς καὶ παραγὰι τινες τοῦ συστήματος τούτου ἐν χρήσει παρ' ἡμῶν σήμερον.

Τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν δέον κυρίως νὰ περιορισθῇ διὰ τὰς ὑλοτομίας πρὸς κάλυψιν τῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων καὶ ὅπου μόνον τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἐνῷ διὰ πᾶσαν πρὸς ἐμπορίαν ὑλοτομίαν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῶν δημοπρασιῶν.

Βελτίωσις τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν εἶναι ἡ διὰ δημοπρασίας διάθεσις τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαίωματος τῆς ἀπολήψεως ὅλου τοῦ διατιθεμένου διὰ τοῦ πίνακος ὑλοτομίας ἢ τοῦ διαχειριστικοῦ σχεδίου ὑλοτομητέου ποσοῦ κατόπιν προηγηθείσης προσημάνσεως τῶν ὑλοτομητέων συστάδων ἢ δένδρων καὶ χωριζομένου τοῦ χρόνου τῆς ὑλοτομίας καὶ κατασκευῆς ὅλου

τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ δασικῶν προϊόντων ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν πρὸς πώλησιν εἰς τὰ κέντρα τῆς καταναλώσεως.

Ἡ καταμέτρησις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ὑλοτομίας καὶ ὁ καταλογισμὸς τοῦ δημοσίου φόρου θὰ γίνηται ὑπὸ ἐπιτροπῆς μετὰ τὸ πέρας τῆς κατασκευῆς καὶ συγκεντρώσεως καὶ πρὸ τῆς μεταφορᾶς τῶν δασικῶν τούτων προϊόντων περαιτέρω πρὸς πώλησιν.

Ἀπαρχή τις τοιαύτη παρατηρεῖται παρ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐνοικιάσει τῶν ὑδροπριόνων καὶ τῇ ἐνοικιάσει τοῦ αποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ρητινοσυλλογῆς τῶν δημοσίων ἐκείνων δασῶν τὰ ὅποια εἶναι ἀπηλλαγμένα οἰωνδῆποτε δουλειῶν ρητινοσυλλογῆς, μολοντί εἰς τὰ δάση ταῦτα θὰ ἦτο προτιμώτερον ἂν ἐνοικιάζετο μαζὶ εἰς ἓνα ἐνοικιαστήν οὐ μόνον τὸ αποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς ρητινοσυλλογῆς ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὁ ἔγγειος λεγόμενος φόρος μετὰ τοῦ δικαιώματος ἐπικαρπίας δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ δάσος.

Ἰδωμεν ἤδη πῶς δυνάμεθα ἐν ταῖς λεπτομερείαις νὰ κανονίσωμεν τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων ἡμῶν δασῶν προκειμένου περὶ τῆς ἀπολήψεως ἀπ' αὐτῶν οἰωνδῆποτε δασικῶν προϊόντων.

Καὶ πρῶτον ὅσον ἀφορᾷ τὴν παντοειδῆ οἰκοδομικῶς καὶ τεχνικῶς χρησιμοποίησιμον ξυλείαν.

Διὰ τὴν ξυλείαν ταύτην μόνον ὅταν πρόκειται περὶ μικρῶν ἀτομικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων ἢ περὶ ἐπειγούσης καλύψεως οἰκοδομικῶν ἀναγκῶν ἢ περὶ καταπεπτωκότων ὕψωσῆποτε ἐκ θεομηριῶν δένδρων ἢ περὶ μικρῶν ἀραιώσεων καὶ καθαρισμῶν μικρῶν συστάδων δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν, κανονιζομένου τοῦ φόρου τῶν δασικῶν τούτων προϊόντων σύμφωνα μὲ τὸ φορολογικὸν ἐκείνο πνεῦμα τὸ ὅποιον ἀνεπτύξαμεν ἐν τῇ ἐξετάσει τῆς φορολογίας τῶν ιδιωτικῶν δασῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίως κανονιζομένης διατιμῆσεως, εἰς τὸ διπλάσιον σχεδὸν τοῦ ἀπὸ τῶν ιδιωτικῶν δασῶν σήμερον λαμβανομένου.

Διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀπόληψιν ξυλείας, δέον νὰ προηγηθῇ ἢ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τῶν προσημανθέντων ἐν τῷ δάσει δένδρων καὶ συστάδων ἢ ὅπερ πρὸς τὸ παρὸν ἐνιαχοῦ προτιμώτερον ἢ ἐνοικιάσις τοῦ αποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολήψεως αὐτῶν κατόπιν προηγουμένης πάντοτε προσημιάνσεως, ἀκριβοῦς δὲ καταμετρήσεως τῶν κατασκευασθέντων δασικῶν προϊόντων καὶ ἔλεγχου καθ' ὅλον τῆς ὅλης ὑλοτομίας μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς.

Προκειμένου περὶ ἀνθρακοποιίας δέον νὰ προηγήται δημοπρασία ἐνοικιάσεως τοῦ αποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς πρὸς ἀνθρακοποιίαν ὑλοτομίας ἐξ ὠρισμένης καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὁροθετηθείσης δασικῆς ἐκτάσεως, εἴτε θαμνώδης εἶναι αὕτη εἴτε μὴ, προσημαινομένων τῶν πρὸς ἀνθρα-

νοποιῶν προοριζομένων καρμῶν, σύμφωνα μὲ τὴν συγγραφὴν τῶν ὑπο-
χρεώσεων καὶ δι' ὁρίζομενον ὑπὸ τοῦ πίνακος ὑλοτομίας ποσόν, ἢ κάλλιον
δημοπρασία ἐκποιήσεως ἀπάσης τῆς ἐπὶ ἀκριβῶς ὁροθετηθείσης θαμνώδους
τινὸς δασικῆς ἐκτάσεως εὐρισκομένης καὶ δι' ἀνθρακοποιῶν κλπ. προοριζο-
μένης ὕλης, χωριζομένου συνήθως τοῦ χρόνου τῆς ὑλοτομίας ἀπὸ τοῦ
χρόνου τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς ἐξελέγξεως διενεργουμένης ὑπὸ τῆς ἄρμο-
δίας ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν ὅλην ὑλοτομίαν καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περαι-
τέρω μεταφορᾶς.

Διὰ τὴν ἀσβεστοποιῶν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐφαρμοζόμενον τὸ
σύστημα τῶν ἀδειῶν ὑλοτομίας μετὰ ἢ ἄνευ προηγούμενης δημοπρασίας
ἐνοικιάσεως τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ἀσβεστοποιῆας ἐξ ὠρισμέ-
νης δασικῆς θέσεως ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ καυσόξυλα δέον νὰ ἀφεθῶσι ταῦτα ἀτελῇ καὶ ἄνευ ἀδείας
ὑλοτομήσιμα προκειμένου μόνον περὶ ἀτομικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῶν
κοινοτήτων εἰς τὰς περιφερείας τῶν ὁποίων ὑπάρχουν δημόσια δάση μὲ
τὴν προσθήκην ὅτι δέον ἐτησίως νὰ ὁρίζηται κατ' αἰτήσιν τῆς κοινότητος
ἢ καὶ ἄνευ ταύτης ἄρμοδία δασικὴ θέσις, τῶν δασικῶν ὀργάνων ὑποχρεου-
μένων ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι καυσόξυλα καθ' ὠρισμένας τῆς ἐβδομάδος ἡμέ-
ρας νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ δάσος τῆς περιφερείας ἐκάστης κοινότητος καὶ
νὰ ὑποδεικνύωσι τὰ πρὸς ὑλοτομίαν διὰ καυσόξυλα στρεβλά, γηραιὰ καὶ
πρὸς πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν ἀνεπιτήδεια δένδρα.

Ἐμπορία καυσόξυλων ὑλοτομουμένων ἀτελῶς καὶ ἄνευ ἀδείας ὑπὸ
τῶν κατοίκων καὶ μεταφερομένων εἰς τὰς μεγάλας πόλεις πρὸς πώλησιν,
δέον ν' ἀπαγορευθῇ διότι αὕτη ἀπέβη καταστρεπτικωτάτη εἰς ὅλην τὴν
περὶ τὰς μεγάλας πόλεις δασικὴν βλάστησιν χωρὶς ἐκ τούτου οὐδεμία σο-
βαρὰ ὠφέλεια νὰ προκύπτῃ οὔτε εἰς τοὺς ἀστυκὸν πληθυσμοὺς οἱ ὁποῖοι
οὕτως ἢ ἄλλως ἀγοράζουσι τὰ καυσόξυλα ταῦτα, τὰ ὁποῖα πολλάκις πω-
λοῦνται μᾶλλον εἰς φούρνους καὶ κεραμοποιεῖα παρὰ εἰς πτωχοὺς
ἀστούς, οὐδὲ εἰς τοὺς χωρικὸν οἱ ὁποῖοι μεταφέρουσι αὐτὰ πρὸς πώλησιν
καὶ διὰ τοὺς ὁποῖους ἄρκει πολλάκις ἐν πρωτόκολλον μηνύσεως ἐπὶ παρα-
νόμῳ ὑλοτομίᾳ ὅπως ἀπολέσωσι ὁλόκληρον τὸ ἐτήσιον κέρδος των. Πλὴν
τούτου ἡ ἐργασία αὕτη τῆς μεταφορᾶς καυσόξυλων ὅπως διεξάγεται ὑπὸ τῶν
χωρικῶν ἀποβαίνει ἐλάχιστα προσποφόρος εἰς αὐτοὺς, τῶν ἐν λόγῳ καυσο-
ξύλων ἐκποιουμένων εἰς εὐτελεσιτάτας τιμὰς, ἐνῶ ἡ καταστροφὴ τῶν δασῶν
εἶναι μεγίστη, δὲν πρόκειται δὲ ἄλλως νὰ ἀπολέσωσι οἱ χωρικοὶ τὴν εὖ-
καιρίαν ταύτην ἐργασίας διὰ τοῦ δασονομικωτέρου κανονισμοῦ τῆς ὑλοτο-
μίας καὶ μεταφορᾶς τῶν καυσόξυλων τούτων διότι τὰ καυσόξυλα αὐτὰ δὲν

θὰ ἀφεθῶσι νὰ σαπῶσι ἀνωφελῶς εἰς τὸ δάσος ἀλλὰ θὰ ὑλοτομηθῶσι καὶ θὰ μεταφερθῶσιν ἐπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀλλὰ κατὰ τρόπον πλέον μὴ καταστρέφοντα ὀριστικῶς τὰ δάση ἀλλὰ προστατεύοντα κατὰ τὸ δυνατόν αὐτά.

Οὕτως ἐπὶ τῇ βράσει μιᾶς δημοπρασίας δύνανται νὰ ὑλοτομηθῶσι ἐπὶ ἐνὸς ἀναδόχου ἢ πλειόνων, ἄνευ βλάβης οὐδεμιᾶς ἐκ πολλῶν δασῶν πολλὰ κυβικὰ μέτρα τοιούτων καυσοξύλων, τὰ ὁποῖα κατόπιν ἀκριβοῦς καταμετρήσεως καὶ ἐλέγχον μετὰ τὸ πέρας τῆς ὑλοτομίας δύνανται νὰ μεταφερθῶσι, ἐπὶ τῶν χωρικῶν εἰς ἄλλας κοινότητας καὶ πόλεις πρὸς πώλησιν.

Ἡ μέθοδος τὴν ὁποῖαν ἀκολουθοῦμεν σήμερον ἀπαγορεύοντες τὴν διὰ καυσόξυλα ὑλοτομίαν ὑγιῶν δένδρων καὶ ἀφίνοντες τοὺς χωρικοὺς ὅπως εἰσέρχωνται εἰς τὰ δάση καὶ ἐκλέγωσιν οἱ ἴδιοι τὰ στρεβλὰ καὶ τὰ πρὸς πᾶσαν ἄλλην πλὴν τῶν καυσοξύλων ἀνεπιτήδεια δένδρα καὶ μεταφέρωσι ταῦτα κατόπιν εἰς τὰς πόλεις ὡς τὰς Ἀθήνας, τὴν Τρίπολιν κ.λ.π. πρὸς πώλησιν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία ἐμποτεία οὐδὲ πεποιθήσεις ὅτι οἱ χωρικοὶ μόνον δύνανται νὰ διαγνώσωσι ποῖα εἶναι τὰ στρεβλὰ καὶ πρὸς πᾶσαν χρῆσιν ἀνεπιτήδεια, τὰ ὁποῖα οὐδὲ οἱ δασοφύλακες πολλάκις ἡμῶν δύνανται νὰ διακρίνωσιν, εἶναι μία ἐθελουφλοῦσα μέθοδος, διότι ἀπέβη ἡ μεγαλύτερα αἰτία τῆς καταστροφῆς τῶν περὶ τὰς μεγάλας ταύτας πόλεις δημοσίων δασῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν ἰδιωτικῶν, διότι οἱ ἰδιῶται δασοκτήμονες παρεμποδίζουσι τὴν ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ὑλοτομῶν καυσοξύλων πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸ δημόσιον δὲν δύναται δυστυχῶς νὰ κάμῃ εἰς τὰ δάση του μὲ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν του καὶ τὴν ἀνεπαρκῆ δυνάμιν του.

Διὰ τὰ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα πλὴν ἐκείνων τῶν ὁποίων βεβαιοῦται ὁ φόρος ἐν τοῖς τελωνείοις ὡς τῶν βαλανιδίων, σχινοφύλλων κ.λ.π. συνιστᾶται ἡ δι' ἀδειῶν ἢ διὰ δημοπρασίας κατὰ τὰς περιστάσεις διάθεσις αὐτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς παραχωρηθείσας ἀτελείας φρονοῦμεν ὅτι διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ νόμου χορηγουμένας ἀτελεῖς ἀδείας οἰκοδομησίμου ξυλείας ἐξ ἐθνικῶν δασῶν δέον αὐταὶ ἀντὶ τῆς ἀτελείας νὰ περιορισθῶσιν εἰς ἀτέλειαν μὲν μόνον προκειμένου περὶ τῶν ἰδίᾳ χειρὶ ὑλοτομοῦντων τὴν ἀναγκαίουσαν αὐτοῖς ξυλείαν, εἰς πληρωμὴν δὲ τοῦ τρίτου τοῦ φόρου σύμφωνα μὲ τὴν ἰσχύουσαν διατίμησιν διὰ πάντας τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῶν συνοικισμῶν ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔχουσι πληθυσμὸν οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 1500 ἢ 2000 περίπου κατοίκων καὶ ἐκτεταμένα καὶ διὰ παρομοίας ἀνάγκας ἐπαρκῆ περὶ δημοσία δάση.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ λείψουν ἀσφαλῶς πολλαὶ ἀνωμαλίαι, ἐνῶ αἱ ἀνάγκαι τῶν κατοίκων θὰ καλυφθῶσιν ὅπως δῆποτε ἀνετώτερον.

Δέον νὰ ἀρθῇ ἡ ἀτέλεια τῆς ὑλοτομίας τῶν ἀνθρώπων σιδηρουργίας ὡς

καὶ τοῦ πρινοφλοιοῦ διότι οὐδένα κοινωνικὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσι τὰ προϊόντα ταῦτα ἀφοῦ εἶναι ἀντικείμενον ἐπικερδῶν βιομηχανιῶν.

Ἐπίσης δέον νὰ χρηγηθῇ ἀτέλεια εἰς τοὺς ποιμένας πρὸς κατασκευὴν τῶν καλυβῶν καὶ ποιμνιοστασίων των, ἐφ' ὅσον ἡ ὑλστομία γίνεται ἄνευ βλάβης τοῦ δάσους.

Τὰ γεωργικὰ ἄροτρα, αἱ φουρκάδες τῶν ἀμπέλων καὶ σταφιδαμπέλων αἱ δι' ἐγκέντρισιν καὶ μεταφύτευσιν ἐκ τῶν δημοσίων δασῶν λαμβανόμεναι ἀγριελαῖαι δέον νὰ λαμβάνωνται ἐπίσης ἀτελῶς, πρὸς τὸ παρὸν δὲ καὶ ἄνευ ἀδείας.

ΔΑΣΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ὁ διαπρεπὴς τῆς δασολογίας καθηγητὴς καὶ μυστικοσύμβουλος ἐν Πρωσσίᾳ κ. Schwappach¹ περιγράφων τὴν κατάστασιν τῶν δασικῶν ὑπαλλήλων ἐν Γερμανίᾳ μέχρι τοῦ 1800 ἤτοι μέχρι τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως λέγει ὅτι «ἡ μικρὰ μισθοδοσία τῶν ὑπαλλήλων τούτων, ἡ ὁποία συνίστατο εἰς παροχὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους κατοικίας, ὑπηρεσίας, ἀναγκαίας καυσίμου ξυλείας καὶ δικαιωμάτων βοσκῆς μετὰ τῶν τυχηρῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἶχον παρὰ τοῦ κοινοῦ ὑπὸ τὴν μορφὴν συλλήπτρων, δικαιωμάτων προσημάνσεως ξυλείας κ.λ.π., ἡ μικρὰ λέγει μισθοδοσία καὶ τὸ εἶδος αὐτῆς ἦσαν ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ τῆς ἀπιστίας διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις οὐχὶ ἀδίκως κατεκρίνετο τὸ δασικὸν προσωπικὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὅχι ὀλιγώτερον φρικαλέα ἦτο καὶ ἡ ἄγνοια τῶν καθηγόντων ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πανταχόθεν ἐστρατολογοῦντο». «Φυσικὰ ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ κοινωνικὴ θέσις τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων ἦτο πάρα πολὺ ταπεινὴ».

Ἄλλος ἐπίσης καθηγητὴς τῆς δασολογίας ὁ κ. Endres¹ λέγει ὅτι ἐν Βαυαρίᾳ κατὰ ἐγκύκλιόν τινα τοῦ 1735 ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς κατωτέρους δασικοὺς ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσιν χρήματα διὰ τὴν προσήμανσιν τῶν ὑλοτομητέων δένδρων, ἐνῶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους διοικητικοὺς δασικοὺς καὶ δικαστικοὺς ὑπαλλήλους ἐπετρέπετο ὅπως διὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς οἰκείας διαταγῆς πρὸς τοὺς δασοφύλακας καὶ τῆς παραχωρήσεως τῆς οἰκείας ἀδείας λαμβάνωσι ἐν λεπτόν, Kreuzer, δι' ἕκαστον περίπου μέτρον καυσίμου ξυλείας καὶ 8 1/2 λεπτὰ διὰ ἀνάλογον οἰκοδομήσιμον ἢ πρὸς περίφραξιν τῶν ἀγρῶν κ.λ.π. ξυλείαν, ἐκ τῶν κοινοτικῶν ἢ ἰδιωτικῶν δασῶν.

¹ Lorey T. Handbuch der Forstwissenschaft IV s. 556.

¹ Endres M. Forstpolitik 1905 p. 220.

Μολονότι δὲ οἱ δασοφύλακες τὴν προσήμηναν τῶν ὑλοτομητέων δένδρων κ.λ.π. ἔπρεπε νὰ ἐκτελῶσιν ἄνευ σὺνδεμῆς πληρωμῆς, μολοντοῦτο ἡ ἐργασία αὕτη ἦτο ἀρκετὰ ἐπικερδὴς εἰς αὐτοὺς, διότι ὁ δασοκτήμων ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἤρχετο εἰς συνενόησιν μὲ αὐτοὺς κατεταλαιπωρεῖτο καὶ κατειρωνεύετο μυριοτρόπως ἐπ' αὐτῶν».

Πάντα ταῦτα ἦσαν ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἀγανάκτησις ἡ ὁποία κατὰ τὴν 18 ἑκατονταετηρίδα κατεῖχε ὅλους τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμούς ἐναντίον τῆς δασικῆς τότε ἀστυνομίας καὶ ὑπηρεσίας. Ὁμοίως ἐν Γαλλίᾳ¹ πρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789 ἡ δασικὴ ἀστυνομία καὶ ἐποπτεία, ἡ ὁποία ἐξήσκει τότε καὶ δικαστικὰ καθήκοντα, ἐνηργεῖτο ὅπως λέγει ὁ Endres κατὰ τρόπον μεροληπτικὸν καὶ οὐχὶ ἀφιλοκερδῆ ὑπὸ δασικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπετροπιάζοντο πρὸ οὐδεμῆς αὐθαιρεσίας. Ἀκόμῃ κατὰ τὸ 1802 ἐν Βαυαρίᾳ πολιτειολόγος τις Βαυαρὸς καταφερόμενος κατὰ τῶν δημοσίων ἐν Βαυαρίᾳ δασῶν κατηγορεῖ τοὺς δασικούς ὑπαλλήλους τῆς Βαυαρίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὥς «ὀχλήρους μισθωτοὺς οἱ ὁποῖοι μόνοι κατατρώγουσι τὰ ἀπὸ τῶν δασῶν εἰσοδήματα».

Ἀνεφέραμεν τὰς κρίσεις ταύτας διακεκριμένων ἀνδρῶν περὶ τῆς δασικῆς καταστάσεως ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ κατὰ τὴν 18 ἑκατονταετηρίδα καὶ μέχρι τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως οὐ μόνον διὰ νὰ συγκρίνωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν νῦν ἄφογον καὶ ἰδεώδη σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην δασικὴν κατάστασιν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ παραβάλωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν νῦν παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦσαν δασικὴν κατάστασιν.

Δὲν φρονοῦμεν βεβαίως ὅτι τὰ δασικὰ ἡμῶν πράγματα εἶναι τοσοῦτον ὑπερὸ ὅσον ἐν τῇ νῦν πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ μέχρι πρὸ 120 περίπου ἐτῶν ἦσαν, ὅτι ὅμως καὶ παρ' ἡμῖν σήμερον πολλαχοῦ ἡ κατάστασις δὲν εἶναι ρόδινος καὶ ἐνῶ τὰ δάση πολλαχοῦ καταστρέφονται οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ ἀδίκως ἐνιαχοῦ καταταλαιπωροῦνται ὑπὸ τῆς δασικῆς ἀστυνομίας τοῦτο εἶναι τοῖς πᾶσι φανερόν.

Ἄλλ' ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἀπὸ τῆς γαλλικῆς ἰδίας Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβον οἱ λαοὶ ἐκείνοι μέτρα τὰ ὁποῖα ἐξεκοθάρισαν τὴν παλαιὰν κατάστασιν καὶ ἐδημιούργησαν δασικὰς συνθήκας ζηλευτάς, ἰδεώδεις καὶ πράγματι εὐδαίμονας.

Ἡμεῖς ὅμως εὐρισκόμεθα ἀκόμῃ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην εἰς ἐμβρυνώδη κατάστασιν καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δασικῆς ἡμῶν ἀναγεννήσεως. Πράγματι ἡ δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία διαπνέεται ἀπὸ πνεῦμα σχεδὸν μεσαιωνικόν, ἀφοῦ

¹ M. Endres Fortspolitik 1905 p. 272.

δοχούσιν ἀκόμη παρ' ἡμῖν πολλαὶ διατάξεις τοῦ Βαβαροῦ νομοθέτου τοῦ 1833 αἱ ὁποῖαι, καίτοι καὶ τότε οὐχὶ προσφυῶς ἐνομοθετήθησαν ἐξ ἀντιγραφῆς ἐκ τῶν Βαβαρικῶν συνθηκῶν διὰ χώραν ὡς τὴν Ἑλλάδα τελοῦσαν ὑπὸ οἰκονομικᾶς, κοινωνικᾶς καὶ δασικᾶς συνθήκας τελείως διαφόρους τῶν Βαβαρικῶν, μόνον τοῦτο ἐξακολουθοῦσι κατὰ κανόνα νὰ ἐφαρμόζονται παρ' ἡμῖν ἀκόμη καὶ σήμερον, καίτοι αἱ δασικαὶ ἡμῶν συνθήκαι καὶ ἀνάγκαι πολὺ μετεβλήθησαν ἀπὸ τοῦ 1833 καὶ ἐντεῦθεν.

Καὶ ταῦτα πάντα καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμῃ τῇ Βαβαρίᾳ ἄρδην καὶ ἐπανειλημμένως μετεβλήθη ἀπὸ τοῦ 1833 καὶ ἐντεῦθεν ὁ Βαβαρικὸς δασικὸς κώδιξ καὶ οὐδεμία πλέον σχεδὸν ἐκ τῶν διατάξεων ἐκείνων ἰσχύει ἀναλόγως σήμερον, εἰς τρόπον ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ τὸ 1833 τὴν δασικὴν ἡμῶν Νομοθεσίαν θεωποῦντες Βαβαροί, ἂν ἀνεγείροντο ἐκ τοῦ τάφου των, ἁσφαλῶς θὰ μᾶς ὠκτερον διὰ τὴν αὐτόχρημα κινεζικὴν συντηρητικότητά μας.

Ἀληθῶς δλόκληρος σχεδὸν ἡ νεωτέρα δασικὴ ἡμῶν Νομοθεσία πλὴν τῶν νόμων περὶ μορφώσεως ἀνωτέρου δασικοῦ προσωπικοῦ προσπαθεῖ νὰ κανονίσῃ τὴν δασικὴν φορολογίαν, προνοεῖ περὶ ὀργανώσεως ἀνυπάρχοντος προσωπικοῦ δασῶν, περὶ φανταστικῶν ἀναδασώσεων καὶ μυρίων ἄλλων μικροτήτων καὶ μόνον τοῦ πυρῆρος τοῦ δασικοῦ ἡμῶν ζητήματος δὲν ἄπτεται, τῆς πραγματικῆς δηλ. διαχειρίσεως τῶν δημοσίων ἡμῶν δασῶν καὶ τῆς μορφώσεως ἐιδικοῦ διαχειριστικοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ. Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐθῆκεν αὐτόχρημα οἰκικὰ τείχη εἰς τὴν εἰσοδὸν παντός δασολόγου εἰς τὴν δασικὴν ἡμῶν ὑπηρεσίαν.

Οὕτω δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὥστε ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει πολλαχού σαφὴς καὶ διανγῆς ἀντίληψις περὶ τοῦ τί ἐννοοῦμεν λέγοντες καὶ ἐπιθυμοῦντες δασικὴν διαχείρισιν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι διαχειρίσεις δασῶν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ καὶ νὰ ὑπάρξῃ τό γε νῦν παρ' ἡμῖν εἰς τὰ ὑπὸ τοιούτων δουλειῶν βεβαρυνμένα δημόσια δάση, οἱ παρ' ἡμῖν δασολόγοι ἐπιστήμονες, οἱ ὅποιοι μόνον δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς διαχειρισταὶ τῶν δασῶν ἡμῶν νὰ εἶναι ἀνεπαρκέστατοι κατ' ἀριθμὸν καὶ νὰ ἀριθμοῦνται ἐπὶ τῶν δακτύλων τῆς μᾶς χειρὸς ἐνῶ εἰς ἄλλα Βαλκανικὰ κράτη ἀριθμοῦνται κατὰ δεκάδας καὶ ἑκατοντάδας.

Τὸ κατώτερον ἂν' ἑτέρου δασικὸν προσωπικὸν ἀποτελούμενον ἐκ δασοκόμων καὶ χωροφυλάκων, οἱ ὅποιοι γλίσχρως μισθοδοτοῦνται εἰς μίαν χώραν ἐνθα τὰ εἶδη τῆς τροφῆς, τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῆς πρώτης ἀνάγκης εἶναι ἔνεκα καὶ τῆς βαρυτάτης φορολογίας δαπανηρότατα, τὸ κατώτερον λέγομεν ἀστυνομικὸν προσωπικὸν σήμερον εἰς πᾶν ἄλλο ἀσχολεῖται παρὰ εἰς καθαρῶς δασικὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα.

Οἱ ἡμέτεροι δασοφύλακες κατέστησαν ὑπάλληλοι βεβαιώσεως τῶν δημοσίων φόρων ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν δασῶν καὶ ἐπὶ τῆς ὑλοτομίας δένδρων ἐντὸς ἰδιοκτητῶν ἀγρῶν, ἀνακριτικοὶ καὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι καταγγέλλοντες πολλάκις τοὺς ἀγρότας διὰ πράξεις διενεργουμένας ὑπ' αὐτῶν ἐντὸς τῶν δασῶν ἢ τῶν ἀγρῶν αὐτῶν καὶ πᾶν ἄλλο φερούσας παρὰ ἀξιώποιον χαρακτῆρα, συνεργάζονται μετὰ τελωνειακῶν ὑπαλλήλων ἐν τοῖς τελωνεί-

οις καὶ μετὰ ὑπαλλήλων ἐπὶ τῶν δημοτικῶν φέρων
καὶ δασικοὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τῶν δημοσίων ἡμ
ἐπρεπε νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν ἀκριβῆ καὶ διαυγῇ τοῦ πράγματος πραγμασίαν δὲν
εἶναι οὐδὲ δύναται νὰ εἶναι ποτὲ ὑπὸ τὸ κρατοῦν σύστημα, τὸ ὅποιον πᾶν
ἄλλο ἢ δασικὴν διαχειρίσιν ἐπιτρέπει καὶ ἐπιβάλλει, οὐδὲ θὰ γίνωσι ποτε ἐφ'
ὅσον δὲν ἀποκτήσωμεν δασικὴν διαχείρισιν.

Μόνη ἢ μὲ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκοκυροσύνης, τὸ
ὅποιον εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη σήμερον ἀποθανυμάζομεν, κατάρτισις δα-
σαρχείων ὡς δασικῶν διαχειριστικῶν μονάδων, μόνη ἢ μόρφωσις ἐπιστημό-
νων δασαρχῶν ὡς διαχειριστῶν δασῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδὲν δύναται νὰ
γίνη καὶ ἡ ὀργάνωσις αὐτῶν εἰς ἐνιαῖον καὶ καλῶς ἐλεγχόμενον σῶμα,
ὑπὸ τὴν ἄμεσον μὲν ἐποπτείαν ἐνὸς ὑπουργοῦ Γεωργίας, μετὰ πει-
θαρχοῦντος δὲ, διαρκῶς ἐλεγχόμενου καὶ ἐπαρκoῦς σώματος δασοφυλά-
κων, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἄνευ δασαρχῶν εἶναι περιττὴ καὶ ἐνί-
οτε ἐπιβλαβής, μόνη δηλαδὴ ἡ **δασικὴ διαχείρισις** μὲ τὰ ἀναγ-
καῖα **εἰς πρόσθωπα καὶ νόμους** μέτρα αὐτῆς θὰ δυνηθῇ ὡς
πυρὴν δασικῆς ἀναγεννήσεως καὶ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμοὺς
ν' ἀναγεννήσῃ καὶ τὰ δάση νὰ βελτιώσῃ καὶ προαγάγῃ καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν
εἰσοδήματα τοῦ δημοσίου κατὰ πολὺ νὰ πολλαπλασιάσῃ καὶ τὸν ἀγροτικὸν
καὶ δασικὸν βίον τῶν δασικῶν ἡμῶν ὑπαλλήλων ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ μὲ
τὴν διὰ πάντα εὐδαίσητον ἀνθρωπον χάριν καὶ γοητείαν αὐτοῦ νὰ
καταστήσῃ ἀντάξιον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτειακοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὅποιον
ὑπὸ τοῦ Κράτους προωρίσθη.

Διότι εἶναι πράγματι περίεργον ὅτι εἰς ἓνα τόπον ὅπως ἡ Ἑλλὰς κατ'
ἐξοχὴν γεωργικὸν καὶ ἀπὸ τῆς καλλιέργειας τοῦ ἐδάφους ἀποζῶντα, ἐνῶ
ὑπάρχουσι ἐκτοτε ἀνώτατοι σχολαὶ δι' ὅλας σχεδὸν τὰς θεωρητικὰς καὶ
μηχανικὰς ἐπιστήμας, διὰ τὰς σχετικὰς μὲ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους
γεωργικὰς καὶ δασικὰς ἐπιστήμας οὐδεμία μέριμνα ἐκτοτε ἐλήφθη.

Καὶ ἐνῶ καὶ εἰς τοὺς τελευταίους ἀκόμη ἀγροτικοὺς συννοικισμοὺς συ-
ναντιᾷ κανεῖς ἐπιστήμονας λατροὺς καὶ δικηγόρους, μόναι αἱ γεωργικαὶ καὶ
αἱ δασικαὶ ἐπιστήμαι καὶ βιοτεχνίαι οὐδένα ἔχουσι οὐδαμοῦ ἀντιπρόσωπον
καὶ ἀντιλήπτορα.

Καὶ διὰ τοῦτο ἐπείγει πρὸ παντός ἡ διὰ ἀνωτέρας Σχολῆς παρ' ἡμῶν ἢ
καὶ ἐν Εὐρώπῃ μόρφωσις δασολόγων ἐπιστημόνων, οἱ ὅποιοι ὡς καλῶς
ὀργανωμένον σῶμα δασαρχῶν καὶ διαχειριστῶν, μετ' εἰλικρινείας καὶ ἐν-
θουσιασμοῦ, πιστοὶ εἰς τὸ καθήκον ἐνθα ἐτάχθησαν καὶ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ
τὰς ἀρετὰς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζῶσι θὰ ἀφο-
σιωθῶσι εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναπτύξεως τῶν δασῶν τῆς χώρας ἐπὶ ἀνυπο-
λόγιστον ἐθνικὴν ὠφελείαν.

ἀριθ. χρ.....

Ἡμερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

Δάση καὶ πολιτισμὸς ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι. 1906. Σελ. 365.

Ἐν ἰδεῶδες διὰ τὰ Ἑλληνικὰ δάση. Δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ
«Ἑλληνικῇ Ἐπιθεωρήσει» 1907.

Ἡ θήρα ἐν Ἑλλάδι. Δημοσιευθεῖσα ἐν τοῖς «Παναθηναίοις» 1908.

Ἀφθονία τῆς δασικῆς βλάστησεως ἐν Ἑλλάδι. Δημοσιευ-
θεῖσα ἐν τῇ «Πολύτεχνικῇ Ἐπιθεωρήσει» 1908.

Ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ κλίματος ἐπὶ τὴν Ἑλληνι-
κὴν δασικὴν βλάστησιν. 1909. Σελ. 78.

Τιμᾶται δραχμῆς.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βερόιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟ

19